



*RANUAN KUNTA*

*LUONNOS*

## **KUNTASTRATEGIA**

# **KUNNAN TALOUSARVIO 2017 JA TALOUSSUUNNITELMA 2018-2019**



2017

# SISÄLLYSLUETTELO

## I RANUAN KUNTASTRATEGIA

|     |  |    |
|-----|--|----|
| 1   | Visio 2020 .....                         | 3  |
| 2   | Toiminta-ajatus .....                    | 3  |
| 3   | Arvot .....                              | 3  |
| 4   | Päämäärät ja tavoitteet 2017 - 2019..... | 3  |
| 5   | Kehittämisohjelmat .....                 | 4  |
| 5.1 | Elinkeinojen kehittämisohjelma .....     | 4  |
| 5.2 | Maankäytön kehittämisohjelma.....        | 7  |
| 5.3 | Talous- ja tuottavuusohjelma .....       | 8  |
| 5.4 | Henkilöstöohjelma .....                  | 9  |
| 5.5 | Hankintaohjelma .....                    | 10 |
| 5.6 | Viestintäohjelma .....                   | 10 |
| 5.7 | Palveluohjelmat .....                    | 11 |

## II RANUAN KUNNAN VUODEN 2017 TALOUSARVIO JA VUOSIEN 2018-2019 TALOUSSUUNNITELMA

|     |  |    |
|-----|--|----|
| 1   | YLEISPERUSTELUT .....  | 13 |
| 1.1 | Kuntalain säädökset talousarviosta ja -suunnitelmasta .....  | 13 |
| 1.2 | Edellisen vuoden talousarvion toteutuminen ja taloussuunnitelman laadintaan vaikuttavat yleiset kehitysnäkymät ..... | 13 |
| 1.3 | Väestö ja työpaikat .....  | 16 |
| 1.4 | Talousarvion rakenne ja talousarvion sitovuus .....  | 18 |
| 1.5 | Taloussuunnitelman yhteenvetotaulukot hallintokunnittain .....   | 19 |
| 2   | KÄYTTÖTALOUSOSA .....  | 22 |
| 3   | TULOSLASKELMAOSA .....   | 74 |
| 4   | INVESTOINTIOSA .....   | 78 |
| 5   | RAHOITUSOSA .....  | 79 |
| 6   | HENKILÖSTÖSUUNNITELMA .....  | 80 |
| 7   | KUNTAKONSERNIIN KUULUVILLE TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETTAVAT TAVOITTEET .....   | 82 |
| 8   | TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LIITTEET .....  | 86 |

# I RANUAN KUNTASTRATEGIA

## 1 Visio 2020

**Rohkea  
Ranua**

**Luontoon, yrittäjyyteen ja hyvinvointiin panostava elinvoimainen kunta**

## 2 Toiminta-ajatus

Kuntalaisille tarjotaan laadukkaat lähipalvelut sekä monipuoliset mahdollisuudet yrittämiseen.

## 3 Arvot

Kunnan arvoja ovat kestävä kehitys, palveluajattius, yhteisöllisyys ja oikeudenmukaisuus.

## 4 Päämäärät ja tavoitteet 2017 - 2019

### **Elinvoimainen kunta**

1. Matkailun kehittäminen ja markkinointi
2. Työllistymisen ja yrittäjyyden edistäminen
3. Monipuolinen palvelutarjonta
4. Voimavarojen yhdistäminen ja yhteistyö
5. Kylien kehittäminen

### **Hyvinvoiva kuntalainen**

1. Lähipalveluiden saatavuus
2. Kuntalaisten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen
3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
4. Yhteisöllisyyden ja avoimuuden edistäminen
5. Digitaalisten palveluiden saavutettavuus

### **Puhtaan luonnon keskellä**

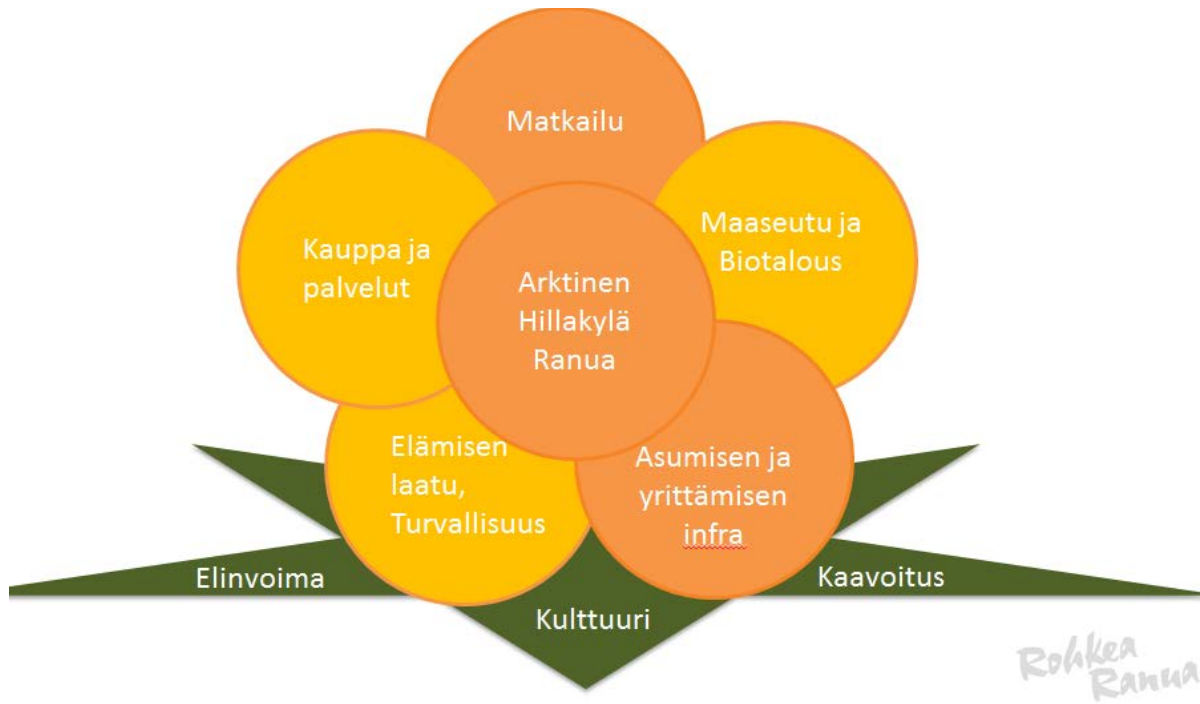
1. Kestävän kehityksen huomioiminen luonnonvarojen hyödyntämisessä ja jalostamisessa
2. Ympäristön puhtaus ja viihtyisyys
3. Luontoaktiviteettien lisääminen
4. Hillabrändin rakentaminen ja kehittäminen

**Laadukkaat lähipalvelut -> Kuntatalouden tasapaino -> Osaava ja sitoutunut henkilöstö -> Ennakoiva päätöksenteko -> Tavoitteellinen omistajaohjaus -> Itsenäinen kunta**

## 5 Kehittämisohjelmat

### 5.1 Elinkeinojen kehittämisohjelma

#### Visio ja menestystekijät



#### Elinkeinojen kehittämisohjelman painopisteet

##### **Arktinen hillakylä - Kaupan, palvelun ja matkailun keskittymä**

(ulkoinen viestintä)

1. Arktinen Hillakylä vahvistaa jo olemassa olevaa Hilla-brändiä ja nojaa Ranuan omiin luontaisiin kilpailukykytekijöihin. Arktinen Hillakylä on alueen viestinnän kärki, se korostaa alueen kaupankäyntiä, palvelua sekä matkailu- ja lomakohdetta. Arktinen Hillakylä nostaa esille myös biotalouden mahdollisuudet; bioenergian ja ruokatalouden kautta ravintoa käännetään takaisin maaseudulle.
2. Biotalous kehittyminen edellyttää panostamista tuotekehitykseen ja jalostusasteen nostamiseen. Näistä esimerkkeinä ovat mm. lähiruoka ja metsien monipuolinen hyödyntäminen. Ruokatuotanto nähdään Ranualla merkittävänä vahvuutena ja sen käyttöä ja tunnettua halutaan vahvistaa.
3. Ranualla luodaan edellytyksiä maailman puhtaimmalle kaivostoiminnalle.

## Arktinen matkailu- ja lomakohde - Eläinpuisto, luonnon monipuoliset mahdollisuudet ja elävät kylät luovat perustan kansainvälistyvälle arktiselle matka- ja lomakohteelle

1. Arktinen matkailu- ja lomakohde muodostuu matkailuvirtoja tukevista palveluista, joiden markkinointiveturina toimii eläinpuisto. Ranualla hyödynnetään jo saavutettua matkailun mainearvoa ja vahvistetaan sitä edelleen kylä- ja vesistömatkailun avulla. Hilla ja sen tuoteistaminen nostetaan esille entistä voimakkaammin. Matkailun kehittämisen myötä kasvu saadaan heijastumaan myös muille toimialoille. Luonnon monipuoliset mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen edesauttavat monipuolisen palvelutarjonnan syntymistä.
2. Aasian maiden kiinnostus Lapin matkailuun nähdään vahvuutena Ranuan matkailussa ja potentiaalisina uusina asiakkaina. Matkailun kehittymisen haasteita ovat perhematkailun muutos käyntikohteesta arktisista palveluista tunnetuksi lomakohteeksi. Haasteeseen vastataan markkinointia ja myyntiä vahvistamalla.

## Tapa toimia - Elinvoiman rakentaminen yhdessä oppien ja yhteistyössä yrittäjien ja sidosryhmien kanssa. Ranua haluaa kasvaa yrittäjäystävällisenä kuntana (sisäinen viestintä).

1. Uutta ja innostavaa ilmapiiriä ruokitaan Mitä uutta –ajattelulla. Mitä uutta –ajattelu on ranualainen meemi, tapa ajatella ja luoda uutta ja haastetaan ranualaiset ja yhteistyökumppanit yhteistyöhön. Mitä uutta –ajattelua käytetään kaikessa yhteisessä tekemisessä.
2. Ranuan ympäröivä luonto ja monipuoliset palvelut tarjoavat moninaiset mahdollisuudet myös vapaa-ajan viettoon. Koska luonto ja palvelut ovat lähellä, on vapaa-aika ja työn tekeminen helppo yhdistää.
3. Etätöyön, tietotyön ja digitalisaation suunnitelmallinen hyödyntäminen.

## VETOVOIMAINEN -



- Laadukkaat kuntapalvelut
- Tulo- ja kiinteistöveroprosentit maan keskitasolla
- Puhdas luonto
- Turvallinen asuinpaikka
- Asumisen edullisuus
- Yrittäjähenkkinen ilmapiiri
- Hyvät harrastusmahdollisuudet

## Valtuuston vahvistamat periaatteet kunnan ja yritysten välisissä suhteissa

- Elinkeinopoliittiset kehittämistoimet ja yleisten edellytysten luominen kohdistuvat koko yrityskenttään
- Kunta tarjoaa yrityksille maksutonta neuvontaa
- Kunta tarjoaa aktiivisesti edullisia rakennuskelpoisia tontteja
- Kunnan kotisivuilla ylläpidetään luetteloa myytävistä tai vuokrattavista liike- ja teollisuustiloista
- Kunnan kotisivuilla ylläpidetään yritysten yhteystietoja ja yritysten kotisivulinkitystä
- Kunta myöntää kesätyöpaikkatukea yrityksille ja yhdistyksille vahvistettujen periaatteiden ja valtuuston vahvistamien sitovien määrärahojen mukaisesti
- Kunta on mukana yhteismarkkinoinnissa vahvistettujen määrärahojen mukaisesti
- Kunta osallistuu erillispäätöksin kehittämishankkeiden omarahoitusosuuksiin
- Kunnan päätöksenteossa otetaan huomioon yritysvaikutukset
- Kunnan työllistämisyksikkö edistää ja koordinoi pitkäaikaistyöttömien työllistymistä ja välityömarkkinoiden kehittymistä
- Kunta mahdollistaa soveltuvien lähipalveluiden tuottamisessa palvelusetelin käytön

## 5.2 Maankäytön kehittämisohjelma

### 1. Erillisessä maankäyttöstrategiassa on hahmotettu kaksi kunnan tulevaisuuden kehityskuvaa siten, että ensimmäisessä kehitystä jatketaan ilman kaivosta ja toisessa kehitystyössä on vahvasti mukana Suhangon kaivos

- kunta on aktiivinen maankäytön kehittäjä ja toimija
- keskustajama eli kirkonkylä on jatkossakin tärkein asumisen, elinkeinojen ja palvelujen alue
- kylien säilyminen elinvoimaisina ja asuttuina on tärkeää; asutus kylillä pyritään ohjaamaan kyläkeskuksiin
- vesistöjen rannat ovat tärkein asumisen vetovoimatekijä
- virkistys- ja matkailumahdollisuuksia kehitetään
- kunnan profiilia mökkikuntana kehitetään

### 2. Tonttivarannon tarpeet ja tavoitteet

- tonttien hintatason pitäminen kohtuullisena sekä hinnoittelun periaatteiden määrittäminen
- kunnan maanomistuksen lisääminen strategisesti merkittävillä alueilla
- teollisuustonttien varausmaksukäytäntö ja markkinointikampanjat
- rakennuspaikkojen omarantaisuuden merkityksen huomiointi

### 3. Maapoliittiset toimintalinjat

- kunnan maanomistus ja -hankinta pidetään aktiivisena ja ajantasaisena
- pääasiallinen maanhankintakeino on vapaaehtoinen maanhankinta
- etuosto-oikeutta voidaan käyttää maankäytön kannalta strategisilla alueilla
- maankäytön suunnittelun ja ohjauksen ensisijainen keino on kaavoitus; kaavoitusprosesseja kehitetään osallistavampaan suuntaan
- maankäytön suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan ympäristön merkitys kunnan vetovoimaisuudelle; ympäristön hyvä tila, maisemalliset tekijät ja ympäristön hyödyntämisen mahdollisuus mm. virkistysreitein
- kuntalaisia kannustetaan osallistumaan lähialueidensa kehittämiseen

## 5.3 Talous- ja tuottavuusohjelma

### 1. Talouden tavoitteet ja painopistealueet

Suunnitelmallinen ja ennakoiva talous mahdollistaa kunnan ja kuntakonsernin palveluiden tasaisen, vakaan, häiriöttömän ja oikea-aikaisen tarjonnan sekä palveluiden kehittämisen lainsäädännön ja ennalta määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Investoinnit toteutetaan ja rahoitetaan siten, etteivät ne kasvata velkaantumista. Maksuvalmiudesta huolehditaan jatkuvasti.

1. Tulorahoituksen riittävyys juoksevien menojen kattamiseen siten, että vuosikatetta kertyy suunnitelmakaudella vähintään 300-350 euroa/asukas/vuosi
2. Rahoitusmuodoista käytetään kulloinkin edullisinta vaihtoehtoa (lainaraaha/leasing-ratkaisut/omien varojen sitominen)
3. Kunnan tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien pitäminen lähellä valtakunnallisia keskiarvoja
4. Maksu- ja taksapolitiikan rakenteiden tarkastelu vuosittain ja kustannustason nousua vastaavien korotusten tekeminen
5. Investoinnit kohdennetaan tuottavuutta lisäävien peruspalveluiden kehittämiseen ja välttämättömiin peruskorjauksiin sekä infrastruktuuriin
6. Kuntakonserniyhteistyön tiivistäminen ja tytäryhteisöjen omistajapoliittiset linjaukset vahvistetaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä
7. Paikallisten sopimusten käyttömahdollisuuden selvittäminen talouden sopeuttamisen keinona.

### 2. Tuottavuuden tavoitteet ja painopistealueet

Tuottavuuden lisäämiseksi etsitään uusia toimintatapoja, joilla palvelut voidaan tuottaa taloudellisesti edullisimmin. Tuottavuuden parantaminen ei merkitse palvelujen karsimista. Olennaista on tehtävien priorisointi, tavoitteisiin ja toimenpiteisiin sitoutuminen sekä seuranta. Henkilöstön kustannustietoisuutta ja tietoa toimintaympäristön muutoksista lisätään - henkilöstö otetaan mukaan toiminnan ja talouden suunnitteluun sitouttamalla tuottavuustavoitteisiin.

1. Henkilöstön osaamisen ja työelämän laadun kehittäminen
2. Palveluprosessien suoraviivaistaminen ja toiminnanohjauksen tehostaminen
3. Sähköisten palveluiden ja uusien innovaatioiden käyttöönotto palvelutuotannon tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi
4. Hallinnonrajat ylittävän yhteistyön tehostaminen
5. Toimitilojen käytön tehostaminen ja tarpeettomista tiloista luopuminen
6. Organisaation, rakenteiden ja johtamisjärjestelmien kehittäminen - valta ja vastuu oikealle tasolle
7. Hankintaprosessin osaamiseen panostaminen ja hankintojen suunnitelmallisuuden tehostaminen sekä energiatehokkuuden ja hiilijalanjäljen huomioiminen hankinta/valintakriteereissä



## 5.4 Henkilöstöohjelma

### 1. Osaamisen ja ammattitaidon kehittämien

- työntekijöiden hyvä perehdyttäminen laajentuviin tehtäviin
- henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon varmistaminen, henkilökunnan vahvuuksien hyödyntäminen ja uudistumiskyvyn edistäminen
- henkilöstön kannustaminen ja tukeminen työnkierrossa, sisäisessä liikuttavuudessa ja omatoimisessa kehittämisessä
- säännölliset kehityskeskustelut ja osaamiskartoitukset

### 2. Työhyvinvoinnin edistäminen

- luotettava ja kannustava työyhteisö
- terveellisen ja turvallisen työympäristön takaaminen
- henkilöstön työkyvyn, työilmapiirin sekä työyhteisön yhteistoiminnan edistäminen ja tukeminen
- tehokkaan työajan käytön periaate ja työjärjestelyjen toimivuus
- työterveyshuollon ja työsuojelun toimivuus
- työkyvyn seurannan ja varhaisen tuen mallin noudattaminen
- kevennetyn työn tarjoamisen mahdollisuuksien selvittäminen
- sairauspoissaolon omailmoituksen lisääminen viiteen päivään

### 3. Esimiestyön ja johtamisen kehittäminen

- reilun ja vastuullisen työnantajakuvan ylläpitäminen
- me-hengen luominen ja yhdessä tekemisen edistäminen
- osaava, asiantunteva sekä kannustava johtaminen
- henkilöstön oikea sijoittelu ja resursointi palvelutarpeen mukaan
- henkilöstön oikeudenmukainen ja yhdenvertainen kohtelu henkilöstö- ja työyhteisöasioissa, rekrytoinnissa sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisessa

### 4. Palkkauksen ja palkitsemisen tasapuolisuus

- yhdenmukainen ja läpinäkyvä palkkausjärjestelmä
- vaatavuuden arviointiin perustuvat tehtäväkohtaiset palkat ja ajan tasalla olevat tehtäväkuvaukset
- osaavan työvoiman saatavuuden ja paikkakunnalle sitouttamisen varmistaminen
- työaikapankin käyttöönoton valmistelu

### 5. Yhteistoiminta

- henkilöstön ja työnantajan välinen säännöllinen ja vuorovaikutteinen yhteydenpito
- henkilöstön osallistuminen ja sitouttaminen toiminta- ja muutosprosessien valmisteluun ja kehittämiseen
- avoin, ajantasainen ja säännöllinen henkilöstöviestintä johdon, henkilöstön ja luottamushenkilöiden välillä.

## 5.5 Hankintaohjelma

### 1. Strategisten tavoitteiden tukeminen

- tuottavuuden ja palvelun laadun lisääminen
- työllisyyden edistäminen ja elinkeinotoiminnan kehittäminen

### 2. Tuottavuuden parantaminen

- hankintojen vaikuttavuuden painottaminen ja perusteltavuus
- palvelun kehittämistä edistävät hankinnat, jotka lisäävät palveluiden käytettävyyttä ja vastaavuutta asiakastarpeisiin
- alueellisen yhteistyön ja hankintarenkaiden hyödyntäminen

### 3. Elinkeinopolitiikan edistäminen

- hankintojen suunnittelu ennakoivasti ja pitkäjänteisesti
- yritysvaikutusarvioinnin toteuttaminen
- riittävä vuoropuhelu yrittäjien ja kunnan kesken

### 4. Ympäristö- ja energiatavoitteiden edistäminen

- hankintojen elinkaariajattelun lisääminen (kustannukset/vaikutukset)
- vakiintuneiden ympäristökriteerien käyttäminen
- kestävän kehityksen ja energiatehokkuuden toteuttaminen

### 5. Hankintaosaamisen parantaminen

- kokonaistaloudellisten hankintavaikutusten (työllisyys, verotulot) huomioon ottaminen
- hankintakokonaisuuden/osatarjousten huomioiminen hankintatoiminnassa
- lähituotannon huomioiminen
- hankinta- ja sopimusosaamisen lisääminen.

## 5.6 Viestintäohjelma

### Kunnan viestintä on

- luotettavaa, avointa, myönteistä ja totuudenmukaista
- selkeää, ajankohtaista ja ennakoivaa
- vuorovaikutteista, tasapuolista ja visuaalisesti miellyttävää.

### Viestinnän tavoitteena on

- tukea strategiassa vahvistettujen päämäärien saavuttamista
- tukea suunnittelua, johtamista, palvelutuotantoa, markkinointia ja tuloksellisuutta
- tehdä Ranua myönteisesti tunnetuksi
- edistää kuntalaisten tiedonsaanti- ja vaikutusmahdollisuuksia
- edistää henkilöstön motivoitumista
- antaa oikea kuva koko kunnan ja kuntakonsernin toiminnasta ja kehittämisestä.

## 5.7 Palveluohjelmat

### Perusturvapalvelut:

#### Toiminta-ajatus:

Järjestetään arkielämän sujumisen turvaavia ja hyvinvointia edistäviä asiakaslähtöisiä ja vaikuttavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koko kunnan alueella.

#### Visio:

Sosiaali- ja terveyspalvelut edistävät kuntalaisten turvallisuutta, hyvinvointia ja itsenäistä elämää sekä ennaltaehkäisevät ongelmia. Lähtökohtana palveluiden järjestämisessä on kuntalaisten tarpeet ja voimavarat, toimiva palvelujärjestelmä ja tavoiteltavien muutosten aikaansaaminen.

#### Arvot:

Asiakaslähtöisyys, yhteisöllisyys, oikeudenmukaisuus, luotettavuus, ammattitaito ja luovuus

#### Menestystekijät:

- Paikallisen kulttuurin tuntemus ja yhteisöllisyys
- Yhteisen osaamisen vahvistaminen ja jakaminen kunnan sisällä
- Monialainen ja hallintorajat ylittävä yhteistyö sekä yhteistyö muiden toimijatahojen ja kolmannen sektorin kanssa
- Kyky vastata joustavasti ja viiveettömästi toimintaympäristön ja palvelutarpeen muutoksiin

#### Painopistealueet ja tavoitteet:

- Palveluja järjestetään voimassa olevaa lainsäädäntöä, sovellus- ja toimintaohjeita sekä laatusuosituksia noudattaen
- Sote -uudistuksen etenemistä seurataan tiiviisti ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin palvelutuotannon muokkaamiseksi sote -kuntoon. Hankitaan tietoa ja pidetään henkilöstö ajan tasalla.
- Lisätään henkilöstön tietoisuutta kuntatalouden ja yleensäkin toimintaympäristön muutoksista sekä lisätään henkilöstön kustannustietoisuutta toiminnan eri tasoilla avaamalla palvelutuotannon kustannukset. Reagoidaan muutoksiin ennakoivasti.
- Laitospaikkoja vähennetään ja palvelurakennetta kehitetään palveluasumisen ja kotihoidon suuntaan lainsäädännön ja laatusuositusten edellyttämällä tavalla.
- Vahvistetaan johtamista, asiakaslähtöisiä toimintatapoja ja henkilöstön osallisuutta sekä sitoutumista joustavaan toimintakulttuuriin.
- Hankitaan asumispalveluja ja tukipalveluja tarvittaessa yksityissektoreilta täydentämään/korvaamaan kunnallista palvelutuotantoa.
- Vahvistetaan ja kehitetään ehkäiseviä ja varhaisen tuen palveluja sekä osaamista.
- Lisätään työllistymistä, koulutusta ja osallisuutta perustetun Työllistämisyksikön avulla sekä mm. matalankynnyksen päihde- ja mielenterveyspalvelujen palveluja kehittämällä.
- Hyvinvointikertomus toimii tiedolla johtamisen välineenä ja sen avulla johdetaan kehittämistavoitteita palveluille kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen pohjalta.

## Sivistyspalvelut:

### Toiminta-ajatus:

Laadukkaat esi- ja perusopetuksen, lukion sekä vapaa-ajan palvelut asiakaslähtöisesti. Toiminnan perustana on vahva paikallinen identiteetti ja aktiivinen kuntalainen. Korostetaan yrittäjähenkisyyttä ja vahvistetaan vuorovaikutusta kansallisiin ja kansainvälisiin toimijoihin.

**Visio:** Korkeatasoisen koulutuksen ja vapaa-ajan palveluiden Ranua

**Arvot:** Elinikäinen kasvu ja oppiminen, hyvinvointi sekä yhteisöllisyys.

### Menestystekijät:

- Ammattitaitoinen ja monipuolisesti osaava henkilöstö
- Paikallinen kulttuuriperintö
- Monialainen yhteistyö ja osallisuus
- Nykyaikainen tiedonvälitys ja viestintä

### Painopistealueet ja tavoitteet:

- Säännöllinen toiminnan laadun ja määrän arviointi
- Monipuolisten palveluiden turvaaminen lähivuosina
- Elämisen ja oppimisen taitojen sekä osaamisen vahvistaminen
- Henkilöstön ja kuntalaisten sitoutuminen toiminnan kehittämiseen ja muutoksiin

## Tekniset palvelut:

### Toiminta-ajatus:

Teknisten peruspalveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen luotettavalla, tehokkaalla ja taloudellisella tavalla siten, että tuloksena on tyytyväinen asiakas.

**Visio:** Toimiva, viihtyisä, terveellinen ja turvallinen kunta kauniissa luonnossa

**Arvot:** Turvallisuus, taloudellisuus, luotettavuus, avoimuus, asiakaslähtöisyys

### Painopistealueet ja tavoitteet:

- Tehokas ja kilpailukykyinen palvelutuotanto
- Paikallisten voimavarojen käyttö
- Yritysvaikutusten huomioiminen kaikissa toiminnoissa
- Suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen toiminnan kehittäminen
- Yhteistyö ja vuorovaikutus
- Turvallinen ympäristö
- Palvelujen tuottaminen omana/kuntakonsernin tuotantona yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa
- Kunnan kiinteistöjen tehokas ylläpito ja asuinrakennusten käyttöasteen parantaminen
- Moottorikelkkareittiverkoston ja safaritoiminnan alueiden rakentaminen
- Vapaa-ajan alueiden korkealaatuinen ylläpito
- Palvelujen tuottaminen kestävän kehityksen periaatteiden mukaan
- Mökkitonttien markkinointi.

# **II RANUAN KUNNAN VUODEN 2017 TALOUSARVIO SEKÄ VUOSIEN 2018-2019 TALOUSSUUNNITELMA**

## **1 YLEISPERUSTELUT**

### **1.1 Kuntalain säädökset talousarviosta ja -suunnitelmasta**

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käytötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

### **1.2 Edellisen vuoden talousarvion toteutuminen ja taloussuunnitelman laadintaan vaikuttavat yleiset kehitysnäkymät**

Valtuuston 16.11.2015 vahvistamassa vuoden 2016 talousarviossa ennakoitiin, että vuosikatetta kertyisi 1.401.068 euroa ja tilikauden ylijäämä olisi 1.068 euroa.

Kunnan kokonaistalous on kehittynyt vuonna 2016 vahvistettujen suunnitelmien mukaan ja valtuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet tullaan pääosin saavuttamaan. Sivistystoimi on tarkistanut käyttösuunnitelmaa keväällä 2016 uuden koulun leasingvuokrakulujen kattamiseksi valtuuston vahvistaman budjettiraamin sisällä. Sivistystoimi saa sopeutettua talousarvionsa raamiin.

Terveyskeskuksen investointihanke ei ole käynnistynyt suunnitellussa aikataulussa. Hankkeen kustannusarvio ylittää valtuuston hyväksymän kustannusarvion 5 milj. euroa. Hankkeen kustannusarvio on tarkentunut suunnitelmien valmistuttua 7,5 – 8,0

milj. euroon. 1.7.2016 voimaantulleen SOTE –investointien rajoittamislain mukaan yli 5,0 milj. euron investointeihin on haettava lupa STM:ltä. Lupahakemus on käsittelyssä STM:ssä ja päätöstä odotetaan marraskuun 2016 aikana. Hankkeen kilpailutus on käynnistettävissä vuodenvaihteen tienoilla, mikä hankkeen toteuttamislupa saadaan ja valtuusto hyväksyy tarkentuneen kustannusarvion. Hanke olisi em. aikataulun perusteella käynnistettävissä huhti-toukokuulla 2017. Hanke rahoitetaan leasingrahoitusratkaisulla. Vuodelle 2017 ei ole budjetoitu lainanottoa.

Kuntien tulopohjaa leikataan sekä suorilla valtionosuusleikkauksilla että verovähennysten kasvattamisilla. Suurta osaa verovähennysten kasvusta ei kompensoida kunnille. Kuntien toimintamenojen oletetaan pienenevän, kun kuntien tehtäväkenttää uudistavat lait tulevat voimaan. Tällaisia uudistuksia ovat mm. erikoissairaanhoidon keskeisimmät lait, ja subjektiivisen päivähoito-oikeuden muuttaminen. Lakimuutosten säästöarviot merkitsevät valtionosuuksien pienenemistä. Suunnitelmallisella toimintojen tehostamisella ja uusilla palvelurakennetekniikoilla voidaan turvata tarkoituksenmukaiset ja laadukkaat palvelut talouden resurssien niukentuessa ja sen jälkeen, kun sote – palvelut siirtyvät maakunnalle tämän hetken tietojen mukaan vuoden 2019 alussa.

Kunnan maksuvalmius on ollut vielä hyvä ja maksuvalmiutta on tukenut kuntakonsernissa käytössä oleva konsernitili. Vuoden 2016 talousarvioon merkittyä 1.500.000 euron lainaa ei ole tarpeen nostaa terveyskeskuksen peruskorjaushankkeen siirtymisen vuoksi. Tämänhetkisten (syyskuu 2016) arvioiden mukaan kunta tulee tekemään ylijäämäisen tilinpäätöksen vuodelta 2016. Kunnalla ei ole kattamattomia alijäämiä.

Suomen talouskasvun ennustetaan olevan vaisua vuosina 2016–2018. Vaikka vienti piristyykin v. 2017, se jää yhä alhaiselle tasolle samalla kun markkinaosuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa jatkuu. Suomen BKT:n kasvuvauhdin ennustetaan olevan 1,1 prosenttia v. 2016 ja hidastuvan 0,9 prosenttiin v. 2017. Kasvun taustalla on etupäässä yksityisen kulutuksen ja investointien suotuisa kehitys. Yksityinen kulutus kasvaa lähivuosina reaalityulojen noususta ja työmarkkinoilla tapahtuneesta positiivisesta käänteestä johtuen. Työllisten määrä lisääntyy 0,3 % ja työttömyysasteen arvioidaan laskevan 8,8 prosenttiin v. 2017. Paraneva työllisyystilanne tukee omalta osaltaan yksityistä kulutusta ja talouskasvua. Kuluttajahintojen nousu kiihtyy 1,1 prosenttiin, mutta jää edelleen tavanomaista hitaammaksi.

Julkinen sektori on velkaantunut nopeasti jo usean vuoden ajan, ja velkaantumisen jatkuu lähivuosina. Jotta julkinen talous selviäisi ikääntymisen aiheuttamista menopaineista tulevina vuosikymmeninä ilman lisätoimia, julkisyhteisöjen rahoitusjäämän tulisi olla noin 2 % ylijäämäinen suhteessa BKT:seen ensi vuosikymmenen alussa. Veroste eli verojen ja veroluonteisten maksujen suhde BKT:seen alenee lähivuosina. Kilpailukykykysymys laskee veroastetta merkittävästi, sillä työnantajien sairausvakuutusmaksua alennetaan ja työn sekä eläketulon verotusta kevennetään v. 2017.

Kilpailukykykysymys kasvattaa valtion budjettialijäämää vajaalla 900 milj. eurolla v. 2017. Muutos aiheutuu määrärahatarpeen yli 400 milj. euron nettomääräisestä kasvusta sekä verotulojen yli 400 milj. euron nettomääräisestä laskusta. Kuntien valtionosuuksia alennetaan runsaalla 370 milj. eurolla kuntien työvoimakustannusten pienenemisen vuoksi. Valtio kompensoi ansiotulojen veronkevennyksestä kunnille aiheutuvat verotuottomenetykset. Tämä lisää kuntien valtionosuuksia runsaalla 270 milj. eurolla.

Kiinteistöverotusta koskevassa hallituksen esityksessä, joka on tulossa voimaan verovuodelle 2017, esitetään lisäkorotuksia yleisen ja vakituisen asuinrakennuksen veroprosenttien alarajoihin. Esityksen mukaan yleisen kiinteistöveroprosentin vaihteluväli olisi siten 0,93—1,80 prosenttia ja vakituisen asuinrakennuksen vaihteluväli 0,41—0,90 prosenttiin. Kuntien tulee siis viimeistään vuoden 2017 kiinteistöverotuk-

nessa nostaa veroprosenttinsa vähintään uusille alarajoille. Alarajojen korotuksien johdosta kunnille kertyy noin 60 miljoonaa euroa lisää verotuloja. Yleisen kiinteistövero-rosentin alarajan korotuksen osalta kertyisi lisää noin 45 miljoonaa euroa ja vaki-  
tuisten asuinrakennusten osalta noin 15 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämistävastuu siirtynee kunnilta ja kuntayhtymiltä maakunnille 1.1.2019. Maakunta tuottaa tarvittavat sosiaali- ja terveydenhuollon pal-  
velut itse tai yhdessä muiden maakuntien kanssa tai voi käyttää yksityisen tai kol-  
mannen sektorin palveluita. Em. muutos merkitsee Ranuan kunnassa sitä, että käyt-  
tötalouden menoista ja rahoitustuotoista sekä henkilöstöstä poistuu vähintään 60 %  
muutoksen myötä.

Maan hallitus on sopinut 5.4.2016 sote -uudistusta tarkentavista linjauksista, jotka oh-  
jaavat sote -järjestämistäuudistuksen sekä valinnanvapaus- ja monikanavarahoituksen  
uudistuksen lainsäädännön jatkovalmistelua. Samassa yhteydessä hallitus sopi maa-  
kuntahallinnolle siirrettävistä tehtävistä. Linjauksissa korostetaan, että sote -  
uudistuksen ja aluehallintouudistuksen keskeisenä tavoitteena on julkisen talouden  
kestävyysvajeen vähentäminen 3 miljardilla eurolla. Tämä tarkoittaa sitä, että sote -  
menojen tulisi olla vuoden 2030 alussa 3 miljardia euroa sosiaali- ja terveysministeri-  
ön ja valtiovarainministeriön tekemän ennusteen mukaista perusuraa alhaisemmat.

Suunnitelmakauden lopulla sote –palvelut siirtynevät maakunnan vastattavaksi. Kun-  
nan rooli muuttuu alueen elinvoiman kehittäjäksi. Kunnan talous kiristyy edelleen  
suunnitelmakaudella valtionosuusleikkauksista, rakennemuutoksen rahoitusratkai-  
suista sekä yleisestä taloustilanteesta johtuen. Talousarvio- ja suunnitelmakaudelle  
sisältyy terveyskeskuksen peruskorjaus. Kunnan omia prosesseja joudutaan väestön  
väheneemisestä ja ikärakenteen nopeasta muutoksesta johtuen tehostamaan ja järjes-  
telemään uudelleen siten, että resursseja suunnataan erityisesti koti- ja palveluas-  
misen tukemiseen laitoshoidon sijaan. Tukipalveluiden osalta on aloitettu ruokahuol-  
lon, teknisen toimen mukaan lukien konsernin tytäryhtiöiden valmistautumissuunni-  
telman laatiminen tulevaisuuden kuntaa varten. Tarkasteltavaksi tulevat myös toimis-  
to- ja IT –palvelut. Toiminnoissa keskitytään asiakastyöhön, lisätään työajankäytön  
tehokkuutta toiminnanohjauksen ja uusien toimintamallien avulla.

Tuloveroprosentti säilytetään entisellään 19,75 %:ssa, josta efektiivinen (todellinen)  
veroaste verotulopohjaan tehtävien vähennysten jälkeen on ennusteen mukaan 12,72  
% vuonna 2015 (v. 2014 12,53 %). Kiinteistövero-rosentit korotetaan uusiin alarajoi-  
hin: vakinaisen asumisen kiinteistövero-rosentti 0,41 % (0,40 %), yleinen kiinteistöve-  
ro-rosentti 0,93 % (0,90 %) ja muiden asuinrakennusten kiinteistövero-rosentti 1,00  
% (pysyy ennallaan).

Talousarviovuonna 2017 verotuloja odotetaan kertyvän yhteensä 9.500.000 euroa ja  
valtionosuuksia 20.500.000 euroa, mikä on 500.000 euroa vähemmän kuin vuodelle  
2016 arvioitu kertymä.

## 1.3 Väestö ja työpaikat

Ranuan väkiluku on muuttunut vuodesta 1970 lukien alla olevan taulukon mukaisesti. Taulukossa on esitetty myös Tilastokeskuksen uusin väestöennuste vuosille 2020, 2030 ja 2040.

| Vuosi                            | Väkiluku | Muutos-% |
|----------------------------------|----------|----------|
| <i>Kehitys:</i>                  |          |          |
| 1970                             | 6278     |          |
| 1980                             | 5603     | -10,7    |
| 1990                             | 5655     | + 0,9    |
| 2000                             | 5052     | -10,7    |
| 2010                             | 4337     | -14,1    |
| 2015                             | 4020     | - 7,2    |
| <i>Tilastokeskuksen ennuste:</i> |          |          |
| 2020                             | 3794     | - 5,7    |
| 2030                             | 3465     | - 8,7    |
| 2040                             | 3262     | - 5,8    |

Vuoden 2016 elokuun lopussa kunnan väkiluku oli 4 007 asukasta. Vuodenvaihteen tilanteeseen verrattuna väestö on vähentynyt 13 asukkaalla ts. 0,3 prosentilla, kun vastaava vähennys vuonna 2015 oli 42 asukasta ts. -1,0 %. Kunnan tavoitteena oleva asukasluvun vakiinnuttaminen 4 000 asukkaaseen edellyttää Suhangon kaivosohjelman toteutumista tai muun merkittävän työpaikkakokonaisuuden perustamista paikkakunnalle. Päätös kaivoksen mahdollisesta avaamisesta ei toteutune suunnitelmakaudella.

Ranuan kunnan väestön ikä- ja sukupuolirakenne 31.12.2015 oli alla olevan taulukon mukainen (suluissa 10 vuotta aiemmin ollut tilanne/31.12.2005). Taulukossa on vertailu myös Lapin kuntiin.

|                           | Ranua         | Lappi             |
|---------------------------|---------------|-------------------|
| <i>Asukasluku, joista</i> | 4020 (4871)   | 180 858 (185 800) |
| <i>0-14 v.</i>            | 18,8 % (22,3) | 15,4 % (16,6)     |
| <i>15-64 v.</i>           | 57,0 % (61,2) | 62,0 % (66,2)     |
| <i>yli 65 v.</i>          | 24,2 % (16,5) | 22,6 % (17,2)     |
| <i>Naisia</i>             | 47,8 % (47,7) | 49,8 % (49,8)     |

Viimeisimmän vuodelta 2013 saatavissa olevan tilaston mukaan Ranualla oli työvoimaa 1589, joista työllisiä 1269 ja työttömiä 320. Työvoiman ulkopuolella oli 2565, joista alle 14-vuotiaita 809, opiskelijoita 310, eläkeläisiä 1288, varus-/siviilipalvelumiehiä 2 ja muita 156.

Huoltosuhte (ts. elatussuhte = kuinka monta työhön osallistumatonta on yhtä työllistä kohti) oli vuonna 2014 2,23 (v. 2000 2,34). Väestöllinen huoltosuhte (ts. demografinen = kuvaa alle 15-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden määrää sataa 15-64 -vuotiasta kohden) oli vuonna 2014 72,1 (v. 2000 66,1). Vanhuushuoltosuhte, mikä kuvaa yli



65-vuotiaiden määrää sataa 15-64 -vuotiasta kohden oli Ranualla vuonna 2013 37,0 (v. 2000 24,5).

Alla olevassa taulukossa on esitetty työttömyysasteet (keskimäärin kuukaudessa) vuosina 1990, 2000, 2010, 2014 ja 2015. Vertailu on myös Lapin kuntiin yhteensä.

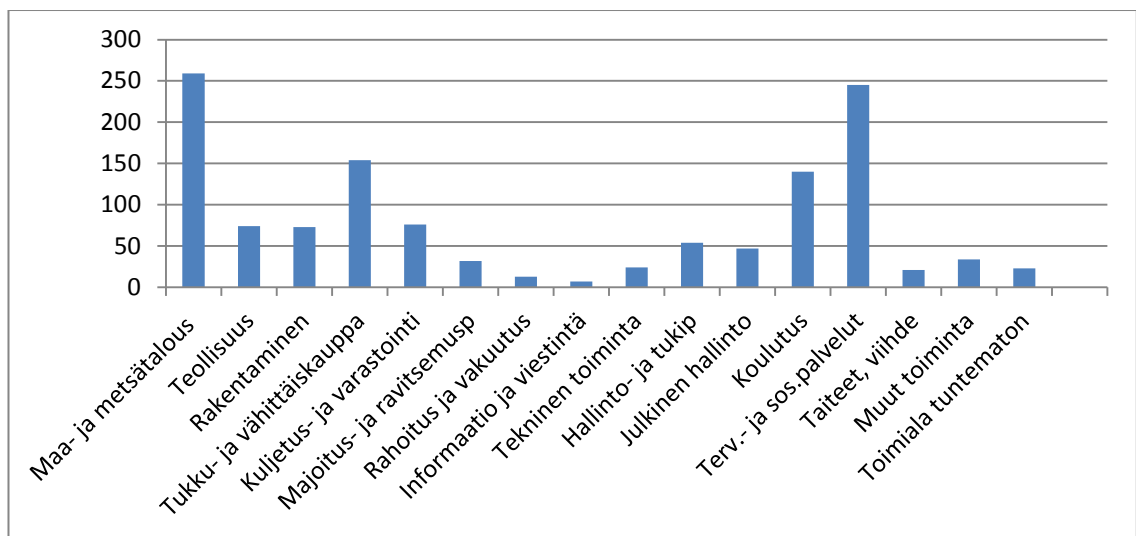
|       | 1990 | 2000 | 2010 | 2014 | 2015 |
|-------|------|------|------|------|------|
| Ranua | 7,8  | 23,8 | 14,5 | 17,4 | 17,4 |
| Lappi | 7,8  | 21,0 | 13,7 | 16,5 | 16,7 |

Vuoden 2016 syyskuun tiedon mukaan Ranualla oli työttömiä työnhakijoita 254 (edellisen vuoden vastaava luku 257) ja työttömyysaste oli 16,1 % (16,2 %). Lapissa vastaavat luvut olivat 12 806 (13 250) ja 15,4 % (15,9 %).

Alla olevassa taulukossa on esitetty työpaikat työnantajasektorin mukaan Ranualla 31.12.2012. Vertailussa myös Lappi.

|                     | Ranua | %     | Lappi | %     |
|---------------------|-------|-------|-------|-------|
| <i>Työlliset</i>    | 1247  | 100,0 | 70362 | 100,0 |
| <i>Palkansaajat</i> | 937   | 75,1  | 61984 | 88,1  |
| Valtio              | 30    | 3,2   | 5507  | 8,9   |
| Kunta               | 483   | 51,5  | 20017 | 32,3  |
| Valtioonemm.Oy      | 11    | 1,2   | 1642  | 2,6   |
| Yksityissektori     | 412   | 44,0  | 34508 | 55,7  |
| Tuntematon          | 1     | 0,1   | 310   | 0,5   |
| <i>Yrittäjät</i>    | 310   | 24,9  | 8378  | 11,9  |

Alla olevassa kuviossa on esitetty työpaikat toimialan mukaan Ranualla 31.12.2012



## 1.4 Talousarvion rakenne ja sitovuus

Valtuusto hyväksyy tässä talousarviossa toimintamenot, toimintatulot ja toimintakateen kunnanhallitusta ja hallintokuntia sitoviksi tulos/vastuualueetasolla.

Kunnanhallitus ja lautakunnat vahvistavat sitovat käyttösuunnitelmat tulosityksikkö I-tasolla. Kunnanhallitus ja lautakunnat voivat siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaansa edelleen alaisilleen viranhaltijoille ja määritellä samassa yhteydessä käyttösuunnitelman sitovuustason.

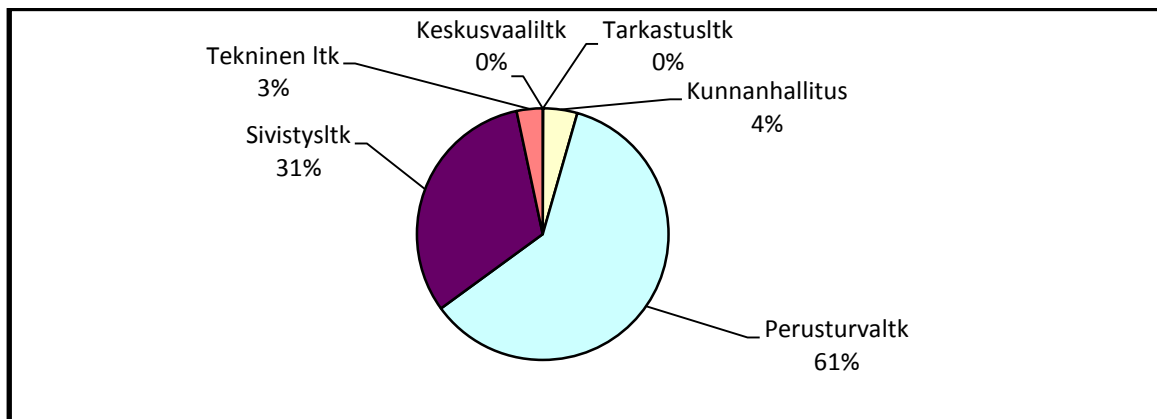
Investointiosassa määrärahat ja tuloarviot ovat valtuustoon nähden sitovia taseryhmittäin (pitkävaikutteiset menot, maa- ja vesialueet, rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet, koneet ja kalusto sekä käyttömaisuusarvopaperit). Kunnanhallitus ja tekninen lautakunta hyväksyvät investointiosan yksityiskohtaisemmat hankekohtaiset käyttösuunnitelmat.

Tuloslaskelmassa ja rahoituslaskelmassa määrärahojen ja tuloerien luonteiset erät ovat sitovia valtuuston nähden. Poistot lasketaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti.

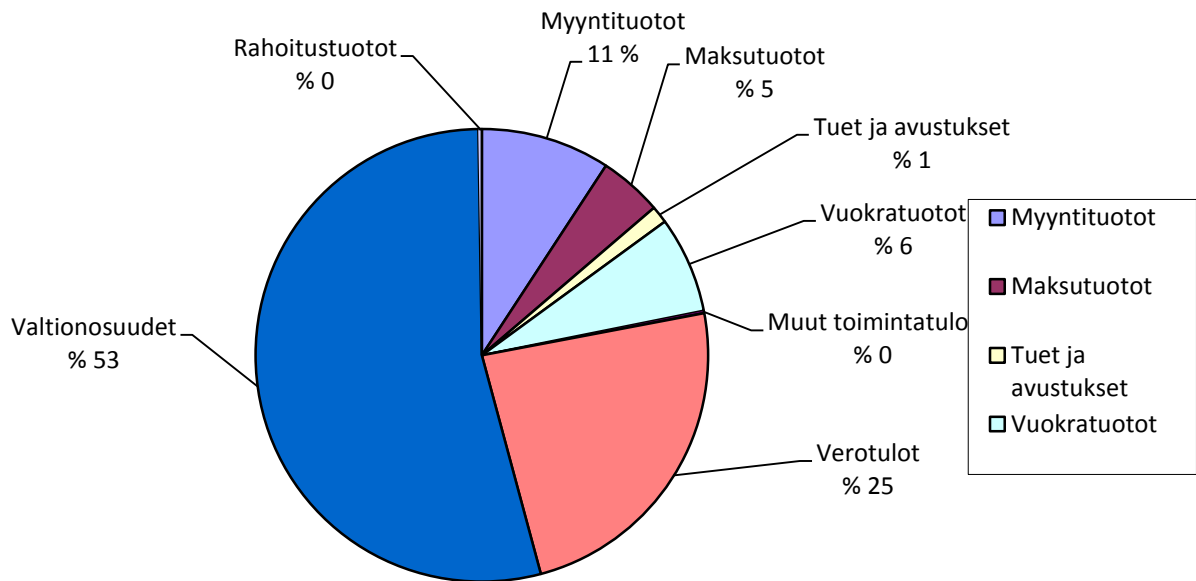
## 1.5 Taloussuunnitelman yhteenvetotaulukot hallintokunnittain

| Hallintokunta                | TP 2015            | TA 2016            | TAES 2017          | Muutos-%     | TS 2018            | TS 2019            |
|------------------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------|--------------------|--------------------|
| <b>Keskusvaalilautakunta</b> |                    |                    |                    |              |                    |                    |
| Toimintatuotot               | 6 481              |                    |                    |              |                    |                    |
| Toimintakulut                | 7 184              |                    | <b>6 850</b>       | <b>100,0</b> | 6 850              | 6 850              |
| <b>Toimintakate</b>          | <b>-703</b>        |                    | <b>-6 850</b>      | <b>100,0</b> | <b>-6 850</b>      | <b>-6 850</b>      |
| <b>Tarkastuslautakunta</b>   |                    |                    |                    |              |                    |                    |
| Toimintatuotot               |                    |                    |                    |              |                    |                    |
| Toimintakulut                | 26 382             | 18 000             | <b>18 000</b>      |              | 18 000             | 18 000             |
| <b>Toimintakate</b>          | <b>-26 382</b>     | <b>-18 000</b>     | <b>-18 000</b>     |              | <b>-18 000</b>     | <b>-18 000</b>     |
| <b>Kunnanhallitus</b>        |                    |                    |                    |              |                    |                    |
| Toimintatuotot               | 2 216 098          | 2 211 294          | <b>2 124 369</b>   | <b>-3,9</b>  | 2 124 369          | 2 124 369          |
| Toimintakulut                | 3 364 818          | 3 433 009          | <b>3 267 676</b>   | <b>-4,8</b>  | 3 207 676          | 3 207 676          |
| <b>Toimintakate</b>          | <b>-1 148 720</b>  | <b>-1 221 715</b>  | <b>-1 143 307</b>  | <b>-6,4</b>  | <b>-1 083 307</b>  | <b>-1 083 307</b>  |
| <b>Perusturvaltk</b>         |                    |                    |                    |              |                    |                    |
| Toimintatuotot               | 2 755 881          | 2 727 033          | <b>3 230 684</b>   | <b>18,5</b>  | 3 230 684          | 3 230 684          |
| Toimintakulut                | 20 139 516         | 20 559 043         | <b>20 779 111</b>  | <b>1,1</b>   | 20 639 111         | 20 639 111         |
| <b>Toimintakate</b>          | <b>-17 383 635</b> | <b>-17 832 010</b> | <b>-17 548 427</b> | <b>-1,6</b>  | <b>-17 408 427</b> | <b>-17 408 427</b> |
| <b>Sivistyslautakunta</b>    |                    |                    |                    |              |                    |                    |
| Toimintatuotot               | 1 030 020          | 943 073            | <b>934 414</b>     | <b>-0,9</b>  | 634 414            | 634 414            |
| Toimintakulut                | 9 740 692          | 9 841 695          | <b>9 767 614</b>   | <b>-0,8</b>  | 9 309 610          | 9 309 610          |
| <b>Toimintakate</b>          | <b>-8 710 672</b>  | <b>-8 898 622</b>  | <b>-8 833 200</b>  | <b>-0,7</b>  | <b>-8 675 196</b>  | <b>-8 675 196</b>  |
| <b>Tekninen lautakunta</b>   |                    |                    |                    |              |                    |                    |
| Toimintatuotot               | 2 611 475          | 2 538 985          | <b>2 394 437</b>   | <b>-5,7</b>  | 2 394 437          | 2 394 437          |
| Toimintakulut                | 4 111 841          | 3 440 570          | <b>3 392 412</b>   | <b>-1,4</b>  | 3 362 412          | 3 362 412          |
| <b>Toimintakate</b>          | <b>-1 500 366</b>  | <b>-901 585</b>    | <b>-997 975</b>    | <b>10,7</b>  | <b>-967 975</b>    | <b>-967 975</b>    |
| <b>Koko kunta yhteensä</b>   |                    |                    |                    |              |                    |                    |
| Toimintatuotot               | 8 619 955          | 8 420 385          | <b>8 683 904</b>   | <b>3,1</b>   | 8 383 904          | 8 383 904          |
| Toimintakulut                | 37 390 433         | 37 292 317         | <b>37 231 663</b>  | <b>-0,2</b>  | 36 543 659         | 36 543 659         |
| <b>Toimintakate</b>          | <b>-28 770 478</b> | <b>-28 871 932</b> | <b>-28 547 759</b> | <b>-1,1</b>  | <b>-28 159 755</b> | <b>-28 159 755</b> |

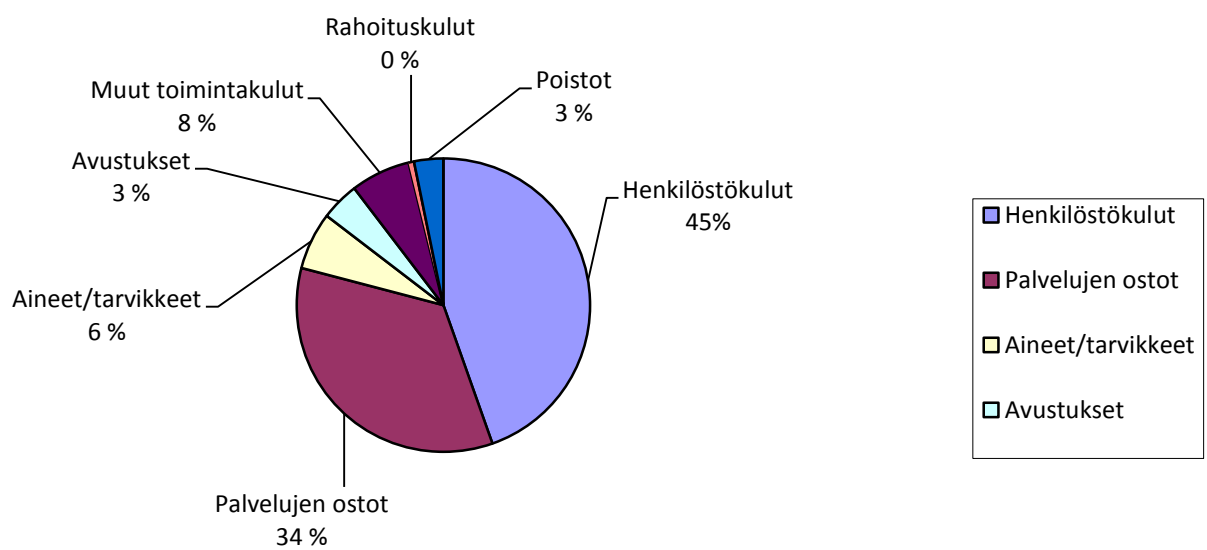
Alla olevassa kuviossa on esitetty toimintakate toimielimittäin talousarviovuonna 2017. Seuraavalla sivulla on esitetty kokonaistulojen ja menojen jakauma.



## TULOT 2017



## MENOT 2017



| <b>TULOSLASKELMA</b>                   | <b>TP 2015</b>     | <b>TA 2016</b>     | <b>TAES 2017</b>   | <b>TS 2018</b>     | <b>TS 2019</b>     |
|--|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
| Toimintatuotot                         | 8 619 955          | 8 420 385          | <b>8 683 904</b>   | 8 383 904          | 8 383 904          |
| Toimintakulut                          | -37 390 433        | -37 292 317        | <b>-37 231 663</b> | -36 543 659        | -36 543 659        |
| <b>TOIMINTAKATE</b>                    | <b>-28 770 478</b> | <b>-28 871 932</b> | <b>-28 547 759</b> | <b>-28 159 755</b> | <b>-28 159 755</b> |
| Verotulot                              | 10 186 201         | 9 450 000          | <b>9 500 000</b>   | 9 500 000          | 9 500 000          |
| Valtionosuudet                         | 21 597 475         | 21 000 000         | <b>20 500 000</b>  | 20 100 000         | 20 100 000         |
| Rahoitustuotot ja -kulut               |                    |                    |                    |                    |                    |
| Rahoitustuotot                         | 375 374            | 123 000            | <b>50 000</b>      | 50 000             | 50 000             |
| Rahoituskulut                          | -169 144           | -300 000           | <b>-164 000</b>    | -164 000           | -164 000           |
| <b>VUOSIKATE</b>                       | <b>3 219 428</b>   | <b>1 401 068</b>   | <b>1 338 241</b>   | <b>1 326 245</b>   | <b>1 326 245</b>   |
| Poistot ja arvonalentumiset            |                    |                    |                    |                    |                    |
| Suunnitelman muk.poistot               | -1 301 761         | -1 400 000         | <b>-1 329 334</b>  | -1 335 000         | -1 335 000         |
| Satunnaiset erät                       |                    |                    |                    |                    |                    |
| Satunnaiset tuotot                     |                    |                    |                    |                    |                    |
| Satunnaiset kulut                      |                    |                    |                    |                    |                    |
| <b>TILIKAUDEN TULOS</b>                | <b>1 917 667</b>   | <b>1 068</b>       | <b>8 907</b>       | <b>-8 755</b>      | <b>-8 755</b>      |
| Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) | 96 114             |                    |                    |                    |                    |
| Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)  | -1 900 000         |                    |                    |                    |                    |
| <b>TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ</b>         | <b>113 781</b>     | <b>1 068</b>       | <b>8 907</b>       | <b>-8 755</b>      | <b>-8 755</b>      |

| <b>RAHOITUSOSA</b>                 |            | <b>TP 2015</b>   | <b>TA 2016</b>    | <b>TAES 2017</b>  | <b>TS 2018</b> | <b>TS 2019</b> |
|------------------------------------|------------|------------------|-------------------|-------------------|----------------|----------------|
| Tulorahoitus                       |            |                  |                   |                   |                |                |
| Vuosikate                          | +/-        | 3 219 428        | 1 401 068         | <b>1 338 241</b>  | 1 226 245      | 1 226 245      |
| Satunnaiset erät                   | +/-        |                  |                   |                   |                |                |
| Tulorahoituksen korjauserät        | +/-        | 546 495          |                   |                   |                |                |
| Investoinnit                       |            |                  |                   |                   |                |                |
| Investointimenot                   | -          | -4 966 452       | -3 700 000        | <b>-1 000 000</b> | -320 000       | -420 000       |
| Rahoitusosuudet investointi-       |            |                  |                   |                   |                |                |
| menoihin                           | +          | 413 420          |                   |                   |                |                |
| Pys.vas.hyödykkeiden luovutustulot | +          | 21 396           |                   |                   |                |                |
| <b>Toiminnan rahavirta</b>         | <b>+/-</b> | <b>-765 713</b>  | <b>-2 298 932</b> | <b>338 241</b>    | <b>906 245</b> | <b>806 245</b> |
| <b>Rahoituksen rahavirta</b>       |            |                  |                   |                   |                |                |
| Antolainauksen muutokset           |            |                  |                   |                   |                |                |
| Antolainasaamisten lisäykset       | -          | 8 014            |                   |                   |                |                |
| Antolainasaamisten vähennykset     | +          | 12 500           | 25 000            | <b>25 000</b>     | 25 000         | 25 000         |
| Lainakannan muutokset              |            |                  |                   |                   |                |                |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys     | +          | 3 000 000        |                   |                   |                |                |
| Pitkäaikaisten lainojen vähennys   | -          | -359 860         | -559 860          | <b>-659 860</b>   | -659 860       | -659 860       |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos     | +/-        |                  |                   |                   |                |                |
| Oman pääoman muutokset             | +/-        |                  |                   |                   |                |                |
| <b>Vaikutus maksuvalmiuteen</b>    |            | <b>1 894 941</b> | <b>-2 833 792</b> | <b>-296 619</b>   | <b>271 385</b> | <b>171 385</b> |
| Lainakanta 31.12.                  |            | 5 132 912        | 4 573 052         | <b>3 913 192</b>  | 3 253 332      | 2 593 472      |
| Investointien tulorahoitus, %      |            | 71,04            | 37,87             | 133,82            | 383,20         | 251,96         |
| Kassavarat 31.12.                  |            | 7 963 945        | 5 130 153         | <b>4 833 544</b>  | 5 104 919      | 5 276 304      |

## 2

## KÄYTTÖTALOUSOSA

Valtuusto asettaa käyttötalousosassa kunnan toiminnalle tavoitteet sekä vahvistaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Määrärahat ja tuloarviot on esitettyä bruttoperiaatteella.

**Toimielin:** KESKUSVAALILAUTAKUNTA  
**Tehtävä/tulosalue:** Vaalit

| Talous                        | TP 2015 | TA 2016 | TAES 2017 | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018 | TS 2019 |
|-------------------------------|---------|---------|-----------|-----------------------|---------|---------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 6 481   |         |           |                       |         |         |
| Myyntituotot                  |         |         |           |                       |         |         |
| Maksutuotot                   |         |         |           |                       |         |         |
| Tuet ja avustukset            | 6 481   |         |           |                       |         |         |
| Vuokratuotot                  |         |         |           |                       |         |         |
| Muut toimintatuotot           |         |         |           |                       |         |         |
| <b>Toimintakulut</b>          | -7 184  |         | -6 850    | 100,0                 | -6 850  | -6 850  |
| Henkilöstökulut               | -5 378  |         | -5 040    | 100,0                 | -5 040  | -5 040  |
| Palvelujen ostot              | -1 109  |         | -1 100    | 100,0                 | -1 100  | -1 100  |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -81     |         | -90       | 100,0                 | -90     | -90     |
| Avustukset                    |         |         |           |                       |         |         |
| Vuokrat                       | -579    |         | -580      | 100,0                 | -580    | -580    |
| Muut toimintakulut            | -37     |         | -40       | 100,0                 | -40     | -40     |
| <b>Toimintakate</b>           | -703    |         | -6 850    | 100,0                 | -6 850  | -6 850  |
| Poistot ja arvonalentumiset   |         |         |           |                       |         |         |
| Tilikauden tulos              | -703    |         | -6 850    | 100,0                 | -6 850  | -6 850  |
| Vyörytyserät                  |         |         |           |                       |         |         |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

\* Kunnallisvaalit toimitetaan 4/2017, maakuntavaalit 1/2018, presidentin vaalit 1-2/2018, eduskuntavaalit 4/2019 ja europarlamenttivaalit 6/2019.

|  |   |
|--|---|
| <b>Toimielin:</b><br><b>Tehtävä/tulosalue:</b> | <b>TARKASTUSLAUTAKUNTA</b><br><b>Tarkastustoimi</b>   |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus:      | Tarkastuslautakunta asetetaan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden ajaksi. |

| Talous                        | TP 2015 | TA 2016 | TAES 2017 | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018 | TS 2019 |
|-------------------------------|---------|---------|-----------|-----------------------|---------|---------|
| <b>Toimintatuotot</b>         |         |         |           |                       |         |         |
| Myyntituotot                  |         |         |           |                       |         |         |
| Maksutuotot                   |         |         |           |                       |         |         |
| Tuet ja avustukset            |         |         |           |                       |         |         |
| Vuokratuotot                  |         |         |           |                       |         |         |
| Muut toimintatuotot           |         |         |           |                       |         |         |
| <b>Toimintakulut</b>          | -26 382 | -18 000 | -18 000   |                       | -18 000 | -18 000 |
| Henkilöstökulut               | -4 487  | -3 800  | -3 800    |                       | -3 800  | -3 800  |
| Palvelujen ostot              | -21 839 | -14 100 | -14 150   | 0,4                   | -14 150 | -14 150 |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -56     | -100    | -50       | -50,0                 | -50     | -50     |
| Avustukset                    |         |         |           |                       |         |         |
| Vuokrat                       |         |         |           |                       |         |         |
| Muut toimintakulut            |         |         |           |                       |         |         |
| <b>Toimintakate</b>           | -26 382 | -18 000 | -18 000   |                       | -18 000 | -18 000 |
| Poistot ja arvonalentumiset   |         |         |           |                       |         |         |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | -26 382 | -18 000 | -18 000   |                       | -18 000 | -18 000 |
| Vyörytyserät                  |         |         |           |                       |         |         |

|   |  |
|---|--|
| <b>Toimielin:</b><br><b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>KUNNANHALLITUS</b><br><b>Yleishallinto</b><br><b>Kunnanjohtaja</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus:                                 | Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Tehtäväalueeseen kuuluvat valtuusto, kunnanhallitus, kunnanjohtaja, ystävyyuskuntatoiminta, edustus/suhdetoiminta ja toimikunnat, jäsenmaksut, verotuskustannukset, velkaneuvonta ja löytöeläinten säilytys. |

| Tavoitteen kohteen<br>määrittely | Mittari                  | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|----------------------------------|--------------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| Tasapainoinen ja kestävä talous  | Tuloveroprosentti        | 19,25  | 19,75  | 19,75   | 19,75  | 19,75  |
|                                  | Kiinteistöveroprosentit: |        |        |         |        |        |
|                                  | • vakinainen asuminen    | 0,40   | 0,40   | 0,41    | 0,45   | 0,45   |
|                                  | • yleinen                | 0,90   | 0,90   | 0,93    | 0,95   | 0,95   |
|                                  | • muut asuinrakennukset  | 1,00   | 1,00   | 1,00    | 1,05   | 1,05   |
| Tulorahoituksen riittävyys       | Vuosikate €/asukas       | 801    | 345    | 335     | 350    | 350    |

|   |                            |       |         |         |         |         |
|---|----------------------------|-------|---------|---------|---------|---------|
| kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuvat kulut |                            |       |         |         |         |         |
| Lainanotto pitkävaikutteisten investointien rahoittamiseen          | Lainamäärä €/asukas        | 1277  | 1480    | 980     | 820     | 650     |
| Hyvinvoiva henkilöstö   | Sairauspoissaolot pv/hlö   | 13,3  | <12     | <12     | <12     | <12     |
|   | Kehityskeskustelut käyty % | 100   | 100     | 100     | 100     | 100     |
|   | Työhyvinvointikysely       | Tehty | Tehdään | Tehdään | Tehdään | Tehdään |

| Perustiedot:      | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|-------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b>Henkilöstö</b> |        |        |         |        |        |
| Kunnanjohtaja     | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |

| Talous                        | TP 2015  | TA 2016  | TAES 2017 | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018  | TS 2019  |
|-------------------------------|----------|----------|-----------|-----------------------|----------|----------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 300      | 500      | 300       | -40,0                 | 300      | 300      |
| Myyntituotot                  |          |          |           |                       |          |          |
| Maksutuotot                   | 300      | 500      | 300       | -40,0                 | 300      | 300      |
| Tuet ja avustukset            |          |          |           |                       |          |          |
| Vuokratuotot                  |          |          |           |                       |          |          |
| Muut toimintatuotot           |          |          |           |                       |          |          |
| <b>Toimintakulut</b>          | -391 075 | -399 081 | -410 061  | 2,8                   | -410 061 | -410 061 |
| Henkilöstökulut               | -155 356 | -150 489 | -142 562  | -5,3                  | -142 562 | -142 562 |
| Palvelujen ostot              | -182 644 | -195 315 | -207 415  | 6,2                   | -207 415 | -207 415 |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -2 611   | -3 700   | -3 000    | -18,9                 | -3 000   | -3 000   |
| Avustukset                    | -18 396  | -15 900  | -13 000   | -18,2                 | -13 000  | -13 000  |
| Vuokrat                       | -20 541  | -22 177  | -22 084   | -0,4                  | -22 084  | -22 084  |
| Muut toimintakulut            | -11 527  | -11 500  | -22 000   | 91,3                  | -22 000  | -22 000  |
| <b>Toimintakate</b>           | -390 775 | -398 581 | -409 761  | 2,8                   | -409 761 | -409 761 |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -4 477   | -4 305   | -4 581    | 6,4                   | -4 581   | -4 581   |
| Tilikauden tulos              | -395 252 | -402 886 | -414 342  | 2,8                   | -414 342 | -414 342 |
| Vyörytyserät                  | -4 203   | -4 013   | -4 131    | 2,9                   | -4 131   | -4 131   |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Käynnistetään uuden valtuuston valinnan jälkeen kuntastrategiatyö. Uuden kunnan tehtävänä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, elinkeinopolitiikka, kaavoitus- ja tekniset palvelut, konsernipalvelut ja sivistyspalvelut.
- \* Elo-syyskuussa pidetään valtuuston talousarvioseminaari.
- \* Kuntalain muutosten toimeenpano: Hallintosäännön ja siihen liittyvien ohjeiden päivittäminen, päätösvalan siirron uudelleen määrittäminen ja byrokratian purku sekä konserniohjeen päivittäminen
- \* Vuonna 2017 perustetaan 1) SOTE:n kunnallinen ohjausryhmä, jonka tavoitteena on koordinoita SOTE:n valmistelua ja ohjata palvelutuotantoa SOTE –kuntoon, 2) Kuntarakenne 2020 –työryhmä, jonka tavoitteena on valmistella tulevaisuuden kuntarakennetta, resursseja ja palvelutuotantoa ja 3) Liikenneturvallisustyöryhmä.
- \* Valmistaudutaan maakunta- ja sote –uudistukseen; sote –palveluiden saattaminen luovutuskuntoon ja lähipalveluiden turvaaminen
- \* Toiminnan suunnittelussa hyvinvointikertomus ja –tavoitteet ovat kiinteästi mukana kaikilla sektoreilla.



- \* Johtaminen muutoksessa; johtamiseen ja esimiestyöhön panostaminen ja prosessi- ja henkilöstöjohtamisen kehittäminen. Esimieskoulutusta suunnataan tiedolla ja muutoksessa johtamistaitojen lisäämiseen. Kuntamaisema otetaan toiminnanohjaukseen kaikissa yksiköissä. Kuntamaisema on osa talouden ja toimintojen suunnittelua ja seurantaa.
- \* Henkilöstö sitoutetaan kuntatalouden ja rakenteellisten muutosten sopeuttamiseen sekä toimintaympäristön muutoksiin. Henkilöstön tuottavuusnäkökulmaa lisätään toiminnan eri tasoilla.
- \* Kuntalaiset ja kolmannen sektorin toimijat aktivoidaan hyvinvointityöhön; järjestetään vuosittain yleisötilaisuuksia kuntalaisille ja järjestöille ja lisätään hyvinvointitiedottamista tietoverkoissa
- \* Koko henkilöstöä koskeva työhyvinvointikysely tehdään vuosittain. Työhyvinvointia edistetään kehityskeskustelujen, osaamiskartoituksen ja varhaisen tuen avulla. Työnkierto sekä resurssisuunnittelun ja työajan hallinnan keinot aktiiviseen käyttöön. Hankitaan Hr-työkalu.
- \* Koko kunnan henkilöstöä koskeva koulutussuunnitelma laaditaan vuosittain osastoittain ja aihealueittain. Sisäistä viestintää kehitetään ja henkilöstön perehdytystä tehostetaan. Sähköinen Tyky-Online -hyvinvointiseteli (100 €).
- \* Toimintojen ja palvelutuotannon sopeuttaminen ikärakenteen voimakkaasta muutoksesta johtuen. Henkilöstön luonnollisen poistuman hyödyntäminen toimintojen ja talouden sopeuttamisessa.
- \* Tilapäisen henkilöstön käytöstä luovutaan ja hyödynnetään sosiaalista työllistymistä ja palkkatukea. Tiivis yhteistyö työllistämisyksikön kanssa.
- \* Henkilöstön liikuteltavuutta lisätään – henkilöstö oikeaan aikaan oikeassa paikassa – myös muutaman tunnin ajaksi. Tehostetaan toiminnanohjausta ja työn suunnittelua ruuhkahuippujen tasaamiseksi.
- \* Työprosessien ja tehtävien priorisointi ja hallinnon karsiminen keskittymällä asiakastyöhön. Tietojärjestelmien tehokas hyödyntäminen.
- \* Virkojen ja toimien (mukaan lukien myös määräaikaiset virat ja toimet) tullessa avoimiksi, niiden vakainainen täyttäminen ja määräaikainen täyttäminen yli puolen vuoden ajaksi edellyttää kaikissa tapauksissa kunnanhallituksen täyttölupaa. Yli kuusi kuukautta kestävien sijaisuuksien täyttämisestä päättää kunnanjohtaja henkilöstöpäällikön esityksestä. Lyhyet sijaisuudet hoidetaan tehtäviä sisäisesti järjestelemällä ilman sijaistyövoimaa.
- \* Varaudutaan SOTE –palvelutuotannon ja maakuntaudistukseen. Vuoden 2019 alusta lukien kunnan henkilöstöstä, sekä kuntatalouden käyttömenoista ja rahoitustuotoista siirtyy SOTE:n mukana noin 60 % maakuntahallinnolle.
- \* Kunnan toiminnoissa ja palveluissa varaudutaan Suhangon kaivoksen mahdolliseen avautumiseen maankäyttöstrategian ja kehittämisohjelmien mukaisilla toimilla. Kirkonkylän asemakaavan päivittäminen käynnistetään ja jatketaan osayleiskaavan päivittämistä oikeusvaikutteiseksi. Selvitetään ranta-alueiden rakentamismahdollisuus.
- \* Eläinpuistoa kehitetään yhteistoiminnassa Ranuan Seudun Matkailu Oy:n johdon ja hallituksen kanssa.
- \* Vaikuttavuuden parantaminen matkailun kehittämisessä perustamalla matkailukoordinaattorin toimi.
- \* Järjestö-, kylätoiminta-, kylätalo- ym. avustuksiin varataan 15 900 euroa. Määräraha jaetaan hakemusten perusteella. Kaikki avustukset tulee hakea asetetussa määräajassa. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on hyvinvointi- ja terveysarvojen edistäminen ja noudattaminen toiminnassa. Myytäviin kannatus- ja mainosilmoituksiin ei ole varattu määrärahaa.
- \* Ranuan Vesihuolto Oy:n, Ranuan Lämpö Oy:n ja Ranuan Kuituverkot Oy:n sulauttaminen yhdeksi yhtiöksi talousarviovuonna.
- \* Konserniohjaukseen ja johtamiseen panostaminen ja konserniyhtiöiden hallitustyöskentelyn uudelleentarkastelu

- \* Japanitalon tulevaisuus pyritään ratkaisemaan talousarviovuonna. Siihen saakka kunnan talousarviossa varaudutaan kiinteistön ylläpitomenoihin.
- \* Ympäristön hoitoon panostaminen ja kuntalaisten aktivoiminen viihtyisän ympäristön ylläpitämiseksi
- \* Ranuanjärven sillan korjauksen vauhdittaminen sekä Rovaniementien risteysjärjestelyjen uusimiseen vaikuttaminen liikenneturvallisuuden parantamiseksi (Aapiskujan ja Kemijärventien risteys)
- \* Ranuanjärven veden tilan parantamistoimenpiteiden selvittäminen
- \* Laajakaistan hyödyntäminen ja oman sähköisen palvelutuotannon kehittäminen sekä etätyömahdollisuuksien markkinointi.
- \* Terveyskeskuksen "Hyvinvointikeskus" saneerauksen toteuttaminen vuosina 2017 – 2019. Saneerauksen kustannusarvio on 7,5 milj. euroa. Lähipalveluiden ja kunnan elinvoiman turvaaminen sopeuttamalla investointi kunnan kantokykyyn. Investointihanke toteutetaan leasingrahoitusratkaisulla.
- \* Kunnan 100 -vuotisjuhlavuoteen valmistautuminen ja määrärahan varaaminen.

|  |   |
|--|---|
| <b>Tehtävä/tulosalue:<br/>Tilivelvollinen:</b> | <b>Toimisto- ja sisäiset palvelut<br/>Hallintojohtaja sekä ruoka- ja pesulapalveluiden osalta<br/>ruokapalvelupäällikkö</b>   |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus:      | <b>Tulosityksikkö tuottaa tehokkaasti, joustavasti ja kustannuksiltaan edullisesti toimisto-, henkilöstö- ja ICT-palveluita sekä ruokahuolto- ja pesulapalveluita.<br/>Tehtäväalueeseen kuuluvat toimistopalvelut, ICT-palvelut, henkilöstöpalvelut, työsuojelu, henkilöstön työterveyshuolto, ammattiyhdistystoiminta sekä koko kunnan ruokahuolto- ja pesulapalvelut.</b> |

| <b>Tavoitteen kohteen<br/>määrittely</b>       | <b>Mittari</b>   | <b>TP2015</b>  | <b>TA2016</b>  | <b>TAE2017</b>                   | <b>TS2018</b>  | <b>TS2019</b>  |
|--|--|----------------|----------------|----------------------------------|----------------|----------------|
| <i>Ravitsemispalvelut:</i><br>Perusturvatoimi: | Ateriasuoritteet<br>€/suorite  | 213625<br>3,39 | 218850<br>3,67 | 216830<br>3,55                   | 216830<br>3,55 | 216830<br>3,55 |
| Koulut:  | Ateriasuoritteet<br>€/suorite  | 150221<br>2,78 | 152800<br>3,02 | 138155<br>2,93                   | 138155<br>2,93 | 138155<br>2,93 |
| Lukio:<br>Ateriapalvelun laatuksely            | Arviointiasteikko (1-5):<br>Ruoan riittävyys<br>Ruoan maku<br>Ulkonäkö<br>Lämpötila<br>Ruokailutilanteen sujuvuus<br>Henkilökunnan palveluallti-<br>us |                |                | >4<br>>3<br>>3<br>>4<br>>3<br>>3 |                |                |
| <i>Pesulapalvelut:</i>                         | Suoritteet (kg)<br>€/suorite   | 78161<br>1,98  | 77797<br>2,14  | 76680<br>2,10                    | 76680<br>2,10  | 76680<br>2,10  |

#### Perustiedot:

|                          | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|--------------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| <b>Henkilöstö</b>        |               |               |                |               |               |
| <b>Toimistopalvelut:</b> |               |               |                |               |               |
| Hallintojohtaja          | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Kehittämispäällikkö      |               | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Hallintosihteeri         | 2             | 2             | 2              | 2             | 2             |

|                        |     |     |     |     |     |
|------------------------|-----|-----|-----|-----|-----|
| Laskentasihteeri       | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   |
| Matkailukoordinaattori | -   | -   | ½   | 1   | 1   |
| Palkkasihteeri         | 2   | 1   | 1   | 1   | 1   |
| Toimistos sihteeri     | 8   | 8   | 8   | 7   | 6   |
| <b>ICT-palvelut:</b>   |     |     |     |     |     |
| ICT-päällikkö          | 1   | -   | -   | -   | -   |
| IT-asiantuntija        | 2   | 2   | 2   | 2   | 2   |
| <b>Ruokapalvelut:</b>  |     |     |     |     |     |
| Ruokapalvelupäällikkö  | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   |
| Ruokapalveluesimies    | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   |
| Ruokapalvelutyöntekijä | 13½ | 13½ | 12½ | 12½ | 12½ |
| <b>Pesula:</b>         |     |     |     |     |     |
| Pesulatyöntekijä       | 3   | 3   | 3   | 3   | 3   |

| Talous                        | TP 2015    | TA 2016    | TAES 2017         | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018    | TS 2019    |
|-------------------------------|------------|------------|-------------------|-----------------------|------------|------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 2 198 954  | 2 193 794  | <b>2 124 069</b>  | -3,2                  | 2 124 069  | 2 124 069  |
| Myyntituotot                  | 2 181 140  | 2 191 294  | <b>2 124 069</b>  | -3,1                  | 2 124 069  | 2 124 069  |
| Maksutuotot                   |            |            |                   |                       |            |            |
| Tuet ja avustukset            | 17 814     | 2 500      |                   | -100,0                |            |            |
| Vuokratuotot                  |            |            |                   |                       |            |            |
| Muut toimintatuotot           |            |            |                   |                       |            |            |
| <b>Toimintakulut</b>          | -2 457 406 | -2 442 357 | <b>-2 356 534</b> | -3,5                  | -2 306 534 | -2 306 534 |
| Henkilöstökulut               | -1 458 426 | -1 446 790 | <b>-1 353 812</b> | -6,4                  | -1 303 812 | -1 303 812 |
| Palvelujen ostot              | -449 381   | -388 315   | <b>-449 920</b>   | 15,9                  | -449 920   | -449 920   |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -444 000   | -499 450   | <b>-456 800</b>   | -8,5                  | -456 800   | -456 800   |
| Avustukset                    |            |            |                   |                       |            |            |
| Vuokrat                       | -102 339   | -107 302   | <b>-95 502</b>    | -11,0                 | -95 502    | -95 502    |
| Muut toimintakulut            | -3 260     | -500       | <b>-500</b>       |                       | -500       | -500       |
| <b>Toimintakate</b>           | -258 452   | -248 563   | <b>-232 465</b>   | -6,5                  | -182 465   | -182 465   |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -116 634   | -101 607   | <b>-116 266</b>   | 14,4                  | -116 266   | -116 266   |
| Tilikauden tulos              | -375 086   | -350 170   | <b>-348 731</b>   | -0,4                  | -298 731   | -298 731   |
| Vyörytyserät                  | 375 086    | 350 170    | <b>348 731</b>    | -0,4                  | 348 731    | 348 731    |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Talous- ja henkilöstöhallinnon toimintojen ja tehtävien hoitoa jatketaan omana toimintana. Toimistohenkilöstön tehtäviä ja osaamisalueita sekä sisäistä töiden uudelleenorganisoimista jatketaan. Vaihtoehtoisia palveluntuottamismalleja selvitetään talousarviovuonna.
- \* Kunnan IT-palvelun tuottamismallia selvitetään (oma tuotanto/ostopalvelu) toimintojen hoidon varmistamiseksi.
- \* Ruokahuoltopalveluiden selvittäminen osana Ranuan kuntakonsernin teknisten toimintojen selvitystyötä, jonka sisältönä on teknisten toimintojen yhdistämisen toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten vaikutusarvion tekeminen verrattuna nykytilaan sekä sote –palvelutuotannon muutosten vaikutus tukipalveluihin.
- \* Sijaishenkilöstön käyttöä vähennetään ja työvoimaa ohjataan aikakriittisiin tehtäviin. Työllistämisyksikön palveluita hyödynnetään avustavissa tehtävissä kunnan kaikissa työyksiköissä.

- \* Kuntaan varataan nuorten 2 viikon/6 h/pv kesätyöpaikkoja edelleen 30. Kesätyöpaikkojen myöntämisperiaatteena on, että kesätyöpaikan voi saada nuori, joka täyttää työllistämivuonna 15 vuotta. Lisäksi edellytetään, että nuori osallistuu työllistämivuoden keväällä järjestettyyn nuorten kesätyöntekijöiden tietopaketti –infoon. Toimintaa hallinnoi työllistämisyksikkö.
- \* Terveyskeskuksen keittiötoiminta sekä osa pesulan tuotannosta siirretään saneeraustöiden ajaksi Marjanieemeen. Ruoanvalmistus- ja jakelujärjestelyillä taataan toiminnan sujuvuus.
- \* Käynnistetään ruokapalvelun ja kouluruoka-asiakkaiden aktiivinen yhteistyö ja ruokailutoimikunnan työskentely
- \* Koko kuntaa kattavan kuituverkon hyödyntäminen, sähköisten palveluiden kehittäminen ja tarjoaminen palvelutuotantoon.
- \* Etätyöperiaatteiden laatiminen ja tietoturvaohjeiden päivittäminen.

|   |  |
|---|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b>                 | <b>Maankäytön suunnittelu</b>                                |
| <b>Tilivelvollinen:</b>                   | <b>Kunnanjohtaja</b>   |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus: | <b>Yleiskaava, asemakaava ja muu maankäytön suunnittelu.</b> |

| <b>Perustiedot:</b> | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|---------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| <b>Henkilöstö</b>   |               |               |                |               |               |
| Tekninen johtaja    | 1/3           | 1/3           | 1/3            | 1/3           | 1/3           |

| <b>Talous</b>                 | <b>TP 2015</b> | <b>TA 20156</b> | <b>TAES 2017</b> | <b>Muutos-%<br/>2016-2017</b> | <b>TS 2018</b> | <b>TS 2019</b> |
|-------------------------------|----------------|-----------------|------------------|-------------------------------|----------------|----------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 4 000          | 7 000           |                  | 100,0                         |                |                |
| Myyntituotot                  | 4 000          | 7 000           |                  | 100,0                         |                |                |
| Maksutuotot                   |                |                 |                  |                               |                |                |
| Tuet ja avustukset            |                |                 |                  |                               |                |                |
| Vuokratuotot                  |                |                 |                  |                               |                |                |
| Muut toimintatuotot           |                |                 |                  |                               |                |                |
| <b>Toimintakulut</b>          | -39 637        | -63 789         | <b>-63 595</b>   | -0,3                          | -63 595        | -63 595        |
| Henkilöstökulut               | -25 336        | -25 789         | <b>-24 595</b>   | -4,6                          | -24 595        | -24 595        |
| Palvelujen ostot              | -14 301        | -38 000         | <b>-39 000</b>   | 2,6                           | -39 000        | -39 000        |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat |                |                 |                  |                               |                |                |
| Avustukset                    |                |                 |                  |                               |                |                |
| Vuokrat                       |                |                 |                  |                               |                |                |
| Muut toimintakulut            |                |                 |                  |                               |                |                |
| <b>Toimintakate</b>           | -35 637        | -56 789         | <b>-63 595</b>   | 12,0                          | -63 595        | -63 595        |
| Poistot ja arvonalentumiset   |                |                 |                  |                               |                |                |
| Tilikauden tulos              | -35 637        | -56 789         | <b>-63 595</b>   | 12,0                          | -63 595        | -63 595        |
| Vyörytyserät                  | -426           | -641            | <b>-641</b>      |                               | -641           | -641           |

### **Sanalliset tavoitteet ja perustelut:**

- \* Keskustan osayleiskaavatyö on käynnistynyt. Kaavatyö on aikataulun mukaan luonnosvaiheessa talvella 2017 ja ehdotusvaiheessa viimeistään syksyllä 2017.
- \* Varaudutaan aloittamaan maankäytön suunnittelu Portimojärven lähialueella, jos Suhangon kaivoksen avaamiseen tähtäävästä lopullisesta kannattavuusselvityksestä tehdään kaivosyhtiössä päätös.

- \* Talousarviovuonna jatketaan Kolomaan alueen yleisilmeen parantamistoimenpiteitä asfaltoimalla teitä, rakentamalla valaistus ja asentamalla opastuskyltit.
- \* Talousarvio- ja suunnitelmavuosina varaudutaan kaavamuutoksiin.

|  |  |
|--|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>Elinkeinoelämän kehittäminen</b><br><b>Kunnanjohtaja</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus:            | <b>Elinkeinoelämän ja matkailun kehittämisessä on tavoitteena yrittäjyyden edistäminen; kasvu ja kehittäminen sekä yritysten toimintaedellytysten turvaaminen.</b><br><b>Tehtäväalueeseen kuuluvat elinkeinojen kehittäminen/neuvonta, Hilla-kylä/hillatori, markkinointi ja messut sekä uudet kehittämishankkeet.</b> |

| <b>Tavoitteen kohteen määrittely</b> | <b>Mittari</b>         | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|--------------------------------------|------------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| Uusien työpaikkojen luominen         | Uudet yritykset/vuosi  | 13            | 5             | 10             | >10           | >10           |
|                                      | Uudet työpaikat        | 17            | 15            | 15             | >15           | >15           |
| Toimivat yritykset                   |                        | 242           | 230           | 240            | 230           | 230           |
| Asukasmäärän vakiinnuttaminen        | Asukasmäärä            | 4023          | 4100          | 4000           | 4000          | 4000          |
| Työttömyyden vähentäminen            | Työttömyysaste (%)     | 17,4          | 17,0          | 16,0           | 15,0          | 15,0          |
|                                      | Työttömien määrä (lkm) | 298           | 274           | 254            | 240           | 230           |

| <b>Talous</b>                 | <b>TP 2015</b>  | <b>TA 2016</b>  | <b>TAES 2017</b> | <b>Muutos-%<br/>2016-2017</b> | <b>TS 2018</b>  | <b>TS 2019</b>  |
|-------------------------------|-----------------|-----------------|------------------|-------------------------------|-----------------|-----------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | <b>12 844</b>   | <b>10 000</b>   |                  |                               |                 |                 |
| Myyntituotot                  | 6 000           |                 |                  |                               |                 |                 |
| Maksutuotot                   |                 |                 |                  |                               |                 |                 |
| Tuet ja avustukset            |                 |                 |                  |                               |                 |                 |
| Vuokratuotot                  | 538             | 10 000          |                  |                               |                 |                 |
| Muut toimintatuotot           | 6 306           |                 |                  |                               |                 |                 |
| <b>Toimintakulut</b>          | <b>-329 373</b> | <b>-367 782</b> | <b>-290 486</b>  | <b>-21,0</b>                  | <b>-290 486</b> | <b>-290 486</b> |
| Henkilöstökulut               | -50 340         | -68 110         | <b>-103 030</b>  | <b>51,3</b>                   | -103 030        | -103 030        |
| Palvelujen ostot              | -146 872        | -161 900        | <b>-91 000</b>   | <b>-43,8</b>                  | -91 000         | -91 000         |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -1 272          | -2 200          | <b>-2 200</b>    |                               | -2 200          | -2 200          |
| Avustukset                    | -56 581         | -50 000         | <b>-20 000</b>   | <b>-60,0</b>                  | -20 000         | -20 000         |
| Vuokrat                       | -18 132         | -21 772         | <b>-14 256</b>   | <b>-34,5</b>                  | -14 256         | -14 256         |
| Muut toimintakulut            | -56 176         | -63 800         | <b>-60 000</b>   | <b>-6,0</b>                   | -60 000         | -60 000         |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-316 529</b> | <b>-357 782</b> | <b>-290 486</b>  | <b>-18,8</b>                  | <b>-290 486</b> | <b>-290 486</b> |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -39 235         | -37 593         | <b>-4 259</b>    | <b>-88,7</b>                  | -4 259          | -4 259          |
| Tilikauden tulos              | -355 764        | -395 375        | <b>-294 745</b>  | <b>-25,5</b>                  | -294 745        | -294 745        |
| Vyörytyserät                  | -3 540          | -3 598          | <b>-2 927</b>    | <b>-18,6</b>                  | -2 927          | -2 927          |

## Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

### Elinkeinotoimi:

Kunta toteuttaa elinkeinopolitiikkaa vahvistetun kuntastrategian ja uusitun elinkeino-ohjelman mukaisesti. Painopisteinä ovat Arktinen Hillakylä, arktinen matkailu- ja lomakohde ja tapa toimia. Elinkeinotoimen toimenpideohjelmassa on estettyä myös maaseutua ja kylien kehittämistä koskevat tavoitteet. Maaseututoimen toiminta ja talous on esitetty sivuilla 32-33.

Elinkeinoon tavoitteena on vahvistaa yritystoiminnan edellytyksiä lisäämällä yksityisen sektorin työpaikkoja sekä tukea ja säilyttää olemassa olevia työpaikkoja. Tavoitteena on myös uusien yritysten perustaminen, työvoiman saatavuuden parantaminen ja työttömyyden vähentäminen. Elinkeinotoimi tekee tiiviistä yhteistyötä uuden työllistämisyksikön kanssa. Työn tärkeänä sisältönä on elinkeinoilmaston ja yrittäjyysilmapiirin kehittäminen.

Kunnan elinkeinotoimen strateginen vastuu ja kehittämisvastuu on kunnanhallituksella ja kehittämistyötä johtaa kunnanjohtaja. Kunnanhallituksen asettaman elinkeinoryhmän tehtävänä on koordinoita yritysilmapiirin kehittämistä, laatia elinkeino-ohjelmaan perustuvia yrittäjyysilmapiirin kehittämisen toimenpideohdotuksia, seurata ja tukea yritysvaikutusarvioinnin toteutusta ja kehittämistä sekä toteuttaa kunnan ja yrittäjien välisen yhteistyön tiivistämisen toimenpiteitä yhdessä kunnan elinkeinopalveluiden kanssa.

Kehittämispäällikön tehtäviin kuuluu mm. yritysten kehittämispalvelut ja asiakaspalvelutyö, yritystoiminnan, matkailun ja markkinoinnin sekä osaamisen kehittäminen ja edunvalvonta, kunnan elinkeinotoimen sekä matkailun ja markkinoinnin koordinointi ja tiivis yhteistyö eri sidosryhmiin. Matkailukoordinaattorin tehtäviin haetaan toimintavuoden aikana uusi henkilö. Maaseudun asiakkuuksien ja suoramyynnin selvittäminen toteutetaan hankkeen kautta. Rovaniemen Kehitys Oy:n kautta toimitaan yhteishankkeissa erillisten sopimusten mukaan. Kehitys Oy:n hallitukseen kuuluu ranualainen yrittäjä ja lisäksi kunnanjohtajalla on läsnäolo-oikeus kokouksissa. Rovaniemen Matkailu ja Markkinointi Oy:ltä hankittava matkailun peruspalveluun on varattu 10 000 € määräraha. Kehittämistyön tueksi tiivistetään allianssitoimintaa.

## Toimenpideohjelma 2017-2019:

### 1. Arktinen hillakylä

Kauppa, palvelun ja matkailun keskittymä

- brändin rakentaminen (ulkoisen viestintä)
- kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen allianssitoiminnan avulla
- biotalouden jalostaminen tuotteiksi ja palveluiksi (Hillakoulu)
- toimialojen kestävä kehitys, mm. puhdas kaivostoiminta
- yritysten tuotekehitys ja viestintä
- uusien yritysten sijoittuminen paikkakunnalle

#### **Toimenpiteitä:**

Yritysten kasvua ja kehittämistä vahvistetaan kumppaneiden ja sidosryhmien - allianssin kanssa.

Elinkeinojen kehittämisen painopisteet avataan allianssokokouksessa ja käynnistetään tarvittavat toimenpiteet. Allianssin toimijoita: Rovaniemen Kehitys Oy, Rovaniemen Matkailu ja Markkinointi Oy, BusinessOulu, ProAgria, Luke, oppilaitokset mm. MTI, LAO ja yliopisto, kauppakamari, rahoittajat Peräpohjolan Leader ry, ELY ja kylätoimikunnat sekä muut yhdistykset ja järjestöt.

Biotalous monimuotoisuuden kasvattaminen, rahavirtojen kääntäminen takaisin maaseudulle energian ja ruokatuotannon osalta, Ranualla on 3,7 % maapallon luomusertifioidusta alueesta.

Biotalous valjastetaan elintarvikkeiden jalostamiseen, keruuverkosto koulutetaan ja rakennetaan logistiset ratkaisut. Lähiruoka tuodaan matkailuun, suurkeittiöihin ja suoramyyniin.

Maaseutuyritysten toimintaedellytysten kehittäminen arktisen älykkään maaseutuverkoston avulla, suoramyynnin mahdollisuuksien selvittäminen ja käyttöönotto sekä asiakkuuksien vahvistaminen, pakastamo- ja logistiikka-asioiden selvittäminen

Puhtaan kaivostoiminnan ajantasaisen tiedon kokoaminen ja jakaminen

Hillaimagon vahvistaminen ja kehittäminen

- Arktinen Hillakylä –tavamerkin lanseeraus
- Hillatori tuotteistetaan ja sille laaditaan tuotekortti
- Hillatorista tehdään valtakunnallinen hillapörssi tiedottamisen avulla
- Hillatorin toimintaa laajennetaan puhtaiden luonnontuotteiden osalta
- Hillauutiset laajennetaan ja kansainvälistetään
- Hillauutisten tuomaa julkisuusarvoa hyödynnetään Ranuan elinvoimaisuuden kehittämisessä erityisesti tuotekehittämisen ja palvelumuotoilun kautta
- Hillatori on paikallisen osaamisen näyteikkuna

## 2. Arktinen matkailu- ja lomakohte

Eläinpuisto, luonnon monipuoliset mahdollisuudet ja elävät kylät luovat perustan kansainvälistyvälle arktiselle matka- ja lomakohteelle.

- Ranuan eläinpuisto veturina
- Kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen
- Osayleiskaava vahvistaa matkailun liiketoimintaa
- Kehittyminen kansainvälisenä matkailu- ja lomakohteena viipymää lisäämällä
- Kylä- ja vesistömatkailun tuotteistaminen

### Toimenpiteitä:

Yhteistyön jatkaminen kuntakonserniin kuuluvan Ranuan seudun Matkailu Oy:n kanssa eläinpuiston ja lähi-alueen masterplanin toteuttamissa.

- Matkailun viipymään pidentäminen masterplanissa olevien tavoitteiden mukaisesti.
- Tiivis vuorovaikutus Ranuan Matkailuyhdistys ry:n kanssa, toimintasuunnitelma vuodelle 2017 vahvistettu yhdistyksen hallituksessa
- MTI:n opiskelijayhteistyön jatkaminen painopisteinä asiakkuudet, johtaminen markkinointi
- Matkailukoordinaattori tulee matkailun kehittämisen tueksi
- Kylä- ja vesistömatkailun tuotteistamisen jatkaminen, tuotekorttien valmistaminen
- Matkailun työpajat ja messut
- Kylämatkailukierros kesäkuussa 2017

## 3. Tapa toimia

Elinvoiman rakentaminen tehdään yhdessä oppien, yhteistyössä yrittäjien ja sidosryhmien kanssa. Ranua haluaa kehittyä yrittäjäystävällisenä kuntana ja saada uusia maaseutuelämästä nauttavia asukkaita (sisäinen viestintä).

- Viestinnän, työkalujen ja yhteistyöverkoston kehittäminen yritysten elinkaaren vaiheissa
- Infran kehittäminen ja ylläpito
- Sähköinen markkinapaikka Infokartta
- Kasvun työpajat
- Paikalliskulttuurin ja alueen omien kilpailukykytekijöiden hyödyntäminen
- Mitä uutta –ajattelun edistäminen
- Aito yhdessä tekeminen, verkostojen monipuolistaminen
- Lähikuntavierailut
- kuntaimagon vahvistaminen

### Toimenpiteitä:

Uutta ja innostavaa ilmapiiriä ruokitaan Mitä uutta –ajattelulla. Ranuan ympäröivä luonto ja monipuoliset palvelut tarjoavat moninaiset mahdollisuudet myös vapaa-ajan viettoon. Koska luonto ja palvelut ovat lähellä, on vapaa-aika ja työn tekeminen helppo yhdistää. Maaseudulla on mukava elää.

- Viestintä tukee hyvää yhteistyötä ja positiivista ilmapiiriä
- Kaava- ja tonttipolitiikka tukee hyvinvointia
- Infokartta saadaan toimivaksi työkaluksi

|   |
|---|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sähköisten palveluiden ja etätyömahdollisuuksien hyödyntäminen</li> <li>- Sähköisten palveluiden pilotit</li> <li>- Yritysten toimintamahdollisuuksien lisääminen, mahdollisuudet mukaan markkinointiin sekä liiketoiminnassa että vapaa-ajan palveluissa.</li> </ul>  |
| <p><i>Uudet kehittämishankkeet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Maaseudun suoramyyntiasiakkaat ja –kanavat –hanke on valmisteltu, aloitus rahoituksen varmistuttua, omarahoitusosuus 15 000 €</li> <li>- Hillanlehden kehittäminen; kootaan yritysverkosto ja laaditaan kehittämishanke</li> <li>- Yhteishankkeet biotalouden osalta, mm. suunnitteilla oleva ruokatalo</li> <li>- Yritysten yhteishankkeet</li> </ul> <p>Kylät ja yhdistysten toiminta hoidetaan yhteistyössä Luken ja maaseututoimen kanssa.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kehittämistyön keskiössä on yritysten tarpeet ja käytettävissä olevat kehittämiskumppanit.</li> <li>- Peräpohjolan Leader ry:n rahoituksen hyödyntäminen</li> </ul>   |
| <p><i>PK-yritystoimintaa avustetaan suunnitelmakaudella seuraavilla tukitoimilla (avustukset ovat määrärahasidonnaisia):</i></p> <p><i>Kesätyöpaikkatuki (25 000 €).</i> Työllistämisyksikkö koordinoi kesätyöpaikkatukea. Tuen tarkoituksena on ohjata nuoria työnantajan koulutuksella työtehtäviin sekä tukea nuorten elämänuran valintaa. Tavoitteena on työllistää 85 ranualaista 14-vuotta täyttäneitä opiskelijaa 2-4 viikon ajaksi. Tukea myönnetään yrityksille 2 viikon jaksolta 180 € ja 4 viikon jaksolta 360 €.</p> <p><i>Oppisopimustuki (3.200 €)</i> Määräraha on tarkoitettu jo tehdyille päätöksille, joista maksuitoumuksia vuodelle 2016 ja 2017.</p> <p><i>Markkinointituki (7 000 €)</i> Käytetään jäljellä olevien markkinointitukien maksuun. Markkinointituen kaltaiset toimenpiteet toteutetaan jatkossa yritysten yhteishankkeiden kautta.</p> |

|  |  |
|--|--|
| <p><b>Tehtävä/tulosalue:</b><br/><b>Tilivelvollinen:</b></p> | <p><b>Maaseututoimi</b><br/><b>Hallintojohtaja</b></p>   |
| <p>Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:</p>                 | <p><b>Maaseutualueen elinkeinojen ja palvelujen ylläpitämisen edistäminen.</b><br/><b>Maaseutuyritysten säilyttäminen sekä suunnitelmallinen kehittäminen.</b></p> |

| Tavoitteen kohteen määrittely   | Mittari  | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|---|--|--------|--------|---------|--------|--------|
| Nykyisten työpaikkojen säilyttäminen  | Tilojen määrä                                    | 132    | 131    | 131     | 129    | 128    |
| Toiminnasta luopumisen alaisista tiloista 30 % jatkaa tuotantoa isännöydenvaihdoksella. | Isännöydenvaihdosten määrä                       | 4      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Maatalousyritykset investoivat tuotantorakennuksiin                                     | Investointeja koskevien rahoitushakemusten määrä | 3      | 2      | 2       | 1      | 1      |

| Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot           | TP 2015 | TA 2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--|---------|---------|---------|--------|--------|
| Palveluita käyttävien maatalousyritysten lkm | 132     | 131     | 131     | 129    | 128    |
| Lypsykarjatilojen lkm                        | 32      | 31      | 29      | 27     | 26     |
| Lihakarjatilojen lkm                         | 17      | 15      | 15      | 14     | 14     |
| Lammastilojen lkm                            | 1       | -       | -       | -      | -      |
| Hevostilojen lkm                             | 3       | 3       | 3       | 3      | 3      |



|                           |    |    |    |    |    |
|---------------------------|----|----|----|----|----|
| Kasvinviljelytilojen lkm  | 60 | 65 | 67 | 68 | 67 |
| Porotaloustilojen lkm     | 18 | 15 | 15 | 15 | 15 |
| Erikoisviljelytilojen lkm | 1  | 2  | 2  | 2  | 3  |

| Talous                        | TP 2015  | TA 2016  | TAES 2017 | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018  | TS 2019  |
|-------------------------------|----------|----------|-----------|-----------------------|----------|----------|
| <b>Toimintatuotot</b>         |          |          |           |                       |          |          |
| Myyntituotot                  |          |          |           |                       |          |          |
| Maksutuotot                   |          |          |           |                       |          |          |
| Tuet ja avustukset            |          |          |           |                       |          |          |
| Vuokratuotot                  |          |          |           |                       |          |          |
| Muut toimintatuotot           |          |          |           |                       |          |          |
| <b>Toimintakulut</b>          | -147 327 | -160 000 | -147 000  | -8,1                  | -137 000 | -137 000 |
| Henkilöstökulut               |          |          |           |                       |          |          |
| Palvelujen ostot              | -52 984  | -62 200  | -57 100   | -8,2                  | -57 100  | -57 100  |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat |          |          |           |                       |          |          |
| Avustukset                    | -74 287  | -77 500  | -69 500   | -10,3                 | -59 500  | -59 500  |
| Vuokrat                       | -607     | -300     | -400      | 100,0                 | -400     | -400     |
| Muut toimintakulut            | -19 449  | -20 000  | -20 000   |                       | -20 000  | -20 000  |
| <b>Toimintakate</b>           | -147 327 | -160 000 | -147 000  | -8,1                  | -137 000 | -137 000 |
| Poistot ja arvonalentumiset   |          |          |           |                       |          |          |
| Tilikauden tulos              | -147 327 | -160 000 | -147 000  | -8,1                  | -137 000 | -137 000 |
| Vyörytyserät                  | -1 583   | -1 609   | -1 481    | -8,0                  | -1 481   | -1 481   |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Peräpohjolan Leader ry:n toiminnan tavoitteena on maaseutualueiden elinvoimaisuuden edistäminen ja asukkaiden kannustaminen omaehtoiseen kehittämistoimintaan. Yhdistys neuvoo ja opastaa ruohonjuuritason toimijoita oman asuinalueensa kehittämiseen. Peräpohjolan Leader ry tukee aloittavia ja toimivia mikroyrityksiä, jotta alueelle syntyy uusia yrityksiä ja työpaikkoja.
- \* Maatalousyrittäjille järjestetään 1 koulutustilaisuus. Määrärahaa on varattu 100 €
- \* Maatalousyrittäjiä tuetaan talous-, kylvö-, lannoitus- ja viljelysuunnitelmien laadinnassa. Tuen suuruus on 50 % arvonlisäverottomasta hinnasta ja tuen myöntäminen edellyttää, ettei tukea ole saatu muualta. Määrärahaa on varattu yhteensä 5 500 €
- \* Kunta palkitsee vuoden maatalousyrittäjän sekä muistaa isännöidenvaihdoksen tehneitä maatalousyrityksiä. Määrärahaa on varattu 1 000 €
- \* Eläinlääkärisubventioihin on varattu 37 000 € sitova määräraha. Eläinlääkärisubventioissa noudatetaan kunnanhallituksen päätöstä ja subvention perusteita tarkistetaan vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä.
- \* Kunta tukee 120 h maksullista lomitusta 50 %:lla tuntihinnasta. Määrärahaa on varattu 29 000 € ja se myönnetään toteutuman (laskutuksen) mukaisesti siihen saakka kuin määrärahaa on käytettävissä. Lomatoimen hallinnosta vastaa Tervolan kunnan paikallisyksikkö.
- \* Kunnan maaseutuelinkeinojen hallintopalveluiden hoidosta on vastannut 1.5.2010 alkaen Tervolan kunta.
- \* Ostetaan keskimäärin 1 pv/vk maaseutupalveluiden neuvontapalveluita Tervolan kunnalta

| Yhteenveto keskeisimmistä toiminnallisista tavoitteista           | Mittari   | TP2015    | TA2.016     | TAE2017                  | TS2018                   | TS2019                   |
|---|---|-----------|-------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Tasapainoinen ja kestävä talous                                   | Tuloveroprosentti<br>Kiinteistöveroprosentit:<br>- vakinainen asuminen<br>- yleinen<br>- muut asuinrakennukset                          | 19,25     | 19,75       | 19,75                    | 19,75                    | 19,75                    |
|   |   | 0,40      | 0,40        | 0,41                     | 0,45                     | 0,45                     |
|   |   | 0,90      | 0,90        | 0,93                     | 0,95                     | 0,95                     |
|   |   | 1,00      | 1,00        | 1,00                     | 1,05                     | 1,05                     |
|   | Vuosikate €/asukas  | 801       | 345         | 335                      | 350                      | 350                      |
|   | Lainamäärä €/asukas   | 609       | 1480        | 980                      | 820                      | 650                      |
| Hyvinvoiva henkilöstö   | Sairauspoissaolot pv/hlö<br>Eläköityminen vasta vanhuuseläkeiässä, Varhemaksut, €<br>Kehityskeskustelut käyty %<br>Työhyvinvointikysely | 13,3      | <12<br>97 % | <12<br>97 %<br>Ei kasvua | <12<br>97 %<br>Ei kasvua | <12<br>97 %<br>Ei kasvua |
|   |   | 100       | 100         | 100                      | 100                      | 100                      |
|   |   | Tehty     | Tehdään     | Tehdään                  | Tehdään                  | Tehdään                  |
| Asukasmäärän vakiinnuttaminen                                     | Asukasmäärä   | 4023      | 4100        | 4000                     | 4000                     | 4000                     |
| Uusien työpaikkojen luominen ja työttömyyden vähentäminen         | Uudet yritykset/vuosi<br>Toimivat yritykset   | 11<br>239 | 5<br>240    | 10<br>240                | >10<br>230               | >10<br>230               |
| Maaseutualueen asuttuna pitäminen ja maataloustuotannon jatkuvuus | Aktiivitulojen määrä<br>Isännöydvaihdokset kpl  | 143<br>4  | 131<br>1    | 131<br>1                 | 129<br>1                 | 128<br>1                 |

| Kunnanhallitus yhteensä       | TP 2015    | TA 2016    | TAES 2017  | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018    | TS 2019    |
|-------------------------------|------------|------------|------------|-----------------------|------------|------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 2 216 098  | 2 211 294  | 2 124 369  | -3,9                  | 2 124 369  | 2 124 369  |
| Myyntituotot                  | 2 191 140  | 2 198 294  | 2 124 069  | -3,4                  | 2 124 069  | 2 124 069  |
| Maksutuotot                   | 300        | 500        | 300        | -40,0                 | 300        | 300        |
| Tuet ja avustukset            | 17 814     | 2 500      |            | -100,0                |            |            |
| Vuokratuotot                  | 538        | 10 000     |            | 100,0                 |            |            |
| Muut toimintatuotot           | 6 306      |            |            |                       |            |            |
| <b>Toimintakulut</b>          | -3 364 818 | -3 433 009 | -3 267 676 | -4,8                  | -3 207 676 | -3 207 676 |
| Henkilöstökulut               | -1 689 458 | -1 691 178 | -1 623 999 | -4,0                  | -1 573 999 | -1 573 999 |
| Palvelujen ostot              | -846 182   | -845 730   | -844 435   | -0,2                  | -844 435   | -844 435   |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -447 883   | -505 350   | -462 000   | -8,6                  | -462 000   | -462 000   |
| Avustukset                    | -149 264   | -143 400   | -102 500   | -28,5                 | -92 500    | -92 500    |
| Vuokrat                       | -141 619   | -151 551   | -132 242   | -12,7                 | -132 242   | -132 242   |
| Muut toimintakulut            | -90 412    | -95 800    | -102 500   | 7,0                   | -102 500   | -102 500   |
| <b>Toimintakate</b>           | -1 148 720 | -1 221 715 | -1 143 307 | -6,4                  | -1 083 307 | -1 083 307 |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -160 346   | -143 505   | -125 106   | -12,8                 | -125 106   | -125 106   |
| Tilikauden tulos              | -1 309 066 | -1 365 220 | -1 268 413 | -7,1                  | -1 208 413 | -1 208 413 |
| Vyörytyserät                  | 365 334    | 340 309    | 339 551    | -0,2                  | 339 551    | 339 551    |

|   |   |
|---|---|
| <b>Toimielin:</b><br><b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>PERUSTURVALAUTAKUNTA</b><br><b>Perusturvalautakunnan hallinto</b><br><b>Perusturvajohtaja</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:                                     | Järjestetään arkielämän sujumista ja hyvinvointia edistäviä asiakaslähtöisiä sosiaali- ja terveyspalveluja ammattitaidolla, laadukkaasti, yhteistyössä ja tulevaisuutta ennakoivasti.<br>Tulosalue sisältää hallinnon ja projektit. |

| <b>Perustiedot:</b> | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|---------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| <b>Henkilöstö</b>   |               |               |                |               |               |
| Perusturvajohtaja   | 0,67          | 0,67          | 0,67           | 0,67          |               |

| <b>Talous</b>                 | <b>TP 2015</b>  | <b>TA 2016</b>  | <b>TAES 2017</b> | <b>Muutos-%<br/>2016-2017</b> | <b>TS 2018</b>  | <b>TS 2019</b>  |
|-------------------------------|-----------------|-----------------|------------------|-------------------------------|-----------------|-----------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         |                 |                 |                  |                               |                 |                 |
| Myyntituotot                  |                 |                 |                  |                               |                 |                 |
| Maksutuotot                   |                 |                 |                  |                               |                 |                 |
| Tuet ja avustukset            |                 |                 |                  |                               |                 |                 |
| Vuokratuotot                  |                 |                 |                  |                               |                 |                 |
| Muut toimintatuotot           |                 |                 |                  |                               |                 |                 |
| <b>Toimintakulut</b>          | <b>-293 236</b> | <b>-302 390</b> | <b>-311 216</b>  | <b>2,9</b>                    | <b>-311 216</b> | <b>-311 216</b> |
| Henkilöstökulut               | -25 729         | -55 547         | <b>-53 140</b>   | -4,3                          | -53 140         | -53 140         |
| Palvelujen ostot              | -248 607        | -226 296        | <b>-236 971</b>  | 4,7                           | -236 971        | -236 971        |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -1 821          | -1 900          | <b>-1 900</b>    |                               | -1 900          | -1 900          |
| Avustukset                    |                 |                 |                  |                               |                 |                 |
| Vuokrat                       | -17 073         | -18 547         | <b>-19 005</b>   | 2,5                           | -19 005         | -19 005         |
| Muut toimintakulut            | -6              | -100            | <b>-200</b>      | 100,0                         | -200            | -200            |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-293 236</b> | <b>-302 390</b> | <b>-311 216</b>  | <b>2,9</b>                    | <b>-311 216</b> | <b>-311 216</b> |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -3 489          | -3 347          | <b>-4 493</b>    | 34,2                          | -4 493          | -4 493          |
| Tilikauden tulos              | -296 725        | -305 737        | <b>-315 709</b>  | 3,3                           | -315 709        | -315 709        |
| Vyörytyserät                  | -3 151          | -3 041          | <b>-3 135</b>    | 3,1                           | -3 135          | -3 135          |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Sote-uudistuksen valmisteluprosesseihin osallistutaan aktiivisesti ja tehdään tarvittavia toimenpiteitä. Maakuntien vastuulle siirtyvät 1.1.2019 alkaen julkiset sosiaali- ja terveyspalvelut, pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto, maakuntaliittojen tehtävät ja eräät muut kuntien ja valtion aluehallinnon tehtävät. Sote- ja maakuntauudistuksen tarkoituksena on nykyaikaistaa palveluja ja parantaa julkisen talouden kestävyyttä. Uudistuksella luodaan edellytykset Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon tulevaisuuden mallille. Uudessa maakunnissa otetaan käyttöön tehokkaimmat ja vaikuttavimmat toimintatavat, jotta palvelut voitaisiin tuottaa vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Tavoitteena on pienentää eroja ihmisten hyvinvoinnissa ja taittaa kustannusten kasvua. Palvelut integroidaan asiakaskeskeisesti ihmisten tarpeiden mukaisesti. Palveluiden integraation laajuus on uudistuksessa kansainvälisesti erittäin kunnianhimoista. (STM)
- \* Tavoitteena riittävät, laadukkaat ja toimivat lähipalvelut taloudellisesti ja tehokkaasti sekä laadukkaasti tuotettuna.
- \* Valmistaudutaan KANSAn (kansallisen sosiaalihuollon asiakastietovaranto) käyttöönottoon valtakunnallisen aikataulun linjoja seuraten kuitenkin siten, että nykyisillä järjestelmillä pyritään selviytymään sote – uudistukseen saakka.

- \* Lisätään henkilöstön tietoisuutta kuntatalouden ja yleensäkin toimintaympäristön muutoksista sekä henkilöstön kustannustietoisuutta toiminnan eri tasoilla. Otetaan henkilöstö mukaan palveluprosessien tehostamiseen.
- \* Kuntalaisten subjektiivisten hyvinvointikokemusten kerääminen. Hyvinvointitieto tavoitteellisen hyvinvoinnin edistämisen perustana.
- \* Yhteistyömuotojen luominen kolmannen sektorin kanssa
- \* Kehitetään ja tuetaan työntekijöiden työhyvinvointia ja työmotivaatiota parantavia tekijöitä.
- \* Digitaalisten palveluiden kokeilun käynnistäminen, esim. asiakaspalautteen kerääminen

|   |   |
|---|---|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b>                 | <b>Lasten, nuorten ja perheiden palvelut</b>  |
| <b>Tilivelvollinen:</b>                   | <b>Perusturvajohtaja</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus: | Toiminta sisältää lasten ja nuorten huollon, päihdehuollon, lasten kotihoidon tuen ja lapsiperheiden kotipalvelun.<br>Tarkoituksena on tuottaa, lastensuojelu-, päihdehuolto- ja sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja kuntalaisille. |

| Tavoitteen kohteen<br>määrittely  | Mittari   | TP2015         | TA2016     | TAE2017    | TS2018     | TS2019     |
|---|---|----------------|------------|------------|------------|------------|
| <b>Lasten hoidon tuki</b><br>Kotihoidon tuki päivähoiton<br>ulkopuolella oleville | Lasten hoidon tuki €/lapsi<br>Kuntalisä €/lapsi | 2 274<br>1 369 | 2 400<br>- | 2 200<br>- | 2 000<br>- | 2 000<br>- |

| Toiminnan kysyntä ja<br>laajuustiedot                | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b>Lasten ja nuorten huolto:</b>                     |        |        |         |        |        |
| Lastensuojeluilmoitukset                             | 56     | 40     | 50      | 50     | 50     |
| Avohuollon asiakkuudet                               | 80     | 73     | 60      | 60     | 60     |
| Lastensuojelutarpeen selvitys                        | 16     | 30     | 10      | 10     | 10     |
| Laaditut uudet asiakassuunnitelmat                   | 10     | 20     | 20      | 20     | 20     |
| Tarkistetut asiakassuunnitelmat                      | 23     | 53     | 20      | 20     | 20     |
| Jälkihuollon asiakkuudet                             | 7      | 6      | 2       | 2      | 2      |
| Sijoitetut lapset ja nuoret                          | 3      | 3      | 4       | 4      | 4      |
| Päättyneet asiakkuudet                               | 7      | 32     | 3       | 3      | 3      |
| <b>Perhetyö:</b>                                     |        |        |         |        |        |
| LS-asiakkaat (perhe)                                 | 26     | 26     | 30      | 30     | 30     |
| Ennaltaehkäisevät asiakkaat (perhe)                  | 25     | 30     | 22      | 22     | 22     |
| LS-asiakaskontaktit                                  | 1 051  | 1 080  | 1 080   | 1 080  | 1 080  |
| Ennaltaehkäisevät asiakaskontaktit                   | 598    | 500    | 340     | 340    | 340    |
| <b>Lapsiperheiden kotipalvelu:</b>                   |        |        |         |        |        |
| - Asiakkaat (perhe)                                  | 26     | 23     | 23      | 23     | 23     |
| - Asiakaskäynnit                                     | 359    | 420    | 420     | 420    | 420    |
| <b>Varhaiskasvatus</b>                               |        |        |         |        |        |
| Lasten kotihoidontuen piirissä olevaa lasta/ lkm     | 126    | 120    | 110     | 105    | 105    |
| Lasten kotihoidontuen kuntalisää saavaa perhettä/lkm | 43     | -      | -       | -      | -      |
| <b>Päihdehuolto:</b>                                 |        |        |         |        |        |
| - Päihdekuntoutus                                    | 7      | 5      | 6       | 6      | 6      |
| - Päihdepalveluasiakkaat                             | 9      | 10     | 9       | 9      | 9      |

| Perustiedot:                    | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|---------------------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b>Henkilöstö</b>               |        |        |         |        |        |
| <b>Lasten ja nuorten huolto</b> |        |        |         |        |        |
| Perhetyöntekijä                 | 2      | 2      | 2       | 2      | 2      |
| Lapsiperheiden kotipalvelu      | 2      | 2      | 2       | 2      | 2      |

| Talous                        | TP 2015  | TA 2016  | TAES 2017 | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018  | TS 2019  |
|-------------------------------|----------|----------|-----------|-----------------------|----------|----------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 7 509    | 9 000    | 33 000    | 266,7                 | 33 000   | 33 000   |
| Myyntituotot                  | 829      |          |           |                       |          |          |
| Maksutuotot                   | 2 956    | 4 000    | 3 000     | -25,0                 | 3 000    | 3 000    |
| Tuet ja avustukset            |          |          |           |                       |          |          |
| Vuokratuotot                  |          |          |           |                       |          |          |
| Muut toimintatuotot           | 3 724    | 5 000    | 30 000    | 500,0                 | 30 000   | 30 000   |
| <b>Toimintakulut</b>          | -864 147 | -744 837 | -797 276  | 7,0                   | -757 276 | -757 276 |
| Henkilöstökulut               | -155 268 | -159 195 | -154 234  | -3,1                  | -154 234 | -154 234 |
| Palvelujen ostot              | -320 914 | -267 800 | -383 100  | 43,1                  | -343 100 | -343 100 |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -181     | -700     | -700      |                       | -700     | -700     |
| Avustukset                    | -381 567 | -312 400 | -255 000  | -18,4                 | -255 000 | -255 000 |
| Vuokrat                       | -4 256   | -4 242   | -3 742    | -11,8                 | -3 742   | -3 742   |
| Muut toimintakulut            | -1 961   | -500     | -500      | 0,0                   | -500     | -500     |
| <b>Toimintakate</b>           | -856 638 | -735 837 | -764 276  | 3,9                   | -724 276 | -724 276 |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -262     | -333     | -464      | 39,3                  | -464     | -464     |
| Tilikauden tulos              | -856 900 | -736 170 | -764 740  | 3,9                   | -724 740 | -724 740 |
| Vyöntyserät                   | -9 287   | -7 490   | -8 032    | 7,2                   | -8 032   | -8 032   |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

#### Lasten, nuorten ja perheiden palvelut:

- \* Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden painopisteen siirtäminen ehkäiseviin palveluihin. Uudistuneen sosiaalihuoltolain mukaisesti tukipalveluja järjestetään lapsille, nuorille ja perheille myös ilman lastensuojelun asiakkuutta yhä varhaisemmassa vaiheessa.
- \* Monialaisen yhteistyön kehittäminen lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivien muiden hallintokuntien työntekijöiden kanssa.
- \* Perustetaan perhetyöntekijän ja koulukuraattorin vetämä "Ihmeelliset vuodet" –ohjelman mukainen vertaisryhmä ja luodaan siitä vuosittain toistuva käytäntö kuntaan.

#### Päihdehuollon palvelut:

- \* Kuntouttavan palvelutarjonnan lisääminen paikkakunnalla uusien työtapojen ja menetelmien avulla.

|   |  |
|---|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b>                 | <b>Vanhusten ja vammaisten palvelut</b>  |
| <b>Tilivelvollinen:</b>                   | <b>Perusturvajohtaja, vanhuspalvelujohtaja ja sosiaaliohjaaja</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus: | Toiminta sisältää kodinhoitoavun, tukipalvelut, omaishoidontuen, Ranta-kodin muistisairaiden palveluasumisen, mielenterveyskuntoutujien palveluasumisen, vammaisten ja kehitysvammaisten palvelut sisältäen palveluasumisen, Marjaniemen laitoshoidon ja palveluasumisen. Tarkoituksena on tuottaa vanhuspalvelu-, sosiaalihuolto-, vammaispalvelu- ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisia palveluja kuntalaisille. |

| Tavoitteen kohteen määrittely   | Mittari   | TP2015  | TA2016  | TAE2017 | TS2018  | TS2019  |
|---|---|---------|---------|---------|---------|---------|
| <b><u>Kotihoito- ja tukipalvelut, omaishoidontuki sekä Rantakoti ja Seniorikoti</u></b>     |   |         |         |         |         |         |
| Järjestetään tehokkaasti laadukkaita ja kohtuuhintaisia palveluja                           | Kotihoito- ja tukip. €/käynti                                   | 15,59   | 17,09   | 18,75   | 18,75   | 18,75   |
|   | Kotihoito- ja tukip. €/tunti                                    | 54,73   | 56,37   | 57,26   | 57,26   | 57,26   |
|   | Rantakoti €/hvp   | 78,05   | 82,54   | 80,33   | 80,33   | 80,33   |
|   | Rantakodin käyttöaste %   | 100,8   | 100     | 100     | 100     | 100     |
|   | Rantakodin hoitopäivät  | 7 728   | 7 665   | 7 665   | 7 665   | 7 665   |
|   | Seniorikoti €/hvp   | 51,64   | 40,87   | 39,46   | 39,46   | 39,46   |
|   | Seniorikodin käyttöaste %                                       | 95,2    | 100     | 100     | 100     | 100     |
|   | Seniorikodin hoitopäivät  | 3 127   | 3 285   | 3 285   | 3 285   | 3 285   |
|   | Omaishoidontuki €/asiakas                                       | 5 905   | 7 305   | 6 415   | 6 415   | 6 415   |
| <b><u>Mielenterveyskuntoutujien palvelut:</u></b>   |   |         |         |         |         |         |
| Mielenterveyskuntoutujien tarpeista lähtevien toimintojen järjestäminen                     | Avustus yhdistykselle, €  | 1 500   | -       | -       | -       | -       |
|   | Päivätoimintapalvelut €/pv                                      | 37,34   | 26,56   | 25,56   | 25,56   | 25,56   |
| <b><u>Vammaisten palvelut:</u></b>  |   |         |         |         |         |         |
| Vammaisten tarpeista lähtevien toimintojen järjestäminen                                    | Subjektiviisiin oikeuksiin kuuluva palvelu, varattu määräraha € | 666 154 | 531 530 | 527 727 | 527 727 | 527 727 |
|   | Määrärahasidonnainen palvelu, varattu sitova määräraha €        | 5 007   | 6 000   | 11 000  | 11 000  | 11 000  |
| <b><u>Kehitysvammahuolto:</u></b>   |   |         |         |         |         |         |
| Kehitysvammaisten tarpeista lähtevien toimintojen järjestäminen                             | Niittyvilla €/käynti  | 97,36   | 111,27  | 95,95   | 95,99   | 95,99   |
|   | Kuntoutuksen ohj. €/käynti                                      | 85,36   | 93,51   | 93,44   | 93,44   | 93,44   |
|   | Marjukka €/hvp  | 171,16  | 115     | 114,85  | 114,85  | 114,85  |
| <b><u>Marjaniemi:</u></b>   |   |         |         |         |         |         |
| Vanhainkoti- ja ryhmäkotihoidon järjestäminen mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti | Vanhainkoti €/hvp   | 158,63  | 169,95  | 172,01  | 172,01  | 172,01  |
|   | Palveluasunnot €/hvp  | 72,43   | 70,96   | 74,92   | 74,92   | 74,92   |
|   | Marjaniemi €/hoitopv  | 99,80   | 102,22  | 105,58  | 105,58  | 105,58  |
|   | Hoitopäivät, vanhainkoti  | 4 396   | 4 380   | 4 380   | 4 380   | 4 380   |
|   | Hoitopäivät, palv.asunnot                                       | 9 453   | 9 490   | 9 490   | 9 490   | 9 490   |
|   | Marjaniemen käyttöaste %  | 99,8    | 100     | 100     | 100     | 100     |

| Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot   | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--------------------------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b><u>Kotihoito</u></b>              |        |        |         |        |        |
| Säännöllisen kotih. asiakkaat        | 116    | 120    | 120     | 120    | 120    |
| Tukipalveluasiakkaat                 | 141    |        | 130     | 130    | 130    |
| Tukipalvelut                         |        | 280    |         |        |        |
| Kotihoito/käynnit                    | 66 685 | 64 650 | 56 500  | 56 500 | 56 500 |
| Kotihoito/tunnit                     | 19 119 | 19 600 | 18 500  | 18 500 | 18 500 |
| Rantakodin paikkaluku                | 21     | 21     | 19+2    | 19+2   | 19+2   |
| Seniorikodin paikkaluku              | 9      | 9      | 9       | 9      | 9      |
| Omaishoidontukiasiakkaat             | 63     | 53     | 63      | 63     | 63     |
| <b><u>Mielenterveyspalvelut:</u></b> |        |        |         |        |        |
| Palveluasunnot                       | 8      | 8      | 8       | 8      | 8      |
| Tukiasumiseen sijoitetut             | 5      | 5      | 5       | 5      | 5      |
| Päivätoiminnoissa, lkm               | 12     | 16     | 16      | 16     | 16     |
| <b><u>Vammaispalvelut:</u></b>       |        |        |         |        |        |
| Vammaispalvelulain piirissä olevat   | 127    | 127    | 133     | 133    | 133    |

|   |     |    |     |     |     |
|---|-----|----|-----|-----|-----|
| <b><u>Subjekttiivinen oikeus/asiakas:</u></b>                                       |     |    |     |     |     |
| Kuljetuspalvelu   | 107 | 95 | 105 | 105 | 105 |
| Palveluasuminen   | 12  | 11 | 11  | 11  | 11  |
| Asunnon muutostyöt sekä asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet                      | 18  | 10 | 10  | 10  | 10  |
| Henkilökohtainen avustaja   | 30  | 30 | 30  | 30  | 30  |
| <b><u>Määrärahasidonnainen palvelu/asiakas:</u></b>                                 |     |    |     |     |     |
| Päivittäisistä toiminnoista suoriutumiseksi tarvittavat välineet koneet ja laitteet | 6   | 5  | 5   | 5   | 5   |
| Ylimääräiset vaate- ja erityisravintokustannukset                                   | 2   | 2  | 2   | 2   | 2   |
| <b><u>Kehitysvammahuolto:</u></b>   |     |    |     |     |     |
| Kehitysvammaisia yhteensä   | 67  | 66 | 66  | 66  | 66  |
| Palvelutalo Marjukassa  | 14  | 14 | 14  | 14  | 14  |
| Palveluasuminen muualla   | 6   | 5  | 5   | 5   | 5   |
| Omaisten luona  | 31  | 27 | 27  | 27  | 27  |
| Perhehoidossa   | 4   | 4  | 4   | 4   | 4   |
| Vanhainkoti/Rantakoti/Päivikki  | 3   | 3  | 3   | 3   | 3   |
| Terveyskeskuksen vuodeos.   | 1   | 1  | 1   | 1   | 1   |
| Yksin asuvat  | 8   | 6  | 6   | 6   | 6   |
| <b><u>Marjaniemi:</u></b>   |     |    |     |     |     |
| Vanhainkodin paikkaluku   | 12  | 12 | 12  | 12  | 12  |
| Palveluasuntojen paikkaluku   | 26  | 26 | 26  | 26  | 26  |
| Marjaniemen asukasmäärä   | 51  | 53 | 53  | 53  | 53  |
| Em. vuorotteluhoidossa  | 4   | 5  | 4   | 4   | 4   |

## Perustiedot:

|   | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|---|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b><u>Henkilöstö</u></b>                          |        |        |         |        |        |
| <b><u>Vanhuspalvelut</u></b>                      |        |        |         |        |        |
| Vanhuspalvelujohtaja                              | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| <b><u>Kotihoito</u></b>                           |        |        |         |        |        |
| Vastaava sairaanhoitaja                           | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Sairaanhoitaja/kotihoito                          |        | 1      | -       | -      | -      |
| Lähihoitaja kotihoito                             | 17     | 15     | 16,5    | 16,5   | 16,5   |
| Lähihoitaja Rantakoti                             | 10     | 11     | 10,5    | 10,5   | 10,5   |
| Lähihoitaja Seniorikoti                           | 3      | 3      | 3       | 3      | 3      |
| Hoitoapulainen                                    | 2      | 1      | 2       | 2      | 2      |
| Siivoja   | 2      | 2      | 1       | 1      | 1      |
| Varahoitaja/vak.sijainen                          |        |        | 1       | 1      | 1      |
| <b><u>Kehitysvammahuolto</u></b>                  |        |        |         |        |        |
| Sosiaaliohjaaja                                   | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Työtoiminnan ohjaaja                              | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Päivätoiminnan ohjaaja                            | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Sairaanhoitaja                                    | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Lähihoitaja                                       | 4      | 7      | 7       | 7      | 7      |
| Hoitoapulainen*                                   | 1      | 3      | 3       | 3      | 3      |
| <b><u>Marjaniemi</u></b>                          |        |        |         |        |        |
| Vastaava sairaanhoitaja                           | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Sairaanhoitaja                                    | 1      | -      | 1       | 1      | 1      |
| Lähihoitaja                                       | 19     | 20     | 19      | 19     | 19     |
| Hoitoapulainen                                    | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Laitosapulainen                                   | 3      | 3      | 3       | 3      | 3      |
| Varahoitaja/vak.sijainen                          |        |        | 1       | 1      | 1      |
| <b><u>Mielenterveyskuntoutus/Päivikkikoti</u></b> |        |        |         |        |        |

|                               |     |   |   |   |   |
|-------------------------------|-----|---|---|---|---|
| Sair.hoit./toimintaterapeutti | 0,5 | - | - | - | - |
| Lähihoitaja                   | 1,5 | 2 | 2 | 2 | 2 |

| Talous                        | TP 2015           | TA 2016           | TAES 2017         | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018           | TS 2019           |
|-------------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 1 581 558         | 1 642 333         | <b>1 669 834</b>  | 1,7                   | 1 669 834         | 1 669 834         |
| Myyntituotot                  | 273 195           | 245 927           | <b>249 284</b>    | 1,4                   | 249 284           | 249 284           |
| Maksutuotot                   | 951 879           | 1 036 452         | <b>1 063 675</b>  | 2,6                   | 1 063 675         | 1 063 675         |
| Tuet ja avustukset            | 20 773            |                   |                   |                       |                   |                   |
| Vuokratuotot                  | 331 182           | 359 954           | <b>356 875</b>    | -0,9                  | 356 875           | 356 875           |
| Muut toimintatuotot           | 4 529             |                   |                   |                       |                   |                   |
| <b>Toimintakulut</b>          | <b>-7 226 384</b> | <b>-7 230 630</b> | <b>-7 236 864</b> | 0,1                   | <b>-7 236 864</b> | <b>-7 236 864</b> |
| Henkilöstökulut               | -4 207 404        | -4 244 128        | <b>-4 187 659</b> | -1,3                  | -4 187 659        | -4 187 659        |
| Palvelujen ostot              | -1 839 929        | -1 784 319        | <b>-1 805 699</b> | 1,2                   | -1 805 699        | -1 805 699        |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -127 901          | -142 260          | <b>-148 730</b>   | 4,5                   | -148 730          | -148 730          |
| Avustukset                    | -571 274          | -580 600          | <b>-591 000</b>   | 1,8                   | -591 000          | -591 000          |
| Vuokrat                       | -478 167          | -477 588          | <b>-500 176</b>   | 4,7                   | -500 176          | -500 176          |
| Muut toimintakulut            | -1 709            | -1 735            | <b>-3 600</b>     | 107,5                 | -3 600            | -3 600            |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-5 644 826</b> | <b>-5 588 297</b> | <b>-5 567 030</b> | -0,4                  | <b>-5 567 030</b> | <b>-5 567 030</b> |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -72 427           | -75 891           | <b>-65 640</b>    | -13,5                 | -65 640           | -65 640           |
| Tilikauden tulos              | -5 717 253        | -5 664 188        | <b>-5 632 670</b> | -0,6                  | -5 632 670        | -5 632 670        |
| Vyöntyserät                   | -77 666           | -72 711           | <b>-72 910</b>    | 0,3                   | -72 910           | -72 910           |

## Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

### Ikäihmiset/vanhukset:

- \* Vanhuspalveluprosessien mallintaminen ja päivitettyjen palveluprosessien käytäntöön vieminen
  - \* Vaikuttavat toimintakykyä ylläpitävät työtavat
  - \* Osallisuuden ja yhteistyön lisääminen (yhteistyö eri yksiköiden mm. kirjasto ja kansalaisopisto sekä muiden toimijoiden kanssa mm. kolmas sektori, vapaaehtoiset)
  - \* Palveluneuvonnan ja -ohjauksen kehittäminen
  - \* Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
- \* Huomioidaan kokonaisvaltainen hoito- ja hoivatyö, myös sosiaalisen toimintakyvyn ja asuinympäristön vaikutukset kotona asumisen tukemiseen mahdollisimman pitkään. Toiminnanohjauksen ja kotikuntoutuksen kehittäminen ja käytäntöön vieminen
- \* Laitospaikkojen vähentäminen Marjaniemestä ja tehostetun palveluasuntoaikkamäärän nostaminen tilamuutosjärjestelyin suunnitelmakaudella
- \* Joustava henkilöstön liikuteltavuus ja yhteiskäyttö yksiköiden tarpeiden mukaan – työnkierron aktiivinen käyttöönotto
- \* Vanhusten perhehoidon käyttömahdollisuuden selvittäminen ja omaishoidon tukeminen
- \* Toimintakyvyn arviointijärjestelmäratkaisun (RAVA/RAI) osalta seurataan valmisteilla olevan sote – ratkaisun linjauksia
- \* Tekniikan ja sähköisten palveluiden hyödyntäminen

### Mielenterveyskuntoutujiin palvelut:

- \* Kuntouttavan palvelutarjonnan lisääminen paikkakunnalla uusien työtapojen ja menetelmien avulla

### Vammaiset/kehitysvammaiset:

- \* Asiakaspalautteen kerääminen päivä- ja työtoiminnassa sekä palveluasumisessa laadun ja omavalvonnan kehittämiseksi.
- \* Tehdään tarvittavat toiminnalliset muutokset itsemääräämisoikeuden vahvistamisen ja sen rajoittamisen edellytyksiä koskeviin säännöksiin liittyen
- \* Työ- ja päivätoimintaa kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaan ja haetaan yhteistyömuotoja kunnan eri yksiköiden kanssa.



\* \*) Hoitoapulaisen henkilöstömäärä ilmoitettu virheellisenä vuoden 2016 talousarviossa. Tieto korjattu vastaamaan todellista henkilöstöresurssia.

|  |  |
|--|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>Perusterveydenhuolto</b><br><b>Johtava lääkäri</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus:            | <b>Kattava ja laadukas perusterveydenhuollon palveluitten tuottaminen. Toimintaan sisältyvät keskeisenä lääkäreiden ja muun terveydenhuoltohenkilöstön vastaanottotoiminta, kotisairaanhoido, ennaltaehkäisevä toiminta, yleislääkäritasoinen sairaalahoido (vuodeosasto), täydentävät palvelut (röntgen, fysioterapia, lääkehuolto, apuvälinetoiminta) sekä hammashuolto.</b> |

| <b>Tavoitteen kohteen määrittely</b>   | <b>Mittari</b>  | <b>TP2015</b>  | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|--|---|----------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| <b>Avoterveydenhuolto:</b><br>Mahdollisimman laadukkaiden ja kattavien perusterveydenhuollon terveystaloudellisuuden tarjoaminen koko väestölle            | Jonotusajat (pv) vastaanotolle<br>- ajanvarausvastaanotto<br>- päivystysvastaanotto | 14<br><1       | <14<br><1     | <14<br><1      | <14<br><1     | <14<br><1     |
| Lääkäreiden vastaanottotoiminnan taloudellisuus  | Kustannukset €/käynti   | 129,64         | 141,08        | 141,27         | 141,27        | 141,27        |
| Muun terveydenhuoltohenkilöstön vastaanottotoiminnan taloudellisuus  | Kustannukset €/käynti   | 57,27          | 48,05         | 47,16          | 47,16         | 47,16         |
| <b>Vuodeosasto:</b><br>Perusterveydenhuollon sairaalapalveluitten tarjoaminen ja sairaalatasoa vaativien pitkäaikaispotilaitten laitoshoidon toteuttaminen | Hoitopäivät<br>Hoitojaksot  | 9 317<br>856   | 8 500<br>850  | 8 500<br>850   | 8 500<br>850  | 8 500<br>850  |
| Akuutisairaanhoidon tarjoaminen huomioiden tarkoituksenmukainen hoidonporrastus erikoissairaanhoidon kanssa  | Vuodeosastopaikan jonotusaika erikoissairaanhoidosta, vrk                           | <1             | <1            | <1             | <1            | <1            |
| Hyvä ja ammattitaitoinen perushoido ja sairaanhoido  | Pitkäaikaispotilailla nimetty omahoitaja, %   | 100            | 100           | 100            | 100           | 100           |
| Vuodeosaston tehokkuus ja taloudellisuus   | Kustannukset €/hvp<br>Käyttöaste %  | 193,58<br>86,6 | 216,75<br>92  | 217,66<br>92   | 217,66<br>92  | 217,66<br>92  |
| <b>Fysioterapia:</b>   | Kustannukset/käynti   |                |               | 68,88          | 68,88         | 68,88         |
| <b>Hammashuolto:</b><br>Väestön tarvitsemien suun terveystaloudellisuuden ja ennaltaehkäisevän toiminnan tuottaminen-vastaanottotoiminnan taloudellisuus   | Kustannukset €/käynti   | 109,11         | 116,33        | 113,72         | 113,72        | 113,72        |
| Lasten ja nuorten sekä pääosin aikuisväestön hammashuolto  | Jonotusaika (pv)<br>• ei-akuutit<br>• akuutit                                       | <75<br><1      | <60<br><1     | <60<br><1      | <60<br><1     | <60<br><1     |

| <b>Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot</b> | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|---|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| Vastaanottokäynnit:                       |               |               |                |               |               |
| Lääkärit                                  | 10 310        | 10 000        | 10 000         | 10 000        | 10 000        |
| Muu terv.huoltohenkilöstö                 | 9 555         | 11 000        | 11000          | 11 000        | 11 000        |
| Vuodeosaston hoitopaikat lkm              | 28            | 28            | 28             | 28            | 28            |
| Hoitopäivien lkm                          | 9 317         | 8 500         | 8 500          | 8 000         | 8 000         |
| Röntgenkäynnit                            | 3 967         | 4 000         | 3 700          | 3 700         | 3 700         |
| Fysioterapiakäynnit                       | 2 564         | 3 500         | 3 500          | 3 500         | 3 500         |
| - yksilökäynnit                           |               | 1 150         | 1 150          | 1 150         | 1 150         |
| Työterveystarkastukset                    | 179           | 150           | 150            | 150           | 150           |
| Työterveyshoito                           | 394           | 600           | 600            | 600           | 600           |
| Työpaikkakäynnit                          | 35            | 30            | 30             | 30            | 30            |
| Ryhmittäisyydet                           |               | 20            | 15             | 15            | 15            |
| Hammashuollon käyntimäärät                | 5 417         | 5 500         | 5 500          | 5 500         | 5 500         |

| <b>Perustiedot:</b>                | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|------------------------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| <b><u>Henkilöstö</u></b>           |               |               |                |               |               |
| <b><u>Avoterveydenhuolto</u></b>   |               |               |                |               |               |
| Terveyskeskuslääkäri               | 3             | 3             | 3              | 3             | 3             |
| Terveyskeskusavustaja              | 1,3           | 1,3           | 1,3            | 1,3           | 1,3           |
| Avohuollon osastonhoitaja          | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Terveysneuvoja                     | 4             | 4             | 4              | 4             | 4             |
| Psykologi                          | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Erikoissairaanhoidonhoitaja        | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Sairaanhoidonhoitaja               | 4             | 4             | 4              | 4             | 4             |
| Lähihoitaja                        | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Välinehoitaja                      | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Laitosapulainen                    | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Puheterapeutti                     | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Toimintaterapeutti                 | ½             | ½             | ½              | ½             | ½             |
| <b><u>Toimitilat</u></b>           |               |               |                |               |               |
| Neliöt                             | 405           | 405           | 405            | 405           | 405           |
| <b><u>Vuodeosasto</u></b>          |               |               |                |               |               |
| Terveyskeskuslääkäri               | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Osastonhoitaja                     | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Apulaisosastonhoitaja              | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Sairaanhoidonhoitaja               | 9             | 9             | 9              | 9             | 9             |
| Lähihoitaja                        | 8             | 8             | 7              | 7             | 7             |
| Laitosapulainen                    | 5             | 5             | 5              | 5             | 5             |
| Terveyskeskusavustaja              | 0,6           | 0,6           | 0,6            | 0,6           | 0,6           |
| Kuntohoitaja                       | 0,7           | 0,7           | 0,7            | 0,7           | 0,7           |
| <b><u>Toimitilat</u></b>           |               |               |                |               |               |
| Neliöt                             | 957           | 957           | 957            | 957           | 957           |
| <b><u>Täydentävät palvelut</u></b> |               |               |                |               |               |
| Röntgenhoitaja                     | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Fysioterapeutti                    | 2             | 1,6           | 2              | 2             | 2             |
| Kuntohoitaja                       | 0,3           | 0,3           | 0,3            | 0,3           | 0,3           |
| <b><u>Toimitilat</u></b>           |               |               |                |               |               |
| Neliöt                             | 432           | 432           | 432            | 432           | 432           |
| <b><u>Hammashoito</u></b>          |               |               |                |               |               |
| Hammaslääkäri                      | 3             | 3             | 3              | 3             | 3             |

|                       |     |     |     |     |     |
|-----------------------|-----|-----|-----|-----|-----|
| Suuhygienisti         | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   |
| Hammashoitaja         | 4   | 4   | 4   | 4   | 4   |
| Laitosapulainen       | 1   | 1   | 1   | 1   | 1   |
| Terveyskeskusavustaja | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 |
| <b>Toimitilat</b>     |     |     |     |     |     |
| Neliöt                | 405 | 405 | 405 | 405 | 405 |

| Talous                        | TP 2015    | TA 2016    | TAES 2017         | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018    | TS 2019    |
|-------------------------------|------------|------------|-------------------|-----------------------|------------|------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 966 090    | 830 200    | <b>886 000</b>    | 6,7                   | 886 000    | 886 000    |
| Myyntituotot                  | 406 314    | 337 200    | <b>371 000</b>    | 10,0                  | 371 000    | 371 000    |
| Maksutuotot                   | 556 539    | 493 000    | <b>515 000</b>    | 4,5                   | 515 000    | 515 000    |
| Tuet ja avustukset            | 3 237      |            |                   |                       |            |            |
| Vuokratuotot                  |            |            |                   |                       |            |            |
| Muut toimintatuotot           |            |            |                   |                       |            |            |
| <b>Toimintakulut</b>          | -5 211 023 | -5 284 618 | <b>-5 299 199</b> | 0,3                   | -5 249 199 | -5 249 199 |
| Henkilöstökulut               | -3 597 575 | -3 502 723 | <b>-3 521 160</b> | 0,5                   | -3 471 160 | -3 471 160 |
| Palvelujen ostot              | -875 174   | -945 956   | <b>-949 653</b>   | 0,4                   | -949 653   | -949 653   |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -499 275   | -567 850   | <b>-544 850</b>   | -4,1                  | -544 850   | -544 850   |
| Avustukset                    | -9 037     | -16 819    | <b>-16 819</b>    |                       | -16 819    | -16 819    |
| Vuokrat                       | -228 574   | -250 520   | <b>-265 867</b>   | 6,1                   | -265 867   | -265 867   |
| Muut toimintakulut            | -1 388     | -750       | <b>-850</b>       | 13,3                  | -850       | -850       |
| <b>Toimintakate</b>           | -4 244 933 | -4 454 418 | <b>-4 413 199</b> | -0,9                  | -4 363 199 | -4 363 199 |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -161 348   | -145 748   | <b>-179 312</b>   | 23,0                  | -179 312   | -179 312   |
| Tilikauden tulos              | -4 406 281 | -4 600 166 | <b>-4 592 511</b> | -0,2                  | -4 542 511 | -4 542 511 |
| Vyörytyserät                  | -56 006    | -53 142    | <b>-53 388</b>    | 0,5                   | -53 388    | -53 388    |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Ensisijaisena tavoitteena on toimintojen tason säilyminen huolimatta vuonna 2017 alkavasta terveyskeskuksen peruskorjauksesta. Vuodeosaston osittainen siirtyminen Marjaniemeen viivästyttää laitospaikkojen vähentämistä.
- \* Terveyskeskuksen peruskorjauksella tavoitellaan sisäilmaongelmien korjaamisen ohella toiminnallisina muutoksina osaston tilojen sovittamista laskevaan sairaansijamäärään ja mahdolliseen myöhempään palveluasumiseen sekä yhteisiä työtiloja sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille
- \* Ikärakenteen muutoksen myötä hoitajatyöpanosta voidaan siirtää kasvavan vanhusväestön palveluihin, ensisijaisesti dementiapotilaitten hoitoketjun vahvistamiseen ja kotiin vietävien palveluitten lisäämiseen.
- \* Vuodeosaston paikkaluku tulee uudelleen tarkasteltavaksi. Nykyisellä 28 vuodepaikalla kuormitus on ollut 80 % luokkaa. Pitkäaikaispotilaitten määrää pyritään edelleen määrätietoisesti vähentämään, mikä mahdollistaisi paikkaluvun edelleen pienentämisen. Peruskorjaukseen liittyvästä lisärasitteesta pyritään selviytymään nykyisellä henkilöstöllä.
- \* KANTA -arkistoon liittymisen II vaihe on edelleen viivästynyt tärkeimpinä hammashoidon ja kuvamateriaalien liittyminen. Toimenpiteet kuvamateriaalien siirtämiseksi on LSHP:n ohjannassa tavoitellen ERVA –tasoista ratkaisua. KANTA –arkistoon siirtyminen edellyttäisi hammashoidon potilastietojärjestelmän uusimista vaiheessa, jolloin ei ole tiedossa tulevan SOTE -alueen tietojärjestelmäratkaisut. Hammashoidon nykyinen järjestelmä pyritään säilyttämään SOTE –ratkaisuun saakka.
- \* Valmistautuminen SOTE -uudistukseen osallistumalla aktiivisesti kehitystyöhön, joissa tavoitellaan yhteisiä toimintatapoja ja syvenevää käytännön toimintojen integraatiota sekä tehostamalla toimintoja.

- \* Työterveyspalveluitten järjestäminen siirretään Lappica Oy:n tuottamiksi vuoden 2017 aikana. Kunta hankkii osakkuuden yhtiöstä.
- \* Puheterapeutin toimi muutetaan osa-aikaiseksi Posion lopetettua palvelun hankkimisen Ranuan kunnalta.
- \* Henkilöstön jaksamisen ja osaamisen tukeminen muutosvaiheessa, jossa rasitteena sekä peruskorjauksen että SOTE –uudistuksen rasitteet.

#### Keskeisimmät tavoitteet talousarviovuonna

- \* Toimintojen tason säilyminen peruskorjauksesta huolimatta
- \* Taloudellisten toimintamallien jatkuva kehittäminen.
- \* Työterveyspalveluitten tuottaminen siirtyä Lappica Oy:lle.
- \* Aktiivinen osallistuminen SOTE –valmisteluun.
- \* Henkilöstön huomioiminen vaativassa muospaineessa.
- \* Kotiin vietävien palveluitten ja vanhushpalveluitten kehittäminen.

#### Keskeisimmät tavoitteet suunnitelmavuosina

- \* Toimintojen säilyminen kaksi vuotta kestävästä terveyskeskuksen peruskorjauksesta huolimatta.
- \* Valmistautuminen SOTE –uudistuksen mukanaan tuomiin toiminnallisiin muutoksiin.

|                                       |   |
|---------------------------------------|---|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b>             | <b>Erikoissairaanhoido</b>  |
| <b>Tilivelvollinen:</b>               | <b>Johtava lääkäri</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus: | <b>Erikoissairaanhoidon palveluitten tarjoaminen mahdollisimman kattavasti ja laadukkaasti.</b> |

| <b>Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot</b> | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|---|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| <b>Lapin keskussairaala</b>               |               |               |                |               |               |
| Hoitopäivät                               | 2 683         | 2 700         | 2700           | 2700          | 2700          |
| Avokäynnit                                | 5 845         | 6 000         | 6000           | 6000          | 6000          |
| Päiväkirurgia                             | 132           | 150           | 150            | 150           | 150           |
| <b>Murolan sairaala</b>                   |               |               |                |               |               |
| Hoitopäivät                               | 1 075         | 600           | 600            | 600           | 600           |
| Psykiatrisen tulosyksikön avokäynnit      | 292           | 400           | 400            | 400           | 400           |

| <b>Talous</b>                 | <b>TP 2015</b>    | <b>TA 2016</b>    | <b>TAES 2017</b>  | <b>Muutos-%<br/>2016-2017</b> | <b>TS 2018</b>    | <b>TS 2019</b>    |
|-------------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         |                   |                   |                   |                               |                   |                   |
| Myyntituotot                  |                   |                   |                   |                               |                   |                   |
| Maksutuotot                   |                   |                   |                   |                               |                   |                   |
| Tuet ja avustukset            |                   |                   |                   |                               |                   |                   |
| Vuokratuotot                  |                   |                   |                   |                               |                   |                   |
| Muut toimintatuotot           |                   |                   |                   |                               |                   |                   |
| <b>Toimintakulut</b>          | <b>-5 217 202</b> | <b>-5 429 200</b> | <b>-5 400 000</b> | <b>-0,5</b>                   | <b>-5 350 000</b> | <b>-5 350 000</b> |
| Henkilöstökulut               | -44 435           | -50 000           | <b>-40 500</b>    | <b>-19,0</b>                  | -40 500           | -40 500           |
| Palvelujen ostot              | -5 172 767        | -5 379 200        | <b>-5 359 500</b> | <b>-0,4</b>                   | -5 309 500        | -5 309 500        |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat |                   |                   |                   |                               |                   |                   |
| Avustukset                    |                   |                   |                   |                               |                   |                   |
| Vuokrat                       |                   |                   |                   |                               |                   |                   |
| Muut toimintakulut            |                   |                   |                   |                               |                   |                   |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-5 217 202</b> | <b>-5 429 200</b> | <b>-5 400 000</b> | <b>-0,5</b>                   | <b>-5 350 000</b> | <b>-5 350 000</b> |
| Poistot ja arvonalentumiset   |                   |                   |                   |                               |                   |                   |

|                  |            |            |                   |      |            |            |
|------------------|------------|------------|-------------------|------|------------|------------|
| Tilikauden tulos | -5 217 202 | -5 429 200 | <b>-5 400 000</b> | -0,5 | -5 350 000 | -5 350 000 |
| Vyörytyserät     | -56 072    | -54 596    | <b>-54 404</b>    | -0,4 | -54 404    | -54 404    |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Erikoissairaanhoidon palveluitten tarpeeseen ei ole odotettavissa olennaisia muutoksia.
- \* Hyvin toimiva hoidon porrastus pyritään säilyttämään hallitun kustannuskehityksen varmistamiseksi huolimatta erikoissairaanhoidon kustannusnousun suuruus. LSHP:n käyttötalousmenojen kasvuksi on arvioitu 2017 1,9 % ja huomioiden Rovaniemen kaupungin mielenterveyspalveluitten siirtyminen 5,8 %.
- \* Nykylaajuinen erikoissairaanhoidon tutkimuspalveluitten hankinta yksityisiltä palveluntuottajilta säilytetään kustannustehokkaana ja hoitoprosesseja nopeuttavana..
- \* Palvelut hankitaan muutoin keskitetysti Lapin sairaanhoitopiiriltä.

|  |  |
|--|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>Ympäristöterveydenhuolto</b><br><b>Perusturvajohtaja</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus:            | <b>Ympäristöterveydenhuollon palvelut ostetaan Rovaniemen kaupungilta ns. isäntäkuntamalli -periaatteella.</b> |

| Talous                        | TP 2015  | TA 2016  | TAES 2017       | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018  | TS 2019  |
|-------------------------------|----------|----------|-----------------|-----------------------|----------|----------|
| <b>Toimintatuotot</b>         |          |          |                 |                       |          |          |
| Myyntituotot                  |          |          |                 |                       |          |          |
| Maksutuotot                   |          |          |                 |                       |          |          |
| Tuet ja avustukset            |          |          |                 |                       |          |          |
| Vuokratuotot                  |          |          |                 |                       |          |          |
| Muut toimintatuotot           |          |          |                 |                       |          |          |
| <b>Toimintakulut</b>          | -136 736 | -130 500 | <b>-130 500</b> |                       | -130 500 | -130 500 |
| Henkilöstökulut               |          |          |                 |                       |          |          |
| Palvelujen ostot              | -136 382 | -130 500 | <b>-130 500</b> |                       | -130 500 | -130 500 |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -294     |          |                 |                       |          |          |
| Avustukset                    |          |          |                 |                       |          |          |
| Vuokrat                       | -60      |          |                 |                       |          |          |
| Muut toimintakulut            |          |          |                 |                       |          |          |
| <b>Toimintakate</b>           | -136 736 | -130 500 | <b>-130 500</b> |                       | -130 500 | -130 500 |
| Poistot ja arvonalentumiset   |          |          |                 |                       |          |          |
| Tilikauden tulos              | -136 736 | -130 500 | <b>-130 500</b> |                       | -130 500 | -130 500 |
| Vyörytyserät                  | -1 469   | -1 312   | <b>-1 315</b>   | 0,2                   | -1 315   | -1 315   |

|  |   |
|--|---|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>Muu perusturva</b><br><b>Perusturvajohtaja</b>   |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus:            | Toimeentulotuen lakisääteisten tehtävien hoitaminen joustavasti asiakkaan tilanne huomioiden, kuntouttava työtoiminta, sosiaalityö ja kunnallisten työllisyystoimien koordinointi |

| Tavoitteen kohteen määrittely   | Mittari   | TP2015    | TA2016    | TAE2017   | TS2018    | TS2019    |
|---|---|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| <b>Toimeentuloturva:</b><br>Toimeentulotuen lakisääteisten tehtävien hoitaminen määräjassa (palvelutakuu)         | Kirjallisten hakemusten osuus %<br>Päätösten käsittelyaika, pv            | 73<br>< 7 | 80<br>< 7 | -<br>< 7  | -<br>< 7  | -<br>< 7  |
| <b>Kuntouttava työtoiminta:</b><br>Aktivoidaan vaikeasti työllistettäviä (alle 25 -v ja passiiviyöttömät)         | Passiivista työmarkkinatukea saavat<br>Työmarkkinatuen kuntaosuus, 1000 € | 20<br>256 | 27<br>200 | 24<br>200 | 24<br>200 | 24<br>200 |
| <b>Sosiaalityö:</b><br><u>Lastenvalvoja:</u> Elatussopimukset, huolto- ja tapaamissopimukset, isyyden selvittelyt | Päätökset   | 77        | 70        | 50        | 50        | 50        |

| Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot                                       | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b>Toimeentuloturva:</b><br>Toimeentulotuen piirissä olevat kotitaloudet | 167    | 145    | -       | -      | -      |
| Perustoimeentulotuki €/kotitalous netto                                  | 752    | 897    | -       | -      | -      |
| Toimeentulotuen piirissä olevat lapsiperheet                             | 27     | 30     | -       | -      | -      |
| Ehkäisevää toimeentulotukea saavat kotitaloudet                          | 36     | 40     | 40      | 40     | 40     |
| Täydentävää toimeentulotukea saavat kotitaloudet                         | -      | -      | 30      | 30     | 30     |
| <b>Työllistämisyksikkö:</b><br>Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat       |        |        |         |        |        |
| - työpaja  | 58     | 40     | 45      | 45     | 45     |
| -seinätön  | -      | 20     | 15      | 15     | 15     |
| Työkokeilu, palkkatukityö asiakkaat                                      | -      | 35     | 35      | 35     | 35     |
| <b>Maahanmuuttajasosiaalityö:</b><br>Kuntapaikat                         | -      | 20     | 40      | -      | -      |
| Tukiasumisyksikön käyttöaste   | -      | 100    | 100     | -      | -      |

| Perustiedot:             | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--------------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b>Henkilöstö</b>        |        |        |         |        |        |
| Sosiaalityöntekijä       | 3,5    | 3,33   | 3,33    | 3,33   |        |
| Työllisyyskoordinaattori | 1      | 1      | 1       | 1      |        |
| Yksilövalmentaja         | -      | 1      | 1       | 1      |        |
| Työpajaohjaaja           | -      | 1,5    | 1,5     | 1,5    |        |
| Etsivä nuorisotyöntekijä | -      | 1      | -       | -      |        |
| Nuorten työpajaohjaaja   | -      | 1      | -       | -      |        |
| Vastaava ohjaaja         | -      | 1      | 1       | -      |        |
| Ohjaaja                  | -      | 6      | 6       | -      |        |

| Talous                        | TP 2015    | TA 2016    | TAES 2017         | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018    | TS 2019    |
|-------------------------------|------------|------------|-------------------|-----------------------|------------|------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 200 724    | 245 500    | <b>641 850</b>    | 161,4                 | 641 850    | 641 850    |
| Myyntituotot                  | 119        |            | <b>528 150</b>    | 100,0                 | 528 150    | 528 150    |
| Maksutuotot                   |            |            |                   |                       |            |            |
| Tuet ja avustukset            | 155 101    | 220 000    | <b>70 000</b>     | -68,2                 | 70 000     | 70 000     |
| Vuokratuotot                  | 9 528      |            | <b>41 000</b>     | 100,0                 | 41 000     | 41 000     |
| Muut toimintatuotot           | 35 976     | 25 500     | <b>2 700</b>      | -89,4                 | 2 700      | 2 700      |
| <b>Toimintakulut</b>          | -1 190 788 | -1 436 868 | <b>-1 604 056</b> | 11,6                  | -1 604 056 | -1 604 056 |
| Henkilöstökulut               | -243 946   | -435 268   | <b>-839 080</b>   | 92,8                  | -839 080   | -839 080   |
| Palvelujen ostot              | -339 496   | -258 200   | <b>-259 796</b>   | 0,6                   | -259 796   | -259 796   |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -444       | -50 950    | <b>-62 950</b>    | 23,6                  | -62 950    | -62 950    |
| Avustukset                    | -594 995   | -546 000   | <b>-267 000</b>   | -51,1                 | -267 000   | -267 000   |
| Vuokrat                       | -11 907    | -46 400    | <b>-125 180</b>   | 169,8                 | -125 180   | -125 180   |
| Muut toimintakulut            |            | -100 050   | <b>-50 050</b>    | -50,0                 | -50 050    | -50 050    |
| <b>Toimintakate</b>           | -990 064   | -1 191 368 | <b>-962 206</b>   | -19,2                 | -962 206   | -962 206   |
| Poistot ja arvonalentumiset   |            |            | <b>-6 842</b>     | 100,0                 | -6 842     | -6 842     |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | -990 064   | -1 191 368 | <b>-969 048</b>   | -18,7                 | -969 048   | -969 048   |
| Vyörytyserät                  | -12 798    | -14 449    | <b>-16 161</b>    | 11,8                  | -16 161    | -16 161    |

## Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

### Sosiaalityö

- \* Perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirtyvät Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa.
- \* Vapautuvalle toimistohenkilöstöresurssille osoitetaan muita tehtäviä. Sosiaalityöntekijöille jää edelleen hoidettavaksi täydentävä ja ennalta ehkäisevä toimeentulotuki.
- \* Varaudutaan muuttamaan työllistämisyksikön yksilövalmentajan toimi viraksi ja nimike määrittelemisen tehtäväkuvan mukaan. Perusteluna sosiaalityön lisääntyneet työtehtävät (esim. pitkäaikaistyöttömyys, maahanmuuttajasosiaalityö, TYP –lain käytännön toteutus).

### Työllistämisyksikkö

- \* Työllistämisen edistämiseen liittyvät toimet kärkihankkeeksi vuonna 2017. Palkkatukeen varattavia määrärahoja nostetaan.
- \* Työllistämisyksikön ja elinkeinoyksikön yhteistyötä tiivistetään ja pyritään kasvattamaan yritysten ja kolmannen sektorin mahdollisuutta työllistää.
- \* Selvitetään oppisopimuskoulutuksen käyttämistä yhtenä työllisyydenhoidon keinona.
- \* Aktiivinen yhteistyö kunnan yksiköiden kanssa seinättömän työpajatoiminnan kehittämisessä ja toimeenpanossa. Tavoitteena on saada monipuolisia työn tekemisen mahdollisuuksia kuntouttavaan työtoimintaan, työkokeiluun ja palkkatukityöhön.
- \* Työelämäkuntoutuspalveluiden ja sosiaalisen kuntoutuspalveluiden prosessien avaaminen kirjalliseksi tuotokseksi ja palveluprosessin kehittäminen vastaamaan asiakkaiden tarpeita
- \* Sosiaalisen kuntoutuksen kehittäminen matalan kynnyksen palveluissa: mm. päihteettömässä päivätoiminnassa ja toimintaa arkeen ryhmässä
- \* Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen huomioiminen palveluiden sisällöissä.
- \* Kehitetään työllistämisyksikön toiminnan seurantaan laatumittarit
- \* Verkostoidutaan muiden kuntien työllistämisyksiköiden kanssa tavoitteena hyvien työkäytäntöjen jakaminen.
- \* Kunnan passiivisesta pitkäaikaistyöttömyydestä johtuvien taloudellisten kustannusten aleneminen.

### Maahanmuuttajasosiaalityö

- \* Maahanmuuttopalvelut jatkuvat edellisen syksyn päätöksen mukaisesti.
- \* Uusia kuntapaikkoja on 20 vuodelle 2017 ja edelleen pääpaino on Ranualla sijaitsevan nuorten tukiasumisyksikön oleskeluluvan saaneet alaikäiset ilman huoltajaa tulleet turvapaikanhakijat.
- \* Tukiasuntoja järjestetään asuntotilanteen mukaan mm. Mustikkatielle ja Tikantielle.

- \* Kotoutumistyötä tehdään yhteistyössä kunnan ja kolmannen sektorin kanssa. Koulu, vapaa-aikapalvelut ja järjestöt ovat suuressa roolissa kotoutumisen onnistumisessa.
- \* Pääpaino kotouttamisessa on nuoren palveluissa, jotka tarjoavat nuorelle turvallisen kasvuympäristön, joka edistää nuoren kokonaisvaltaista kuntoutumista ja kasvamista itsenäiseksi aikuiseksi.
- \* Kartoitetaan maahanmuuttajanuorten tuen määrää ja kevennetään sitä vaiheittain.
- \* Nuoren tehostettu tuki kestää tarvittaessa 21 –ikävuoteen saakka.
- \* Tehdään nuorelle koulutuspolkuja yhteistyössä ammattikoulujen ja lukion kanssa.
- \* Seurataan valtakunnallista tilannetta maahanmuuton suhteen.
- \* Arvioidaan maahanmuuttajasosiaalityön ja tukiasumisyksikön tarvetta vuoden 2017 aikana, koska sopimus ELY:n kanssa päättyy 31.12.2017.

| Yhteenveto keskeisimmistä toiminnallisista tavoitteista  | Mittari  | TP2015                | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--|--|-----------------------|--------|---------|--------|--------|
| <b>1) ENNALTAEHKÄISEVÄ TYÖOTE</b>  |  |                       |        |         |        |        |
| a) Siirretään lasten, nuorten ja perheiden palveluiden painopistettä ehkäiseviin palveluihin. Hyvinvointikertomuksen mukaan lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä olevien 0-17 v. lasten määrä on kasvanut (tilastotieto v. 2013).                                    | Lastensuojelun avohuollolisten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL) | 9,5<br>(vuonna 2014)  | <9     | <9      | <9     | <9     |
|  | Sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön (ennaltaehkäisevä perhetyö) asiakkuudet, lkm (Pro Consona)                         | 20                    | 35     | 35      | 35     | 35     |
|  | Lastensuojelulain mukainen tehostettu perhetyö, lkm (Pro Consona)  | 42                    | <40    | <40     | <40    | <40    |
|  | Perhetyöntekijöiden säännölliset päivät lastenneuvolassa   | -                     | 9      | 9       | 9      | 9      |
| b) Sitoutetaan Ranuan kunnan mielenterveys- ja päihdestrategian (v. 2015-2017) mukaisesti koko kunnan henkilöstö käyttämään varhaisen puuttumisen mukaista MINI-interventiomenetelmää. Hyvinvointikertomuksen mukaan ns. päihteidenkäytöstä johtuvat ilmiöt ovat lisääntyneet. | Tehdyt mini-interventiot, lkm  | -                     | 20     | 40      | 40     | 40     |
| c) Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen erityisesti koulu-terveydenhuollossa. Hyvinvointikertomuksen mukaan ylipaino 8. ja 9. luokkalaisilla oppilailta on lisääntynyt sekä yhä useampi 8. ja 9. luokkalainen ei syö koululounasta (tilastotieto v. 2013).                    | Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (THL)   | 13,9<br>(vuonna 2013) | <10    | <10     | <10    | <10    |
|  | Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaisista (THL)  | 37,2<br>(vuonna 2013) | <30    | <30     | <30    | <30    |



|  |   |      |       |       |       |       |
|--|---|------|-------|-------|-------|-------|
| <b>2) KUNTOUTTAVIEN TYÖTAPOJEN KEHITTÄMINEN PERUSPALVELUISSA</b>   |   |      |       |       |       |       |
| a) Edistetään pitkäaikaistyöttömien työllistymistä tukevia toimenpiteitä ja osallisuutta. Hyvinvointikertomuksen mukaan pitkäaikaistyöttömien määrä työttömistä on noussut (tilastotieto v. 2014).                                     | Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä (THL)                           | 31,2 | <27,3 | <31,2 | <31,2 | <31,2 |
|  | Kelan aktiivointiaste, %  |      |       |       |       |       |
|  | - 300 -499 pv ( 2014: 7,1)  | 26,7 | 25    | 27    | 27    | 27    |
|  | - 500-999 pv ( 2014: 20,8)  | 23,8 | 25    | 25    | 25    | 25    |
|  | - yli 1000 pv ( 2014: 25)   | 34,3 | 30    | 35    | 35    | 35    |
|  | - yhteensä (2014: 37,4)   | 39   | 40    | 40    | 40    | 40    |
| b) Siirretään Ranuan kunnan vanhuspalvelusuunnitelman (v. 2015-2020) mukaisesti iäkkään väestön parissa työskentelevän henkilöstön työskentelyn painopistettä kuntouttavaan työtöteeseen.  | Kunnon hoitaja – koulutuksen päivittäminen, %                       |      | 70    | 70    | 70    | 70    |
| c) Toteutetaan matalan kynnyksen palveluja (sosiaalinen kuntoutus)   | <u>Päihdepalvelut:</u>  |      |       |       |       |       |
|  | Päihteetön päivätoiminta, asiakaskontaktit/vuosi                    |      | 370   | 470   | 470   | 470   |
|  | <u>Työllistämisyksikkö:</u>   |      |       |       |       |       |
|  | Toimintaa arkeen, asiakaskontaktit/vuosi                            |      | 270   | 270   | 270   | 270   |
| <b>3) TYÖNTEKIJÖIDEN OSALLISUUS JA TYÖHYVINVOINTI</b>  |   |      |       |       |       |       |
| a) Tunnistetaan ja vahvistetaan henkilöstön osaamista oman ammatti- ja palvelualan- sa asiakastyön kehittämisessä järjestämällä suunniteltuja työpaikkatapaamisia (läsnä vähintään henkilöstö ja lähiesimies) ja henkilöstökoulutusta. | <u>Henkilöstön työpaikkatapaamiset:</u>                             |      |       |       |       |       |
|  | <u>Vanhusten palvelut:</u>  |      |       |       |       |       |
|  | Kotihoito   | -    | 6     | 6     | 6     | 6     |
|  | Palveluasuminen   | -    | 6     | 6     | 6     | 6     |
|  | <u>Vammaisten palvelut:</u>   |      |       |       |       |       |
|  | Kehitysvammanhuolto   | -    | 6     | 6     | 6     | 6     |
|  | Mielenterveyskuntoutujien palveluasuminen ja päivätoiminta/Päivikki | -    | 6     | 6     | 6     | 6     |
|  | <u>Sosiaalitoimisto:</u>  |      |       |       |       |       |
|  | Aikuissosiaalityö   | -    | -     | 45    | 45    | 45    |
|  | Lastensuojelu   | -    | -     | 45    | 45    | 45    |
|  | Työllistämisyksikkö   | -    | 6     | 6     | 6     | 6     |
|  | Terveyskeskus   | -    | 6     | 6     | 6     | 6     |
|  | Hammashuolto  | -    | 6     | 6     | 6     | 6     |
|  | <u>Osastopalaverit:</u>   |      |       |       |       |       |
|  | suppea  | -    | 11    | 11    | 11    | 11    |
|  | laaja   | 11   | 2     | 2     | 2     | 2     |

| 4) KUNTALAISTEN SUBJEKTIIVISET KOKEMUKSET   |                     |   |   |   |   |   |
|---|---------------------|---|---|---|---|---|
| a) Kerätään asiakaspalautetta saadusta palvelusta.  |                     |   |   |   |   |   |
| Asiakaspalaute asteikolla,<br>% vastaajista<br>1=heikko<br>2=välttävä<br>3=kohtalainen<br>4=hyvä<br>5=erinomainen |                     |   |   |   |   |   |
| A) "Mielipiteesi asiakaspalvelusta"   | Sosiaalitoimisto    |   |   |   |   |   |
| 1   | A)                  | - | 5 | - | - | - |
| 2   | B)                  | - | 5 | 5 | 5 | 5 |
| 3   |                     |   |   |   |   |   |
| 4   | Työllistämisyksikkö |   |   |   |   |   |
| 5   | A)                  | - | 5 | 5 | 5 | 5 |
|   | B)                  | - | 5 | 5 | 5 | 5 |
| B) "Mielipiteesi saamasi palvelun hyödystä sinulle."  |                     |   |   |   |   |   |
| 1   |                     |   |   |   |   |   |
| 2   |                     |   |   |   |   |   |
| 3   |                     |   |   |   |   |   |
| 4   |                     |   |   |   |   |   |
| 5   |                     |   |   |   |   |   |

| Perusturvaltk yhteensä        | TP 2015     | TA 2016     | TAES 2017   | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018     | TS 2019     |
|-------------------------------|-------------|-------------|-------------|-----------------------|-------------|-------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 2 755 881   | 2 727 033   | 3 230 684   | 18,5                  | 3 230 684   | 3 230 684   |
| Myyntituotot                  | 680 457     | 583 127     | 1 148 434   | 96,9                  | 1 148 434   | 1 148 434   |
| Maksutuotot                   | 1 511 374   | 1 533 452   | 1 581 675   | 3,1                   | 1 581 675   | 1 581 675   |
| Tuet ja avustukset            | 179 111     | 220 000     | 70 000      | -68,2                 | 70 000      | 70 000      |
| Vuokratuotot                  | 340 710     | 359 954     | 397 875     | 10,5                  | 397 875     | 397 875     |
| Muut toimintatuotot           | 44 229      | 30 500      | 32 700      | 7,2                   | 32 700      | 32 700      |
| <b>Toimintakulut</b>          | -20 139 516 | -20 559 043 | -20 779 111 | 1,1                   | -20 639 111 | -20 639 111 |
| Henkilöstökulut               | -8 274 357  | -8 446 861  | -8 795 773  | 4,1                   | -8 745 773  | -8 745 773  |
| Palvelujen ostot              | -8 933 269  | -8 992 271  | -9 125 219  | 1,5                   | -9 035 219  | -9 035 219  |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -629 916    | -763 660    | -759 130    | -0,6                  | -759 130    | -759 130    |
| Avustukset                    | -1 556 873  | -1 455 819  | -1 129 819  | -22,4                 | -1 129 819  | -1 129 819  |
| Vuokrat                       | -740 037    | -797 297    | -913 970    | 14,6                  | -913 970    | -913 970    |
| Muut toimintakulut            | -5 064      | -103 135    | -55 200     | -46,5                 | -55 200     | -55 200     |
| <b>Toimintakate</b>           | -17 383 635 | -17 832 010 | -17 548 427 | -1,6                  | -17 408 427 | -17 408 427 |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -237 526    | -225 319    | -256 751    | 13,9                  | -256 751    | -256 751    |
| Tilikauden tulos              | -17 621 161 | -18 057 329 | -17 805 178 | -1,4                  | -17 665 178 | -17 665 178 |
| Vyörytyserät                  | -216 449    | -206 741    | -209 345    | 1,3                   | -209 345    | -209 345    |

|   |  |
|---|--|
| <b>Toimielin:</b><br><b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>SIVISTYSLAUTAKUNTA</b><br><b>Hallinto</b><br><b>Sivistystoimenjohtaja</b>   |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:                                     | Sivistystoimi tarjoaa kuntalaisille mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen sekä monipuoliseen vapaa-ajan harrastamiseen. Sivistyspalvelut tuotetaan yhteistyössä eri tahojen kanssa. |

|                       |               |               |                |               |               |
|-----------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| <b>Perustiedot:</b>   | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
| <b>Henkilöstö</b>     |               |               |                |               |               |
| Sivistystoimenjohtaja | 0,9           | 0,55          | 0,55           | 0,55          | 0,55          |

| Talous                        | TP 2015         | TA 2016         | TAES 2017              | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018                | TS 2019                |
|-------------------------------|-----------------|-----------------|------------------------|-----------------------|------------------------|------------------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         |                 |                 |                        |                       |                        |                        |
| Myyntituotot                  |                 |                 |                        |                       |                        |                        |
| Maksutuotot                   |                 |                 |                        |                       |                        |                        |
| Tuet ja avustukset            |                 |                 |                        |                       |                        |                        |
| Vuokratuotot                  |                 |                 |                        |                       |                        |                        |
| Muut toimintatuotot           |                 |                 |                        |                       |                        |                        |
| <b>Toimintakulut</b>          | <b>-149 486</b> | <b>-141 322</b> | <b>-131 938</b>        | <b>-6,6</b>           | <b>-131 938</b>        | <b>-131 938</b>        |
| Henkilöstökulut               | -60 929         | -46 931         | <b>-58 984</b>         | 25,7                  | -58 984                | -58 984                |
| Palvelujen ostot              | -80 276         | -75 044         | <b>-61 482</b>         | -18,1                 | -61 482                | -61 482                |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -2 744          | -10 700         | <b>-2 700</b>          | -74,8                 | -2 700                 | -2 700                 |
| Avustukset                    |                 |                 |                        |                       |                        |                        |
| Vuokrat                       | -5 537          | -7 647          | <b>-7 772</b>          | 1,6                   | -7 772                 | -7 772                 |
| Muut toimintakulut            |                 | -1 000          | <b>-1 000</b>          |                       | -1 000                 | -1 000                 |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-149 486</b> | <b>-141 322</b> | <b>-131 938</b>        | <b>-6,6</b>           | <b>-131 938</b>        | <b>-131 938</b>        |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -1 647          | -1 587          | <b>-1 953</b>          | 23,1                  | -1 953                 | -1 953                 |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | <i>-151 133</i> | <i>-142 909</i> | <b><i>-133 891</i></b> | <b>-6,3</b>           | <b><i>-133 891</i></b> | <b><i>-133 891</i></b> |
| Vyörytyserät                  | -1 606          | -1 421          | <b>-1 349</b>          | -5,1                  | -1 349                 | -1 349                 |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Sivistystoimi edistää suvaitsevaisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.
- \* Työkiertoa ja henkilöstön siirtämistä tehtävästä toiseen toteutetaan hyvinvoinnin ja tehokkuuden lisäämiseksi. Työssä jaksamista edistäviä toimia jatketaan
- \* Henkilökuntaa motivoidaan oman ammattitaidon ylläpitämiseen (mm. lisä- ja täydennyskoulutukset.)
- \* Tehokasta johtamista tuetaan ja henkilöstöä kannustetaan kehittämistyöhön.
- \* Palvelujen tuottamista arvioidaan monipuolisesti ja luotettavasti.
- \* Sivistystoimen asiantuntemuksen, osaamisen ja palveluiden tasot määritellään yksikkökohtaisissa laatu- käsikirjoissa, jotka otetaan käyttöön valtakunnallisten kriteereiden valmistuttua. Laatu- arvioinnin ja hyvinvointikertomuksen pohjalta kehitetään toimintaa ohjaavia palveluprosesseja ja huomioidaan strategiois- sa/toimenpideohjelmassa.
- \* Tilat ja alueet pidetään hyvässä kunnossa vuoden 2017 aikana lisärakentamisella ja korjauksilla. Niiden tulee täyttää terveys- ja turvallisuusvaatimukset.
- \* Sivistystoimessa jatketaan rakenteellisten muutosten tekemistä ikäluokkien pienentyessä.
- \* 1.2.2017 lähtien henkilökunnan työaika lisätään 24 tunnilla kilpailukyky sopimuksen mukaisesti.
- \* Sivistystoimen yksiköt toteuttavat nuorisotakuulain edellyttämiä tehtäviä.
- \* Osallistutaan hankkeisiin ja haetaan rahoitusta toiminnan kehittämiseen itsenäisesti tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Hankkeilla vahvistetaan yksiköiden kehittämistyötä ja kouluttautumista.

|  |   |
|--|---|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>Varhaiskasvatus</b><br><b>Vastaava lastentarhanopettaja, vastaava hoitaja</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus:            | <b>Päiväkodin, perhepäivähoidon, ryhmäperhepäivähoidon, esiopetuksen, varhaiskasvatuksen erityisopetuksen ja avoimen varhaiskasvatuksen yksiköt tuottavat monipuolisia ja laadukkaita, kuntalaisten tarpeisiin vastaavia palveluita. Palvelut tuotetaan päivähoito-, esiopetus-, lastensuojelu- ja sosiaalihuoltolakien mukaisesti.</b> |

| <b>Tavoitteen kohteen määrittely</b>  | <b>Mittari</b>   | <b>TP2015</b>                              | <b>TA2016</b>                              | <b>TAE2017</b>                                | <b>TS2018</b>                                 | <b>TS2019</b>                                 |
|---|--|--|--|---|---|---|
| <b>Päivähoito:</b><br>Lasten sijoitukset järjestetään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti | Päiväkoti €/hvp<br>Perhep.hoito €/hvp<br>Ryhmäperhep.hoito €/hvp<br>Esiopetus €/opetustunti<br>Esiopetus €/oppilas | 53,64<br>76,69<br>62,13<br>125,55<br>6 574 | 49,30<br>45,81<br>58,13<br>100,00<br>6 717 | 50,47<br>37,90<br>62,33<br>128,74<br>6 414,78 | 50,47<br>37,90<br>62,33<br>128,74<br>6 414,78 | 50,47<br>37,90<br>62,33<br>128,74<br>6 414,78 |
| Päivähoito ja esiopetus järjestetään asiakaskeskeisesti ja joustavasti                      | Paikan odotusaika pv<br>Hoitomuoto toteutuu vanhempien ensisijaisen toiveen mukaan %<br>Päiväkodin käyttöaste %    | <14<br>95<br>83                            | <14<br>95<br>85                            | <14<br>95<br>85                               | <14<br>95<br>85                               | <14<br>95<br>85                               |
| Asiakastytyvyisyys  | Päivähoitojärjestelmä kokonaisuutena tyydyttävä/erinomainen  | -  | -  | hyvä  | -   | hyvä  |

| <b>Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot</b>     | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|---|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| <b>Varhaiskasvatus</b><br>0-6 –vuotiaiden lkm | 300           | 340           | 300            | 290           | 280           |
| Päivähoitopaikkaa tarvitsevien lkm            | 130           | 120           | 110            | 105           | 95            |
| -päiväkoti                                    | 24            | 24            | 25             | 25            | 25            |
| -perhepäivähoito                              | 28            | 25            | 25             | 20            | 20            |
| -ryhmäperhepäivähoito                         | 45            | 50            | 40             | 40            | 35            |
| -avoin varhaiskasvatus                        | 25            | 25            | 13             | 10            | 10            |
| Esiopetuksessa/päivähoito olevien lkm         | 60/50         | 25/25         | 52/20          | 46/20         | 42/15         |

| <b>Perustiedot:</b>                      | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|--|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| <b>Henkilöstö</b>                        |               |               |                |               |               |
| <b>Lasten ja nuorten huolto</b>          |               |               |                |               |               |
| <b>Varhaiskasvatus</b>                   |               |               |                |               |               |
| Varhaiskasvatusjohtaja                   | 1             | 1             |                |               |               |
| Vastaava lastentarhanopett.              |               |               | 1              | 1             | 1             |
| Varhaiskasvatuksen erityisopettaja       | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Lastentarhanopettaja                     | 4             | 4             | 3              | 3             | 3             |
| Lastenhoitaja                            | 4             | 4             | 4              | 4             | 4             |
| Päivähoidon ohjaaja                      | 1             | 1             |                |               |               |
| Perhepäivähoitaja                        | 23            | 16            | 16             | 15            | 14            |
| Vastaava hoitaja                         | 3             | 3             | 3              | 3             | 3             |
| Varhaiskasvatuksen avustaja -vakainainen | 4             | 3             | 3              | 3             | 3             |

|                |   |
|----------------|---|
| -määräaikainen | 1 |
|----------------|---|

| Talous                        | TP 2015           | TA 2016           | TAES 2017                | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018           | TS 2019           |
|-------------------------------|-------------------|-------------------|--------------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 232 206           | 235 800           | <b>203 000</b>           | -13,9                 | 203 000           | 203 000           |
| Myyntituotot                  | 39 283            | 36 900            | <b>17 280</b>            | -53,2                 | 17 280            | 17 280            |
| Maksutuotot                   | 171 871           | 198 900           | <b>185 720</b>           | -6,6                  | 185 720           | 185 720           |
| Tuet ja avustukset            | 4 148             |                   |                          |                       |                   |                   |
| Vuokratuotot                  |                   |                   |                          |                       |                   |                   |
| Muut toimintatuotot           | 16 904            |                   |                          |                       |                   |                   |
| <b>Toimintakulut</b>          | <b>-1 721 079</b> | <b>-1 682 377</b> | <b>-1 513 053</b>        | -10,1                 | <b>-1 463 053</b> | <b>-1 463 053</b> |
| Henkilöstökulut               | -1 319 232        | -1 305 467        | <b>-1 146 272</b>        | -12,2                 | -1 096 272        | -1 096 272        |
| Palvelujen ostot              | -246 303          | -213 572          | <b>-206 261</b>          | -3,4                  | -206 261          | -206 261          |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -22 625           | -27 250           | <b>-24 100</b>           | -11,6                 | -24 100           | -24 100           |
| Avustukset                    |                   |                   |                          |                       |                   |                   |
| Vuokrat                       | -130 762          | -136 088          | <b>-136 420</b>          | 0,2                   | -136 420          | -136 420          |
| Muut toimintakulut            | -2 157            |                   |                          |                       |                   |                   |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-1 488 873</b> | <b>-1 446 577</b> | <b>-1 310 053</b>        | -9,4                  | <b>-1 260 053</b> | <b>-1 260 053</b> |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -31 302           | -27 551           | <b>-26 900</b>           | -2,4                  | -26 900           | -26 900           |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | <i>-1 520 175</i> | <i>-1 474 128</i> | <b><i>-1 336 953</i></b> | -9,3                  | <i>-1 286 953</i> | <i>-1 286 953</i> |
| Vyörytyserät                  | -18 497           | -16 918           | <b>-15 244</b>           | -9,9                  | -15 244           | -15 244           |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Päivähoitoa järjestetään varhaiskasvatuslain edellyttämällä tavalla kaikille tarvitseville ja tilapäishoitoa järjestetään vapaille päivähoitopaikoille päiväkodissa ja perhepäivähoidossa.
- \* Päivähoidossa varaudutaan muutamiin ostopalvelusopimuksiin naapurikuntien kanssa. Päivähoitopalveluita myydään naapurikunnille, mikäli päivähoidossa on vapaita paikkoja.
- \* Perheitä tukevaa avointa varhaiskasvatustoimintaa tarjotaan resurssien mukaisesti.
- \* Perhepäivähoidon sesonkiloontoisuuteen varaudutaan sijaismäärärahoihin.
- \* Varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja esioppilaiden määrän alenemiseen vastataan kohdentamalla henkilöstöresursseja tarkoituksenmukaisesti ja mm. jättämällä täyttämättä toimia niiden vapautuessa.
- \* Henkilöstön eläköityessä toimia tarkastellaan sisäisesti.
- \* Mobiilisovelluksen (päivähoito mukana) käyttöönottoa tutkitaan koko päivähoitoa koskien edelleen ja määräraha varataan.
- \* Varhaiskasvatus ja esiopetus järjestetään tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti.

|  |  |
|--|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>Perusopetus</b><br><b>Sivistystoimenjohtaja sekä koulujen rehtorit/ koulunjohtajat yksiköidensä osalta</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/<br>palveluajatus:            | <b>Osaavan ja ammattitaitoisen henkilökunnan toteuttama yhtenäinen, oppilaita osallistava opinpolku tarjoaa ranualaisille lapsille ja nuorille laadukkaat oppimismahdollisuudet sekä jatko-opintokelpoisuuden.</b> |

| Tavoitteen kohteen määrittely           | Mittari                                    | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018  | TS2019  |
|---|--|--------|--------|---------|---------|---------|
| Laadukkaan perusopetuksen järjestäminen | Oppilaista sijoittuu jatko-opintoihin, %   | 99     | 99     | 99      | >99     | >99     |
|   | Oppilaita sijoittuu oman kunnan lukioon, % | 32     | 43     | >40     | >40     | >40     |
| Henkilöstön ammattitaito                | Pätevien opettajien osuus                  | 96     | 96     | >96     | 100     | 100     |
| Opetus järjestetään taloudellisesti     | Euroa/oppilas                              | 10 461 | 11 217 | 10 481  | <10 481 | <10 481 |
| - Impiö                                 | €/oppilas                                  | 11 369 | 13 196 | 16 964  | <16 964 | <16 964 |
| - Kirkonkylä                            | €/oppilas                                  | 8 784  | 9 734  | 8 670   | <8 670  | <8 670  |
| - Kuha                                  | €/oppilas                                  | 10 948 | 10 773 | 11 751  | <11 751 | <11 751 |
| - Yläaste                               | €/oppilas                                  | 11 875 | 11 995 | 10 420  | <10 420 | <10 420 |

| Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|------------------------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <u>Oppilaita yhteensä 20.9.</u>    | 550    | 549    | 573     | 558    | 546    |
| Esioppilaat                        | 60     | 60     | 57      | 51     | 46     |
| 1-6 vuosiluokat                    | 319    | 318    | 327     | 333    | 328    |
| 7-9 vuosiluokat                    | 171    | 171    | 189     | 174    | 172    |

| Perustiedot:                   | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--------------------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b><u>Henkilöstö 20.9.</u></b> |        |        |         |        |        |
| Rehtori                        | 2      | 2      | 2       | 2      | 2      |
| Luokanopettaja                 | 22     | 22     | 22      | 21     | 19     |
| Erietyisluokanopettaja         | 2      | 3      | 2       | 3      | 3      |
| Erietyisopettaja               | 4      | 4      | 4       | 4      | 4      |
| Lehtori                        | 18     | 17     | 15      | 14     | 14     |
| Päätoiminen tuntiopettaja      | 2      | 3      | 2       | 3      | 3      |
| Koulukuraattori                | 0,8    | 0,95   | 0,95    | 0,95   | 0,95   |
| Koulunkäynnin ohjaaja          | 18     | 18     | 18      | 17     | 17     |
| <b><u>Toimitilat</u></b>       |        |        |         |        |        |
| Impiön koulu                   | 754    | 754    | 754     | 754    | 754    |
| Kirkonkylän koulu              | 3200   | 3200   | 3200    | 3200   | 3200   |
| Kuhan koulu                    | 1075   | 1075   | 1075    | 1075   | 1075   |
| Yläaste                        | 3100   | 3100   | 1500    | 1500   | 1500   |
| Yläasteen työpaja              | 850    | 850    | 850     | 850    | 850    |

| Talous                        | TP 2015    | TA 2016    | TAES 2017         | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018    | TS 2019    |
|-------------------------------|------------|------------|-------------------|-----------------------|------------|------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 292 556    | 191 755    | <b>128 908</b>    | -32,8                 | 128 908    | 128 908    |
| Myyntituotot                  | 113 222    | 43 947     | <b>55 308</b>     | 25,9                  | 55 308     | 55 308     |
| Maksutuotot                   | 7 608      | 8 000      | <b>8 000</b>      |                       | 8 000      | 8 000      |
| Tuet ja avustukset            | 157 906    | 139 608    | <b>64 000</b>     | -54,2                 | 64 000     | 64 000     |
| Vuokratuotot                  | -4 570     | 200        | <b>1 600</b>      | 100,0                 | 1 600      | 1 600      |
| Muut toimintatuotot           | 18 390     |            |                   |                       |            |            |
| <b>Toimintakulut</b>          | -5 619 384 | -5 677 022 | <b>-5 738 403</b> | 1,1                   | -5 688 403 | -5 688 403 |
| Henkilöstökulut               | -3 650 422 | -3 709 319 | <b>-3 503 801</b> | -5,5                  | -3 453 801 | -3 453 801 |
| Palvelujen ostot              | -1 182 424 | -1 171 698 | <b>-1 174 432</b> | 0,2                   | -1 174 432 | -1 174 432 |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -195 200   | -181 610   | <b>-180 880</b>   | -0,4                  | -180 880   | -180 880   |
| Avustukset                    |            |            |                   |                       |            |            |
| Vuokrat                       | -589 092   | -614 395   | <b>-879 290</b>   | 43,1                  | -879 290   | -879 290   |
| Muut toimintakulut            | -2 246     |            |                   |                       |            |            |
| <b>Toimintakate</b>           | -5 326 828 | -5 485 267 | <b>-5 609 495</b> | 2,3                   | -5 559 495 | -5 559 495 |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -149 569   | -316 353   | <b>-247 825</b>   | -21,7                 | -247 825   | -247 825   |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | -5 476 397 | -5 801 620 | <b>-5 857 320</b> | 1,0                   | -5 807 320 | -5 807 320 |
| Vyörytyserät                  | -60 395    | -57 088    | <b>-55 783</b>    | -2,3                  | -55 783    | -55 783    |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Lisätään toimia oppilaiden osallisuuden, viihtyvyyden ja turvallisuuden edistämiseksi (oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta sekä Liikkuva Koulu).
- \* Opetusjärjestelyitä (henkilöstön osaaminen, opituntijärjestelyt ja varusteet) kehitetään niin, että oppilaiden liikkuminen lisääntyy (Liikkuva Koulu), osallisuus (oppilaskunnat, tukioppilaat yms.) vahvistuu ja yhteistyö kotien kanssa lisääntyy.
- \* Vuonna 2017 kehitetään oppimisympäristöjä ja työtapoja, tv taitoja, monipuolista arviointia sekä toteutetaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia.
- \* Opettajien yhteissuunnittelu-aikaa lisätään 24 tunnilla lukuvuoden 2017-2018 alusta lähtien kilpailukyky-sopimuksen mukaisesti.
- \* Lisätään sähköisen oppimateriaalin ja opetusvälineiden käyttöä.
- \* Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2017 seitsemännellä luokalla ja valmistaudutaan sen käyttöönottoon vuosiluokilla 8 – 9 v. 2018 - 2019.
- \* Opetuksen kehittämisessä hyödynnetään hankerahoitusta ja projekteja sekä omalla toiminnalla (saman-aikais-/rinnakkaisopetus, monipuolisten opiskelumenetelmien osaamisen lisääminen) sekä laaja-alaisella moniammatillisella yhteistyöllä muiden toimijoiden –erityisesti kotien- kanssa.
- \* Koulujen kerhotoiminnalla edistetään oppilaiden hyvinvointia ja ehkäistään syrjäytymistä.
- \* Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaa opetusta jatketaan, ja vuoden 2017 alussa aloitetaan aikuisten perusopetus.
- \* Impiön koulu jatkaa kahden opettajan kouluna 31.7.2019 saakka, jonka jälkeen Impiön koulun oppilaat siirretään Kuhan koululle.

|  |  |
|--|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>Lukio- ja ammatillinen koulutus</b><br><b>Lukion rehtori</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:                | Monipuolinen ja korkeatasoinen toisen asteen koulutus opiskelijan kotipaikkakunnalla antaa laaja-alaisen yleissivistävän pohjakoulutuksen nuorten jatko-opintoihin ja luo alustavia valmiuksia työelämää varten. |

| Tavoitteen kohteen määrittely                                | Mittari   | TP2015                 | TA2016                 | TAE2017                 | TS2018                  | TS2019                  |
|--|---|------------------------|------------------------|-------------------------|-------------------------|-------------------------|
| Laadukas opetus  | Keskeyttäneiden osuus, %<br>Ylioppilaskirjoitukset -arvosanojen keskiarvo | 3,7<br>keski-<br>tasoa | 2,6<br>keski-<br>tasoa | <1,4<br>keski-<br>tasoa | <1,4<br>keski-<br>tasoa | <1,4<br>keski-<br>tasoa |
| Henkilöstön ammattitaito                                     | Pätevien opettajien osuus, %  | 100                    | 100                    | 100                     | 100                     | 100                     |
| Opetus järjestetään taloudellisesti<br>- lukion kustannukset | Euroa/oppiilas  | 11 571                 | 11 371                 | 11 492                  | <11 492                 | <11 492                 |

| Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|------------------------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <u>Oppilaat 20.9.</u>              |        |        |         |        |        |
| Lukio                              | 69     | 70     | 65      | >70    | >70    |
| Etälukio/Aineopiskelijat           | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Kaksois/kolmoistutkinto            |        | 2      |         | 1      | 1      |
| Opetustunnit:                      |        |        |         |        |        |
| Lukio                              | 6500   | 6300   | 6000    | 6000   | 6000   |
| Etälukio (10 kurssia)              |        |        |         |        |        |

| Perustiedot:      | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|-------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b>Henkilöstö</b> |        |        |         |        |        |
| Rehtori           | 1      | 0,45   | 0,45    | 0,45   | 0,45   |
| Lehtori           | 7      | 7      | 6,5     | 6,5    | 6,5    |
| Koulukuraattori   | 0,1    | 0,1    | 0,05    | 0,05   | 0,05   |
| <b>Toimitilat</b> |        |        |         |        |        |
| Lukio             | 1030   | 1030   | 500     | 500    | 500    |

| Talous                | TP 2015  | TA 2016  | TAES 2017 | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018  | TS 2019  |
|-----------------------|----------|----------|-----------|-----------------------|----------|----------|
| <b>Toimintatuotot</b> | 26 155   | 32 000   | 32 000    |                       | 32 000   | 32 000   |
| Myyntituotot          |          |          |           |                       |          |          |
| Maksutuotot           | 6 744    | 6 000    | 5 500     | -8,3                  | 5 500    | 5 500    |
| Tuet ja avustukset    | 20 967   | 26 000   | 26 500    | 1,9                   | 26 500   | 26 500   |
| Vuokratuotot          | -1 567   |          |           |                       | 0        | 0        |
| Muut toimintatuotot   | 11       |          |           |                       |          |          |
| <b>Toimintakulut</b>  | -860 749 | -831 955 | -830 504  | -0,2                  | -812 500 | -812 500 |



|                               |                 |                 |                 |             |                 |                 |
|-------------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-------------|-----------------|-----------------|
| Henkilöstökulut               | -612 514        | -570 257        | <b>-502 934</b> | -11,8       | -484 930        | -484 930        |
| Palvelujen ostot              | -135 659        | -144 803        | <b>-128 499</b> | -11,3       | -128 499        | -128 499        |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -16 400         | -22 200         | <b>-33 500</b>  | 50,9        | -33 500         | -33 500         |
| Avustukset                    |                 |                 |                 |             |                 |                 |
| Vuokrat                       | -96 174         | -94 695         | <b>-165 571</b> | 74,8        | -165 571        | -165 571        |
| Muut toimintakulut            | -2              |                 |                 |             |                 |                 |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-834 594</b> | <b>-799 955</b> | <b>-798 504</b> | <b>-0,2</b> | <b>-780 500</b> | <b>-780 500</b> |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -18 429         | -230            | <b>-2 680</b>   | 1 065,2     | -2 680          | -2 680          |
| Tilikauden tulos              | -853 023        | -800 185        | <b>-801 184</b> | 0,1         | -783 180        | -783 180        |
| Vyörytyserät                  | -9 251          | -8 366          | <b>-7 894</b>   | -5,6        | -7 894          | -7 894          |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Lukio jatkaa monipuolista opetustarjontaa päivälukiona. Lukiolla on valmius järjestää lukio-opinnot ammattillisen kaksoistutkinnon opiskelijoille, aineopiskelijoille sekä ohjata aikuisten etälukio-opintoja.
- \* 2. vuosikurssin opiskelijat ottavat käyttöön uuden opetussuunnitelman 1.8.2017 ja 3. vuosikurssin opiskelijat jatkavat opintonsa loppuun vanhan opetussuunnitelman mukaan.
- \* Valinnaiskursseja tarjotaan mahdollisimman paljon (paikallinen sopimus), ja kurssitarjontaa laajennetaan etäopinnoilla.
- \* Sähköiset ylioppilaskirjoitukset laajenevat Ranualla vuoden 2017 aikana seitsemällä kirjoitettavalla aineella. Kaikki kokeet tehdään tietokoneella keväällä 2019.
- \* Hankerahoituksella ostetaan opiskelussa tarvittavia tvt-laitteita.
- \* Lisätään toimia opiskelijoiden osallisuuden, yhteisöllisyyden ja kouluviihtyvyyden lisäämiseksi.
- \* Lainattavia oppikirjoja, digitaalisia oppikirjoja ja opiskelumateriaalia hankitaan opiskelijoille.
- \* Opettajien yhteissuunnittelu-aikaa lisätään 24 tunnilla lukuvuoden 2017-2018 alusta kilpailukykysovimuksen mukaisesti.

|                                       |  |
|---------------------------------------|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b>             | <b>Kansalaisopisto</b>   |
| <b>Tilivelvollinen:</b>               | <b>Vapaa-aikatoimenjohtaja, va. kansalaisopiston rehtori</b>   |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus: | Kansalaisopisto tarjoaa ranualaisille elinikäisen oppimisfoorumin harrastus- ja opiskelutarjonnallaan. Lapin musiikkiopisto vastaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetuksesta. |

| Tavoitteen kohteen määrittely                          | Mittari                                   | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--|---|--------|--------|---------|--------|--------|
| Kansalaisopiston koulu-<br>tus/elämänikäinen oppiminen | Opetusryhmien määrä kaikkiaan             | 187    | 195    | 190     | 190    | 190    |
|  | sivukylillä                               | 18     | 10     | 15      | 15     | 15     |
|  | Opetustuntien määrä                       | 4 724  | 4 600  | 4 600   | 4 600  | 4 600  |
|  | Opiskelijoiden määrä                      | 830    | 900    | 870     | 870    | 870    |
|  | - naisia                                  | 541    | 590    | 570     | 570    | 570    |
|  | - miehiä                                  | 289    | 310    | 300     | 300    | 300    |
| Opetuksen tuloksellisuus                               | Valtionapuun oikeuttavat tunnit           | 4 076  | 3 564  | 3 564   | 3 564  | 3 564  |
|  | Pidettyjen valtionosuus tuntien lukumäärä | 4 601  | 4 600  | 4 600   | 4 600  | 4 600  |
|  | Opetustunnin hinta euroa                  |        |        |         |        |        |
|  | - brutto                                  |        | 74     | 74      | 74     | 74     |
| - netto  | 64  | 65     | 65     | 65      | 65     |        |
| Musiikkiopisto (23 000 €)                              | Opiskelijamäärä/vuosi                     | 17     | 14     | 11      | 10     | 1      |

| Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot                           | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--|--------|--------|---------|--------|--------|
| Kansalaisopiston opiskelijoita 7-70 vuotiaista kuntalaisista |        |        |         |        |        |
| - oppivelvollisuusik.  | 26 %   | 20 %   | 20 %    | 20 %   | 20 %   |
| - työkäiset  | 26 %   | 30 %   | 30 %    | 30 %   | 30 %   |
| - työttömät  | 2 %    | 7 %    | 7 %     | 7 %    | 7 %    |
| - eläkeläiset (yli 65 v.)                                    | 29 %   | 34 %   | 34 %    | 34 %   | 34 %   |
| - muut (kotiaiti/-isä, alle kouluikäinen yms.)               | 17 %   | 9 %    | 9 %     | 9 %    | 9 %    |

| Perustiedot:                | TP2014 | TA2015 | TAE2016 | TS2017 | TS2018 |
|-----------------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <u>Henkilöstö</u>           |        |        |         |        |        |
| Kansalaisopiston rehtori    | 0,1    | 0,1    | 0,1     | 0,1    | 0,1    |
| Musiikinopettaja            | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Pt. tuntiopettaja           | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| St. tuntiopettaja           | 53     | 40     | 40      | 40     | 40     |
| <u>Toimitilat</u>           |        |        |         |        |        |
| Toivolan koulu              | 546    | 546    | 546     | 546    | 546    |
| Kunnanvirasto/hallintotilat | 17     | 17     | 17      | 17     | 17     |

| Talous                        | TP 2015         | TA 2016         | TAES 2017              | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018         | TS 2019         |
|-------------------------------|-----------------|-----------------|------------------------|-----------------------|-----------------|-----------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | <b>73 182</b>   | <b>43 550</b>   | <b>47 550</b>          | <b>9,2</b>            | <b>47 550</b>   | <b>47 550</b>   |
| Myyntituotot                  | 239             |                 |                        |                       |                 |                 |
| Maksutuotot                   | 40 163          | 30 800          | <b>34 800</b>          | 13,0                  | 34 800          | 34 800          |
| Tuet ja avustukset            | 23 000          | 5 000           | <b>5 000</b>           |                       | 5 000           | 5 000           |
| Vuokratuotot                  | 9 780           | 7 750           | <b>7 750</b>           |                       | 7 750           | 7 750           |
| Muut toimintatuotot           |                 |                 |                        |                       |                 |                 |
| <b>Toimintakulut</b>          | <b>-375 117</b> | <b>-383 550</b> | <b>-355 060</b>        | <b>-7,4</b>           | <b>-335 060</b> | <b>-335 060</b> |
| Henkilöstökulut               | -174 977        | -205 016        | <b>-188 620</b>        | -8,0                  | -168 620        | -168 620        |
| Palvelujen ostot              | -153 394        | -131 566        | <b>-130 650</b>        | -0,7                  | -130 650        | -130 650        |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -8 378          | -5 050          | <b>-4 650</b>          | -7,9                  | -4 650          | -4 650          |
| Avustukset                    |                 |                 |                        |                       |                 |                 |
| Vuokrat                       | -34 903         | -41 418         | <b>-30 640</b>         | -26,0                 | -30 640         | -30 640         |
| Muut toimintakulut            | -3 465          | -500            | <b>-500</b>            |                       | -500            | -500            |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-301 935</b> | <b>-340 000</b> | <b>-307 510</b>        | <b>-9,6</b>           | <b>-287 510</b> | <b>-287 510</b> |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -10 931         | -10 903         | <b>-7 816</b>          | -28,3                 | -7 816          | -7 816          |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | <i>-312 866</i> | <i>-350 903</i> | <i><b>-315 326</b></i> | <i>-10,1</i>          | <i>-295 326</i> | <i>-295 326</i> |
| Vyörytyserät                  | -4 031          | -3 857          | <b>-3 683</b>          | -4,5                  | -3 683          | -3 683          |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Suomi 100 –hankkeen \*Suomen askeleet\* -kansalaiskeskustelu 15.2.
- \* Monipuolinen musiikin ja muiden taidekasvatuksen alojen opintojen harrastetarjonta jatkuu, uudistetun Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman käyttöön ottaminen
- \* Hyvinvointikertomus työkaluna terveyden edistämisen kurssisuunnitelmissa
- \* Kädentaitojen ja yhdessä tekemisen tärkeys sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävien opintojen järjestäminen korostuu opetustarjonnassa. Erityisesti ikääntyviä ja työttömiä kuntalaisia aktivoidaan terveiden ja mieltä virkistävien harrastusten pariin. Huomioidaan myös kotouttamisen kurssitarjonta.
- \* Kuunnellaan kuntalaisten toiveita kurssitarjontaan ja tutkitaan yhteistyömahdollisuudet alueen muiden toimijoiden kanssa

- \* Kansalaisopisto järjestää monipuolista täydennyskoulutusta lähi- ja etäopetuksena.
- \* Kansalaisopisto jatkaa yhteistyötä eri toimijatahojen sekä muiden vapaan sivistystyön laitosten (mm. kansalaisopistot) kanssa ja toimii hanke/projektitoiminnassa tarpeen vaatiessa.
- \* Musiikkiopiston toimintaa suhteutetaan budjetin mukaiseksi ja pieneneviin ikäryhmiin.

|  |  |
|--|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:<br/>Tilivelvollinen:</b> | <b>Kirjasto<br/>Kirjastotoimenjohtaja</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:          | <b>Kirjastotoimi edistää kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen ja elinikäiseen oppimiseen. Toiminnallaan kirjasto tukee ihmisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Tietoyhteiskunnan osana kirjasto tarjoaa mahdollisuudet erilaisten verkkopalvelujen käyttämiseen ja sisältöjen tuntemukseen yhteistyössä sidosryhmien kanssa.</b> |

| Tavoitteen kohteen määrittely                              | Mittari  | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--|--|--------|--------|---------|--------|--------|
| Kirjaston kokoelmien laadun ja määrän säilyttäminen        | Hankinnat (asukasluku/1000)                      | 806    | 600    | >500    | >500   | >500   |
|  | Lainaus/kokoelmat                                | 1,59   | 1,6    | >1,5    | >1,5   | >1,5   |
| Laadukkaat ja asiakas-keskeiset kirjasto- ja tietopalvelut | Kokonaislainaus/asukasluku                       | 25,60  | >23    | >23     | >23    | >23    |
|  | Kirjastokäynnit/asukasluku                       | 10,31  | >10    | >9      | >9     | >9     |
|  | Käyttäjäkoulutuksiin osallistuneet, as.luku/1000 | 286    | >200   | >200    | >200   | >200   |
| Verkkopalvelujen tarjoaminen asiakkaiden käyttöön          | Tapahtumien osallistujat as.luku/1000            | 401    | >200   | >200    | >200   | >200   |
|  | Internet koneita asiakkaille                     | 8      | 8      | 8       | 8      | 8      |
| Palvelujen tuottaminen mahdollisimman taloudellisesti      | Lainan hinta (toimintakulut/lainaus)             | 3,68   | 3,50   | 3,50    | 3,50   | 3,50   |
|  | Käynnin hinta (toimintakulut/kirjastokäynnit)    | 9,15   | 8,50   | 8,50    | 8,50   | 8,50   |

| Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot | TP2015  | TA2016   | TAE2017  | TS2018   | TS2019   |
|------------------------------------|---------|----------|----------|----------|----------|
| Lainojen määrä                     | 103 001 | >100 000 | >100 000 | >100 000 | >100 000 |
| Fyysiset kirjastokäynnit           | 41 483  | >40 000  | >40 000  | >40 000  | >40 000  |
| Verkkokäynnit                      | 13 668  | >12 000  | >12 000  | >12 000  | >12 000  |

| Perustiedot:                              | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|---|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b>Henkilöstö</b>                         |        |        |         |        |        |
| Kirjastotoimenjohtaja                     | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Kirjastonhoitaja                          | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Kirjastovirkailija                        | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Kirjastoautonkulj.-virkailija             | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |
| Kirjastoapulainen/kirjastoautonkuljettaja | 1      | 1      |         |        |        |

|                               |     |     |     |     |     |
|-------------------------------|-----|-----|-----|-----|-----|
| Kirjastovirkailija-kuljettaja |     |     | 1   | 1   | 1   |
| <u>Toimitilat</u>             |     |     |     |     |     |
| Kirjasto                      | 700 | 700 | 700 | 700 | 700 |

| Talous                        | TP 2015  | TA 2016  | TAES 2017 | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018  | TS 2019  |
|-------------------------------|----------|----------|-----------|-----------------------|----------|----------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 54 867   | 35 200   | 40 200    | 14,2                  | 40 200   | 40 200   |
| Myyntituotot                  | 26 405   | 29 800   | 34 800    | 16,8                  | 34 800   | 34 800   |
| Maksutuotot                   | 5 512    | 5 400    | 5 400     |                       | 5 400    | 5 400    |
| Tuet ja avustukset            | 22 950   |          |           |                       |          |          |
| Vuokratuotot                  |          |          |           |                       |          |          |
| Muut toimintatuotot           |          |          |           |                       |          |          |
| <b>Toimintakulut</b>          | -379 828 | -410 201 | -374 200  | -8,8                  | -354 200 | -354 200 |
| Henkilöstökulut               | -201 036 | -217 725 | -202 945  | -6,8                  | -202 945 | -202 945 |
| Palvelujen ostot              | -34 285  | -47 051  | -33 471   | -28,9                 | -33 471  | -33 471  |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -96 643  | -91 900  | -85 569   | -6,9                  | -65 569  | -65 569  |
| Avustukset                    |          |          |           |                       |          |          |
| Vuokrat                       | -47 312  | -52 965  | -51 655   | -2,5                  | -51 655  | -51 655  |
| Muut toimintakulut            | -552     | -560     | -560      | 100,0                 | -560     | -560     |
| <b>Toimintakate</b>           | -324 961 | -375 001 | -334 000  | -10,9                 | -314 000 | -314 000 |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -5 193   | -5 190   | -4 740    | -8,7                  | -4 740   | -4 740   |
| Tilikauden tulos              | -330 154 | -380 191 | -338 740  | -10,9                 | -318 740 | -318 740 |
| Vyörytyserät                  | -4 082   | -4 125   | -3 770    | -8,6                  | -3 770   | -3 770   |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Kirjasto turvaa kuntalaisille tasapuoliset mahdollisuudet käyttää kulttuuri- ja tietopalveluja tarjoamalla aineistoa, laitteita ja asiantuntemusta asiakkaiden käytettäväksi sekä kirjastossa että kirjastoautossa.
- \* Kirjastolla on yhteinen aineisto- ja asiakasrekisteri Lapin kirjastojen kanssa.
- \* Otetaan käyttöön yhteiset käytösäännöt Lapin Kirjastojen kanssa.
- \* Kirjasto liittyy Lapin kirjastot –kimppaan vuoden 2017 aikana.
- \* Kirjastojärjestelmää kehitetään Koha Suomi Oy:n osakkaana.
- \* Kirjasto osallistuu Lapin kirjaston hankkeisiin ja tekee yhteistyötä Lapin kirjastojen kanssa aineiston hankinnassa sekä kuljetuksissa.
- \* Kirjasto on mukana Oulun yhteiskuljetusjärjestelmässä.
- \* Kirjaston asiakkailla on mahdollisuus asioida kirjastossa omatoimisesti aamupäivisin.
- \* Tehdään yhteistyötä muiden hallintokuntien ja eri yhteistyötahojen kanssa. Palveluja kehitetään huomioiden myös kirjastoauton mahdollisuudet.
- \* Kirjastoauton palveluja myydään Simon kunnalle.
- \* Kirjastotoimenjohtajan palveluja myydään Posion kunnalle.
- \* Kirjasto järjestää lapsille ja nuorille tiedonhallintotaitojen opastusta ja kirjavinkkauksia.
- \* Kehitetään lukemisesteisten sekä seniorikuntalaisten palveluja mm. välittämällä Celia-kirjaston aineistoja.
- \* Kirjasto pitää yllä Japanitalon kirjastoa.
- \* Kirjasto osallistuu erilaisiin tapahtumiin ja järjestää kirjastossa opastuksia ja käyttäjäkoulutuksia.
- \* Kirjaston näyttelysalia tarjotaan erilaisten näyttelyiden pitopaikaksi.
- \* Kirjaston hankkeilla pyritään edistämään kirjaston palveluajatusta kuntalaisten parhaaksi ja mahdollisuuksien mukaan eri yhteistyötahojen kanssa jopa kuntarajojen yli.

|  |   |
|--|---|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>Vapaa-aikatoimi</b><br><b>Vapaa-aikatoimenjohtaja</b>  |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:                | <b>Tehtäväalue käsittää kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä luomalla edellytyksiä ja tarjoamalla kansalaistoiminnan työkaluja eri palvelusektoreille ja kansainvälisyydessä. Toimintaa ohjaa ehkäisevän työn ideologia lähtökohtana terveelliset elämäntavat ja varhaisen puuttumisen malli.</b> |

| <b>Tavoitteen kohteen määrittely</b>  | <b>Mittari</b>  | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|---|---|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| Kulttuuripalvelut ja edellytysten edistäminen ja luominen   | Nettokustannukset euro/kuntalainen  |               | 16,30         | 16,54          | 16,54         | 16,54         |
| Kulttuurin avustukset   | Avustusmääräraha/€  | 3 300         | 3 000         | 3 000          | 3 000         | 3 000         |
|   | - yksityiset  | 7             | 6             | 6              | 6             | 6             |
|   | - yhteisöt, järjestöt   | 3             | 5             | 5              | 5             | 5             |
| Liikuntapalvelujen edellytysten luominen  | Nettokustannukset euro/kuntalainen  |               | 31,49         | 29,36          | 29,36         | 29,36         |
| Avustukset  | Avustettavien liikuntajärjestöjen jäsenmäärät                               | 5/649         | 5/650         | 5/650          | 5/650         | 5/650         |
| Rajalta Rajalle -hiihto   | Osallistujat/Nettotulos   | 288/<br>4 340 | 380/<br>2 500 | 380/<br>2 500  | 380/<br>2 500 | 380/<br>2 500 |
| Nuorisotoimen laadullinen ja tässä päivässä tapahtuva palvelu.  | Nettokustannukset   |               | 30,87         | 41,74          | 41,74         | 41,74         |
| Avustukset  | Avustettavien nuorisjärjestöjen jäsenmäärä                                  | 196/<br>1 300 | 380           | 220            | 220           | 220           |
| Vaikuttavuus -nuorisotyön ja toiminnan piirissä olevat nuoret (yksilö- ja ryhmätoiminnan kautta saavutetut; leirit ym.) | Työntekijä tuntee nuoret ja on kasvatuksellisessa vuorovaikutuksessa heihin | 270           | 280           | 260            | 260           | 260           |
| Etsivä nuorisotyö   | Kohdatut nuoret, yksilötyö  | 32            | 45            | 45             | 45            | 45            |
| Nuorten työpajatoiminta   | Nuorten määrä/eri nuorta alle 29 v  |               | 31            | 31             | 31            | 31            |
| Nuorten käyntikerrat, - nuorisotila - tapahtumat, leirit, retket  | Nuorten määrä   | 6 798<br>357  | 7 200         | 8 200<br>320   | 8 200<br>320  | 8 200<br>320  |
| www.lanuti.fi/ranua   | Nuorisotiedotuksen kävijät  | 9 017         | 9 500         | 9 100          | 9 100         | 9 100         |

| <b>Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot</b>           | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|---|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| Kulttuuritilaisuudet ja tapahtumat kunta/vuosi      |               |               |                |               |               |
| - konsertit   | 5/381         | 5             | 4              | 4             | 5             |
| - teatteri  | 1/43          | 4             | 4              | 4             | 4             |
| - tapahtumat  | 25/623        | 4             | 4              | 4             | 4             |
| - Taikalamppu tap.                                  | 44/2 026      | 40            | 40             | 40            | 40            |
| - Ranua 100 v tapaht.                               |               |               | 12             |               |               |
| Museo avoinna/kävijät                               | 6 vko/128     | 6 vko/200     | 6 vko/500      | 6 vko/300     | 6 vko/300     |
| Liikuntatapahtumat/osallistujat                     | 8/152         | 8/650         | 8/700          | 8/650         | 8/650         |
| - retket/osallistujat                               | 4/136         | 4/150         | 4/140          | 4/150         | 4/150         |
| - puulaakit/osall.                                  | 3/235         | 4/180         | 4/200          | 4/180         | 4/180         |
| - kunnanmestaruus/osallistujat                      | 4/69          | 4/75          | 2/50           | 2/50          | 2/50          |
| - Liikkuva iltapäivä – kerhomäärät/menot            | 10/188        | 9/200         | 10/190         | 9/200         | 9/200         |
| - Koulujen kisat                                    | 2/183         | 4/380         | 4/420          | 4/380         | 4/380         |
| Kuntovihkot   |               |               |                |               |               |
| - talvi   | 18 397        | 17 500        | 18 000         | 17 500        | 17 500        |
| - kesä  | 17 849        | 19 000        | 18 000         | 19 000        | 19 000        |
| Nuorisojärjestöt/jäsenet                            | 2/170         | 3             | 3              | 3             | 3             |
| Kansainväliset toiminnot                            | 11            | 7             | 6              | 6             | 6             |
| - kv-vaihdot  | 3/23          | 4             | 2              | 2             | 2             |
| - vapaaehtoiset                                     | 3             | 2             | 3              | 3             | 3             |
| - EU:n nuorisoviikko                                | 1/166         | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Nuorisotoiminta                                     |               |               |                |               |               |
| - nuorisotilat osallistujat avoimet ovet (-257 vrk) | 6 798/ka 35   | 6 900         | 6 100          | 6 100         | 6 100         |
| - bänditilat (bändit)                               | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| - osallistujat/leirit                               | 3/91          | 3/82          | 3/90           | 3/90          | 3/90          |
| - valistus  | 10/618        | 10            | 8              | 8             | 8             |
| - päihitteettömät tapahtumat                        | 6/282         | 8             | 8              | 8             | 8             |
| - osallisuustapahtumat                              | 3             | 3             | 6              | 6             | 6             |

| <b>Perustiedot:</b>        | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|----------------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| <b>Henkilöstö</b>          |               |               |                |               |               |
| Vapaa-aikatoimenjohtaja    | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Vapaa-aikatoimenohjaaja    | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Etsivä nuorisotyöntekijä   |               | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Nuorten työpaja ESR -hanke |               | 2             | 2              | 2             | 2             |
| <b>Toimitilat</b>          |               |               |                |               |               |
| Jäähalli                   | 2 584         | 2 584         | 2 584          | 2 584         | 2 584         |
| Kuntosali                  | 241,5         | 241,5         | 241,5          | 241,5         | 241,5         |
| Bänditilat                 | 49            | 49            | 49             | 49            | 49            |
| Nuorisotilat               | 217           | 217           | 217            | 217           | 217           |
| Toimisto                   | 20            | 20            | 20             | 20            | 20            |
| Museo kpl                  | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Ranua TV m2                | 18            | 18            | 18             | 18            | 18            |

| Talous                        | TP 2015  | TA 2016  | TAES 2017       | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018  | TS 2019  |
|-------------------------------|----------|----------|-----------------|-----------------------|----------|----------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 351 054  | 404 768  | <b>482 756</b>  | 19,3                  | 182 756  | 182 756  |
| Myyntituotot                  | 224 241  | 308 500  | <b>308 500</b>  |                       | 8 500    | 8 500    |
| Maksutuotot                   |          | 500      | <b>500</b>      |                       | 500      | 500      |
| Tuet ja avustukset            | 66 454   | 56 040   | <b>141 556</b>  | 152,6                 | 141 556  | 141 556  |
| Vuokratuotot                  | 44 143   | 33 428   | <b>25 900</b>   | -22,5                 | 25 900   | 25 900   |
| Muut toimintatuotot           | 16 216   | 6 300    | <b>6 300</b>    |                       | 6 300    | 6 300    |
| <b>Toimintakulut</b>          | -635 049 | -715 268 | <b>-824 456</b> | 15,3                  | -524 456 | -524 456 |
| Henkilöstökulut               | -118 607 | -119 536 | <b>-247 872</b> | 107,4                 | -247 872 | -247 872 |
| Palvelujen ostot              | -313 313 | -392 348 | <b>-365 762</b> | -6,8                  | -65 762  | -65 762  |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -22 594  | -43 490  | <b>-52 520</b>  | 20,8                  | -52 520  | -52 520  |
| Avustukset                    | -31 404  | -27 700  | <b>-24 200</b>  | -12,6                 | -24 200  | -24 200  |
| Vuokrat                       | -136 043 | -123 894 | <b>-126 112</b> | 1,8                   | -126 112 | -126 112 |
| Muut toimintakulut            | -13 088  | -8 300   | <b>-7 990</b>   | 100,0                 | -7 990   | -7 990   |
| <b>Toimintakate</b>           | -283 995 | -310 500 | <b>-341 700</b> | 10,0                  | -341 700 | -341 700 |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -39 334  | -51 253  | <b>-82 082</b>  | 60,2                  | -82 082  | -82 082  |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | -323 329 | -361 753 | <b>-423 782</b> | 17,1                  | -423 782 | -423 782 |
| Vyörytyserät                  | -6 825   | -7 193   | <b>-8 306</b>   | 15,5                  | -8 306   | -8 306   |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Kulttuuritarjonnassa painopisteenä laaja-alaisuus, saavutettavuus ja kuntalaisten kuuleminen
- \* Ranuan oma ja koko Suomen100 –vuotisjuhlavuosi tuo omat panostukset ja painotukset yhdessä muiden hallintokuntien sekä 3. sektorin toimijoiden kanssa
- \* Taiteiden Yö kokoaa ja tuo esille eri taidelajeja, niiden harrastajia ja kokijoita (syyskuun 3. lauantai, 16.9.).
- \* Taikalampussa alle 18 v toiminnassa tärkeinä laadullinen ja laaja-alaisuus sekä saavutettavuus. Osallistutaan monipuolisesti Lapin lastenkulttuuriverkoston yhteistyöhön.
- \* Pappila- ja pitäjämuseossa pitäjämuseon uusitun näyttelyn laaja esittely ja museopäivien sisällöllinen kehittäminen. Kesäaikainen aukiolo ostopalveluna 4H –yhdistykseltä.
- \* Hyvinvointikertomuksen kautta haetaan liikuntatapahtumien painopisteitä sekä toteutetaan eri ikäkausille liikuntaraateja. Terveysliikunnan kuntalaisten aktivointipäiviä kehitetään monialaisesti. (Kunnon Mummo-la, SuomiMies). Ulkoiluystävä –toimintaa ja kaikkien ikäryhmien toimintakykyä vahvistavaa terveystiliskuntaa/-tapahtumia toteutetaan määrärahojen puitteissa.
- \* Kuntovihkojen käyttöä jatketaan ennaltaehkäisevän terveystyön muotona.
- \* Liikkuva iltapäivän laatua kehitetään. Retkitoiminta on tärkeä osa sosiaalisen vahvistamisen työtä.
- \* Neljä ryhmää 34. Rajalta Rajalle –hiihdossa; aktivoidaan alueilla toimivia kylätoimikuntia ja kouluja. Vuosi 2017 viimeinen vuosi RR –hiihdon kuntakoordinaattorina.
- \* Nuorille tarjotaan sosiaalisen vahvistamisen välineitä kuulemalla nuoria, edistämällä nuorten omaa toimintaa/osallisuutta, tukemalla järjestöjä ja toimimalla yhteistyöverkostoissa yhteisöllisyyttä vahvistaen.
- \* Etsivän nuorisotyön toiminnan nivominen osaksi kunnallista nuorisotyötä ja nuorten työpajaa, jatkorahoitusta haetaan AVI/OKM. Etsivä nuorisotyö osana kunnallista perusnuorisotyötä.
- \* Nuorten työpajatoiminnassa on käynnissä ESR –hanke Stara ajalla 9/2016 – 9/2019. Hankkeella on kaksi työntekijää, ESR –rahoitus on 80 % kustannuksista. Toiminnassa yhteistyön ja mallien hyödyntäminen myös työpaja Justeerissa.
- \* Kehitetään LaNuti nuorisotiedotusta sekä sosiaalisen median käyttöä.
- \* 100% lisäaineeton, toimintaideologiaa toteutetaan kaikissa nuorisotyön muodoissa ja vapaa-aikatoimen sektorilla kokonaisvaltaisesti.
- \* Kansainvälisyys nähdään monikulttuurisuuden kasvatuksen työkaluna ja osana perusnuorisotyötä eri hankkeiden ja tapahtumien kautta; harjoittelijoita haetaan.
- \* Kustannuspaikka 001836 Neuvo/kansainvälisyys nettobudjetoinnissa.
- \* Monkkarin toimintaa kehitetään turvallisena ja kaikille avoimena toimintaympäristönä sekä työn kohdentamista eri käyttäjäryhmiin tehdään tarvittaessa ikärakenteen muuttuessa.
- \* Nuorten hyvinvointia ja terveyttä edistetään mm. moniammatillisen yhteistyön, Silta –työryhmän keinoin ja hyvinvointikertomusta työvälineenä käyttäen. Koordinoidaan ja toteutetaan Camera Obscura viikolla 4.

| Yhteenveto keskeisimmistä toiminnallisista tavoitteista  | Mittari   | TP2015  | TA2016                                 | TAE2017                                  | TS2018                                   | TS2019                                   |
|--|---|---|--|--|--|--|
| Sivistystoimen palveluiden laadun kehittäminen   | Yksiköiden laatukäsikirj. kpl -kyselyitä  | 2/6   | 3<br>1                                 | 3<br>1                                   | >1                                       | >1                                       |
| Työssä jaksamista ja työhyvinvointia edistävät toimenpiteet  | -yksilötyönohjaukset<br>-ryhmätyönohjaukset<br>-kuntoutukset<br>-vertaismentorointi osallistujat/ryhmät<br>-henkilöstöpalaverit/ osallistujia keskim.<br><u>Henkilöstön koulutukset/ osallistujat</u><br>-kunnan järjestämät<br>-muut koulutukset | 2/10<br>-<br>-<br>5/5<br>423/1884<br><br>55/94<br>133/207 | 1<br>-<br>3<br>6<br>322/9<br>85<br>145 | 3<br>3<br>6<br>42<br>254/11<br>23<br>110 | 1<br>3<br>6<br>42<br>254/11<br>23<br>110 | 1<br>3<br>6<br>42<br>254/11<br>23<br>110 |
| Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö  | Henkilöstön pätevyys %<br>-henkilöstön täydennyskoulutuksiin osallistumiset   | 96  | 96                                     | 96                                       | 100                                      | 100                                      |
| Varhaiskasvatus järjestetään asiakaskeskeisesti ja joustavasti ja lasten sijoitukset tehdään mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti | Paikan odotusaika, pv<br>Hoitomuoto toteutuu vanhempien ensisijaisen toiveen mukaisesti, %  | <14<br>95   | <14<br>95                              | <14<br>95                                | <14<br>95                                | <14<br>95                                |
| Perusopetuksen päättäneiden jatko-opintokelpoisuus   | Ranualaisten oppilaiden sijoittuminen toisen asteen oppilaitoksiin %  | 100   | 100                                    | 100                                      | 100                                      | 100                                      |
| Nuorten yksinäisyyden poistaminen ja sosiaalinen vahvistaminen: osallistuminen   | Järjestetty toiminta on monipuolista, laadukasta ja huomioi eri tahot; nuorten määrä  | 7 115   | 7 045                                  | 7 200                                    | 7 200                                    | 7 200                                    |
| Kansainvälisyys  | Nuorten kv -toiminnot vapaa-aikatoimessa  | 11/23   | 7                                      | 6  | 6  | 6  |



| <b>Sivistysltk yhteensä</b>   | <b>TP 2015</b>    | <b>TA 2016</b>    | <b>TAES 2017</b>  | <b>Muutos-%<br/>2016-2017</b> | <b>TS 2018</b>    | <b>TS 2019</b>    |
|-------------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | <b>1 030 020</b>  | <b>943 073</b>    | <b>934 414</b>    | <b>-0,9</b>                   | <b>634 414</b>    | <b>634 414</b>    |
| Myyntituotot                  | 403 390           | 419 147           | <b>415 888</b>    | -0,8                          | 115 888           | 115 888           |
| Maksutuotot                   | 231 898           | 249 600           | <b>239 920</b>    | -3,9                          | 239 920           | 239 920           |
| Tuet ja avustukset            | 295 425           | 226 648           | <b>237 056</b>    | 4,6                           | 237 056           | 237 056           |
| Vuokratuotot                  | 47 786            | 41 378            | <b>35 250</b>     | -14,8                         | 35 250            | 35 250            |
| Muut toimintatuotot           | 51 521            | 6 300             | <b>6 300</b>      |                               | 6 300             | 6 300             |
| <b>Toimintakulut</b>          | <b>-9 740 692</b> | <b>-9 841 695</b> | <b>-9 767 614</b> | <b>-0,8</b>                   | <b>-9 309 610</b> | <b>-9 309 610</b> |
| Henkilöstökulut               | -6 137 717        | -6 174 251        | <b>-5 851 428</b> | -5,2                          | -5 713 424        | -5 713 424        |
| Palvelujen ostot              | -2 145 654        | -2 176 082        | <b>-2 100 557</b> | -3,5                          | -1 800 557        | -1 800 557        |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -364 584          | -382 200          | <b>-383 919</b>   | 0,4                           | -363 919          | -363 919          |
| Avustukset                    | -31 404           | -27 700           | <b>-24 200</b>    | -12,6                         | -24 200           | -24 200           |
| Vuokrat                       | -1 039 823        | -1 071 102        | <b>-1 397 460</b> | 30,5                          | -1 397 460        | -1 397 460        |
| Muut toimintakulut            | -21 510           | -10 360           | <b>-10 050</b>    | -3,0                          | -10 050           | -10 050           |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-8 710 672</b> | <b>-8 898 622</b> | <b>-8 833 200</b> | <b>-0,7</b>                   | <b>-8 675 196</b> | <b>-8 675 196</b> |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -256 405          | -413 067          | <b>-373 996</b>   | -9,5                          | -373 996          | -373 996          |
| Tilikauden tulos              | -8 967 077        | -9 311 689        | <b>-9 207 196</b> | -1,1                          | -9 049 192        | -9 049 192        |
| Vyörytyserät                  | -44 292           | -98 968           | <b>-96 029</b>    | -3,0                          | -96 029           | -96 029           |

|   |  |
|---|--|
| <b>Toimielin:</b><br><b>Tehtävä/tulosalue:</b><br><b>Tilivelvollinen:</b> | <b>TEKNINEN LAUTAKUNTA</b><br><b>Tekninen toimi</b><br><b>Tekninen johtaja</b>   |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:                                     | Tavoitteena on hoitaa tehtävät tehokkaasti, taloudellisesti, asiakas-keskeisesti ja joustavasti.<br>Toimintaan kuuluvat teknisen toimen hallinto, liikenneväylät, puistot ja muut yleiset alueet, jätehuolto, maanmittaus, joukkoliikenne sekä haja-asutusalueiden vesihuolto. |

| Tavoitteen kohteen määrittely  | Mittari | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--|---------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b>Liikenneväylät:</b><br>Katuja ja kevyen liikenteen väylien kunnossapito | €/km    | 3 992  | 3 763  | 4 924   | 4 924  | 4 924  |

| Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot  | TP2015   | TA2016   | TAE2017  | TS2018   | TS2019   |
|---|--|--|--|--|--|
| <b>Liikenneväylät:</b><br>Kadut ja kevyen liikenteen väylät (km)<br>Avustettavat yks.tiet (km)  | 26,4<br>108  | 26,4<br>108  | 28,3<br>108  | 28,3<br>108  | 28,3<br>108  |
| <b>Puistot ja yleiset alueet:</b><br>Rakennettuja puistoalueita (ha)<br>Leikki- ja uimapaikat (kpl)<br>Uimapaikat, sivukylät<br>Venelaskupaikat<br>Senioripuisto  | 2,5<br>9<br>6<br>5                                     | 2,5<br>9<br>6<br>6<br>1                                | 2,5<br>9<br>6<br>6<br>1                                | 2,5<br>9<br>6<br>6<br>1                                | 2,5<br>10<br>6<br>6<br>1                               |
| <b>Liikuntapaikat ja -alueet:</b><br>Urheilukenttä (kpl)<br>Tenniskenttä (kpl)<br>Latupohjia kk-alue (km)<br>Latupohjia, sivukylät (km)<br>Jääalueet (kpl)<br>Katettu jääkiekkokaukalo (kpl)<br>Kuntosali (kpl)<br>Lähiliikuntapaikka (kpl)<br>Luontopolku<br>Skatepark<br>Frisbeegolf-rata | 1<br>2<br>30<br>100<br>3<br>1<br>1<br>9<br>2<br>1<br>1 | 1<br>2<br>30<br>100<br>3<br>1<br>1<br>9<br>2<br>1<br>1 | 1<br>2<br>30<br>100<br>2<br>1<br>1<br>9<br>2<br>1<br>1 | 1<br>2<br>30<br>100<br>2<br>1<br>1<br>9<br>3<br>1<br>1 | 1<br>2<br>30<br>100<br>2<br>1<br>1<br>9<br>3<br>1<br>1 |
| <b>Maanmittaus:</b><br>Kirkonkylän asemakaava-alue<br>Ranta-asemakaava-alue<br>Rantaosayleiskaava-alue<br>Kaivosalueen osayleiskaava<br>Kaivosalueen asemakaava-al.   | 2<br>14<br>9<br>1<br>1                                 | 2<br>14<br>9<br>1<br>1                                 | 2<br>14<br>9<br>1<br>1                                 | 2<br>14<br>9<br>1<br>1                                 | 2<br>14<br>9<br>1<br>1                                 |

| Perustiedot:      | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|-------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b>Henkilöstö</b> |        |        |         |        |        |
| Tekninen johtaja  | 0,7    | 0,7    | 0,7     | 0,7    | 0,7    |
| Kenttämestari     | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |

|  |          |          |          |          |          |
|--|----------|----------|----------|----------|----------|
| Koneenkuljettaja<br>Insinööri/ostopalvelut Ra-<br>nuan Vesihuolto Oy:ltä | 1<br>1/3 | 1<br>1/3 | 1<br>1/3 | 1<br>1/3 | 1<br>1/3 |
|--|----------|----------|----------|----------|----------|

| Talous                        | TP 2015           | TA 2016           | TAES 2017                | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018           | TS 2019           |
|-------------------------------|-------------------|-------------------|--------------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 39 435            | 31 300            | <b>58 200</b>            | 85,9                  | 58 200            | 58 200            |
| Myyntituotot                  | 27 950            | 25 300            | <b>52 700</b>            | 108,3                 | 52 700            | 52 700            |
| Maksutuotot                   |                   |                   |                          |                       |                   |                   |
| Tuet ja avustukset            | 10 875            | 4 000             | <b>4 000</b>             |                       | 4 000             | 4 000             |
| Vuokratuotot                  | 210               |                   | <b>500</b>               | 100,0                 | 500               | 500               |
| Muut toimintatuotot           | 400               | 2 000             | <b>1 000</b>             | -50,0                 | 1 000             | 1 000             |
| <b>Toimintakulut</b>          | -663 556          | -683 863          | <b>-698 548</b>          | 2,1                   | -698 548          | -698 548          |
| Henkilöstökulut               | -221 032          | -210 500          | <b>-204 100</b>          | -3,0                  | -204 100          | -204 100          |
| Palvelujen ostot              | -309 625          | -316 526          | <b>-343 041</b>          | 8,4                   | -343 041          | -343 041          |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -61 342           | -73 550           | <b>-74 720</b>           | 1,6                   | -74 720           | -74 720           |
| Avustukset                    | -41 841           | -52 000           | <b>-45 000</b>           | -13,5                 | -45 000           | -45 000           |
| Vuokrat                       | -25 839           | -29 787           | <b>-30 187</b>           | 1,3                   | -30 187           | -30 187           |
| Muut toimintakulut            | -3 877            | -1 500            | <b>-1 500</b>            |                       | -1 500            | -1 500            |
| <b>Toimintakate</b>           | -624 121          | -652 563          | <b>-640 348</b>          | -1,9                  | -640 348          | -640 348          |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -376 193          | -353 779          | <b>-362 887</b>          | 2,6                   | -362 887          | -362 887          |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | <i>-1 000 314</i> | <i>-1 006 342</i> | <b><i>-1 003 235</i></b> | -0,3                  | <i>-1 003 235</i> | <i>-1 003 235</i> |
| Vyörytyserät                  | -7 131            | -6 877            | <b>-7 038</b>            | 2,3                   | -7 038            | -7 038            |

## Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

### Hallinto:

- \* Simontaipaleen lomatonttialueen tonttien markkinointi ja myynti
- \* Energiatehokkuushankkeen kustannussäästöjen seuranta
- \* Toteutetaan työyksikön kehittämissuunnitelman linjaukset työilmapiiriin ja hyvinvoinnin kehittämisestä.

### Liikenneväylät:

- \* Yksitysteiden avustaminen 380 eurolla/km (pysyvän asutuksen pääsytie, tien pituus väh. 300 m).
- \* Yksitysteiden peruskorjauksen avustaminen 8 800 euron määrärahalta/vuosi. Avustusta myönnetään vahvistetun määrärahan mukaan kuitenkin siten, että kunnan avustus on 10 – 50 % hyväksytyistä kustannuksista ja julkisen rahoituksen osuus on yhteensä enintään 80 %.
- \* Hoidetaan Ristijärvi-Penämötien ja Simontaipaleentien talviauraukset.
- \* Yksi paliskunta ja Metsähallitus osallistuvat Ristijärvi-Penämötien aurauskustannuksiin.
- \* Osallistutaan Lapin kuntien liikenneturvallisuuden yhteiseen toimijatyöhön.
- \* Kolomaan teollisuusalueen yleisilmeen kohentaminen. Kolomaan alueen saneeratut tiet päällystetään ja tievalaisinpylväät lamppuineen asennetaan vuonna 2017.
- \* Aapiskuja saneerataan ja päällystetään, myös vuonna 2016 rakennettu uusi yläkouluntie päällystetään.

### Haja-asutusalueiden vesihuolto:

- \* Kunta avustaa harkinnanvaraisesti yksityistalouksia ja yhteisöjä talousveden laitteiden ja putkien rakentamisessa (ei tueta liittymismaksuja). Avustuksista päättää kunnanhallitus tapauskohtaisesti.

### Puistot ja muut yleiset alueet:

- \* Matkailua ja safaritoimintaa palvelevien rakenteiden parantaminen ja korkealaatuinen ylläpito (kelkkareitit, ulkoilualueet yms.)
- \* Taajama-alueen puisto- ja viheralueiden hoito ja raivaukset.
- \* Eläinpuiston lähialueen reittien suunnittelu ja kehittäminen.
- \* Korkiakummun alueen opasteet ja luontopolun suunnittelu.
- \* Veneenlaskupaikan kunnostus Pohjaslahdessa.

- \* Ranua-Simo/Oijärvi –välisen kelkkareitin rakentaminen.
- \* Elohopealampujen uusiminen (latuvalot) suunnitelmakaudella.

#### **Joukkoliikenne:**

- \* Asiointiliikenne kuudella taksilinjalla ajetaan kouluaikoina kerran viikossa ja muulloin kaksi kertaa viikossa. Matkustajamäärän tulee olla vähintään kaksi henkilöä/ajokerta.

\*

#### **Jätehuolto:**

- \* Jätehuollon viranomaistehtävät ovat siirtyneet isäntäkuntamallilla Rovaniemen kaupungin hoidettavaksi. Rovaniemen kaupungin teknisen lautakunnan jätehuoltojaostoon on nimetty edustaja Ranuan kunnasta. Jätehuollon järjestämisestä vastaa Napapiirin Residuum Oy.

|   |  |
|---|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b>                     | <b>Toimitila- ja vuokrauspalvelu</b>                             |
| <b>Tilivelvollinen:</b>                       | <b>Rakennusmestari/Tekninen johtaja</b>                          |
| <b>Toiminnan lyhyt kuvaus/ palveluajatus:</b> | Kunnan kiinteistöjen hoito ja kunnossapito<br>Maa- ja metsätilat |

| <b>Tavoitteen kohteen määrittely</b>   | <b>Mittari</b>                          | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|--|---|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| Kiinteistöjä hoidetaan taloudellisesti | bruttokustannukset euroa/m <sup>3</sup> | 14,25         | 12,73         | 14,85          | 14,85         | 14,85         |

| <b>Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot</b> | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|---|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| Kiinteistöjen ja tilojen käyttö (kuutiot) |               |               |                |               |               |
| Sivistystoimi                             | 46 429        | 46 429        | 39 327         | 39 327        | 39 327        |
| Perusturva                                | 34 321        | 34 321        | 27 890         | 27 890        | 27 890        |
| Vuokrakiinteistöt                         | 23 342        | 23 342        | 15 719         | 15 719        | 15 719        |
| Tekninen toimi                            | 2 400         | 2 400         | 2 980          | 2 980         | 2 980         |
| Teollisuushallit ym.                      | 17 014        | 17 014        | -              | -             | -             |
| Virastot ym.                              | 5 870         | 5 870         | 5 670          | 5 670         | 5 670         |
| Liikunta/nuoriso                          | 26 944        | 26 944        | 25 761         | 25 761        | 25 761        |
| Tyhjät kiinteistöt                        |               |               | 18 400         | 18 400        | 18 400        |
| <b>Määrä (kpl)</b>                        | <b>33</b>     | <b>33</b>     | <b>34</b>      | <b>34</b>     | <b>34</b>     |

#### **Perustiedot:**

|                               | <b>TP2015</b> | <b>TA2016</b> | <b>TAE2017</b> | <b>TS2018</b> | <b>TS2019</b> |
|-------------------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| <b>Henkilöstö</b>             |               |               |                |               |               |
| Rakennusmestari               | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Siivoustyön ohjaaja           | ½             | 2/5           | 2/5            | 2/5           | 2/5           |
| Sähkömestari                  | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Kiinteistöhoitaja             | 4             | 4             | 4              | 4             | 4             |
| Laitosmies                    | 1             | -             | -              | -             | -             |
| Siivooja                      |               |               |                |               |               |
| - kokoaikainen                | 11            | 11            | 11             | 11            | 11            |
| - osa-aikainen                |               |               |                |               |               |
| Rakennusmies, vak.            | 2½            | 2½            | 2½             | 2½            | 2½            |
| Vuokratyöntekijä              | 1             | 1             | 1              | 1             | 1             |
| Vanhempi ammattimes           | 2             | 2             | 2              | 2             | 2             |
| <b>Käytössä olevat tilat:</b> |               |               |                |               |               |
| Kiinteistöt m <sup>2</sup>    | 38 407        | 38 407        | 34 789         | 34 789        | 34 789        |
| m <sup>3</sup>                | 156 320       | 156 320       | 135 947        | 135 947       | 135 947       |

| Talous                        | TP 2015    | TA 2016    | TAES 2017         | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018    | TS 2019    |
|-------------------------------|------------|------------|-------------------|-----------------------|------------|------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 2 541 473  | 2 468 685  | <b>2 297 237</b>  | -6,9                  | 2 297 237  | 2 297 237  |
| Myyntituotot                  | 412 071    | 391 880    | <b>403 570</b>    | 3,0                   | 403 570    | 403 570    |
| Maksutuotot                   | 660        | 200        |                   | 100,0                 |            |            |
| Tuet ja avustukset            | 25 553     |            | <b>86 620</b>     | 100,0                 | 86 620     | 86 620     |
| Vuokratuotot                  | 2 095 665  | 2 071 605  | <b>1 802 047</b>  | -13,0                 | 1 802 047  | 1 802 047  |
| Muut toimintatuotot           | 7 524      | 5 000      | <b>5 000</b>      |                       | 5 000      | 5 000      |
| <b>Toimintakulut</b>          | -2 979 289 | -2 249 047 | <b>-2 218 434</b> | -1,4                  | -2 188 434 | -2 188 434 |
| Henkilöstökulut               | -966 247   | -790 692   | <b>-813 158</b>   | 2,8                   | -783 158   | -783 158   |
| Palvelujen ostot              | -598 204   | -422 866   | <b>-424 970</b>   | 0,5                   | -424 970   | -424 970   |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -783 026   | -734 550   | <b>-690 750</b>   | -6,0                  | -690 750   | -690 750   |
| Avustukset                    |            |            |                   |                       |            |            |
| Vuokrat                       | -67 533    | -115 539   | <b>-110 102</b>   | -4,7                  | -110 102   | -110 102   |
| Muut toimintakulut            | -564 279   | -185 400   | <b>-179 454</b>   | -3,2                  | -179 454   | -179 454   |
| <b>Toimintakate</b>           | -437 816   | 219 638    | <b>78 803</b>     | -64,1                 | 108 803    | 108 803    |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -271 291   | -264 330   | <b>-210 594</b>   | -20,3                 | -210 594   | -210 594   |
| Tilikauden tulos              | -709 107   | -44 692    | <b>-131 791</b>   | 194,9                 | -101 791   | -101 791   |
| Vyörytyserät                  | -32 020    | -22 616    | <b>-22 350</b>    | -1,2                  | -22 350    | -22 350    |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

#### Maa- ja metsätilat:

- \* Harvennus- ja hoitohakkuut kunnan omistamilla maatiloilla tehdään metsänhoidon kannalta oikea-aikaisesti.
- \* Hakkuut tehdään mahdollisimman hyvin ympäristöarvot huomioiden
- \* Selvitetään taimikonhoitotarpeet kunnan omistamilla kiinteistöillä.

#### Toimitila- ja vuokrauspalvelu:

- \* Kunnan kiinteistöjen tehokas ylläpito
- \* Energiatehokkuushankkeen kustannussäästöjen seuranta.
- \* Tyhjien asuntojen käyttötarkoituksen muuttaminen (tarpeiden mukaan), Koivutie 16 B ja C -talot
- \* Oman varastoalueen kehittäminen.
- \* Rakennusten peruskorjaukset investointisuunnitelman mukaan.
- \* Kiinteistöhoitopalvelujen myyminen Rantakodille.
- \* Selvitetään tyhjien kiinteistöjen jatkokäyttömahdollisuudet.

|  |  |
|--|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b>                    | <b>Pelastustoimi/kuntien yhteistoiminta</b>  |
| <b>Tilivelvollinen:</b>                      | <b>Tekninen johtaja</b>  |
| <b>Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus:</b> | Alueellisen pelastustoimen järjestämisvastuu on Lapin liitolla. Pelastuslaitoksen toimipisteet on hajautettu Lapin kuntiin. Kunnat vastaavat pelastustoimen kustannuksista tilinpäätösten keskiarvojen (50 %) ja kuntien asukasluvun (50 %) perusteella. |

| Talous                        | TP 2015  | TA 2016  | TAES 2017       | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018  | TS 2019  |
|-------------------------------|----------|----------|-----------------|-----------------------|----------|----------|
| <b>Toimintatuotot</b>         |          |          |                 |                       |          |          |
| Myyntituotot                  |          |          |                 |                       |          |          |
| Maksutuotot                   |          |          |                 |                       |          |          |
| Tuet ja avustukset            |          |          |                 |                       |          |          |
| Vuokratuotot                  |          |          |                 |                       |          |          |
| Muut toimintatuotot           |          |          |                 |                       |          |          |
| <b>Toimintakulut</b>          | -364 871 | -365 000 | <b>-365 000</b> |                       | -365 000 | -365 000 |
| Henkilöstökulut               |          |          |                 |                       |          |          |
| Palvelujen ostot              | -364 871 | -365 000 | <b>-365 000</b> |                       | -365 000 | -365 000 |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat |          |          |                 |                       |          |          |
| Avustukset                    |          |          |                 |                       |          |          |
| Vuokrat                       |          |          |                 |                       |          |          |
| Muut toimintakulut            |          |          |                 |                       |          |          |
| <b>Toimintakate</b>           | -364 871 | -365 000 | <b>-365 000</b> |                       | -365 000 | -365 000 |
| Poistot ja arvonalentumiset   |          |          |                 |                       |          |          |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | -364 871 | -365 000 | <b>-365 000</b> |                       | -365 000 | -365 000 |
| Vyörytyserät                  | -3 921   | -3 670   | <b>-3 677</b>   | 0,2                   | -3 677   | -3 677   |

|   |  |
|---|--|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b>                         | <b>Rakennusvalvonta</b>  |
| <b>Tilivelvollinen:</b>                           | <b>Rakennustarkastaja</b>  |
| <b>Toiminnan lyhyt kuvaus/<br/>palveluajatus:</b> | Maankäyttö- ja rakennuslain ja sen nojalla annettujen määräysten ja ohjeiden valvonta sekä rakentamisen neuvonta. Tavoitteena hyvä rakennettu ympäristö sekä rakentamisen laadun säilyttäminen |

| Toiminnan kysyntä ja laajuustiedot | TP2015 | TA2015 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|------------------------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| - Rakennus- ja toimenpideluvat     |        | 120    | 120     | 120    | 120    |
| - Ilmoitukset                      | 86     | 50     | 50      | 50     | 50     |
| - Lausunnot                        | 48     | 20     | 20      | 20     | 20     |
| - Poikkeamisluvat                  | 20     | 20     | 10      | 10     | 10     |
| - Katselmukset                     | 6      | 250    | 250     | 250    | 250    |

| Perustiedot:       | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|--------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| <b>Henkilöstö</b>  |        |        |         |        |        |
| Rakennustarkastaja | 1      | 1      | 1       | 1      | 1      |

| Talous                | TP 2015 | TA 2016 | TAES 2017     | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018 | TS 2019 |
|-----------------------|---------|---------|---------------|-----------------------|---------|---------|
| <b>Toimintatuotot</b> | 30 567  | 39 000  | <b>39 000</b> |                       | 39 000  | 39 000  |
| Myyntituotot          |         |         |               |                       |         |         |
| Maksutuotot           | 30 567  | 39 000  | <b>39 000</b> |                       | 39 000  | 39 000  |
| Tuet ja avustukset    |         |         |               |                       |         |         |
| Vuokratuotot          |         |         |               |                       |         |         |
| Muut toimintatuotot   |         |         |               |                       |         |         |

|                               |                |                |                |              |                |                |
|-------------------------------|----------------|----------------|----------------|--------------|----------------|----------------|
| <b>Toimintakulut</b>          | -72 908        | -86 660        | <b>-79 160</b> | <b>-8,7</b>  | -79 160        | -79 160        |
| Henkilöstökulut               | -58 173        | -64 610        | <b>-57 110</b> | -11,6        | -57 110        | -57 110        |
| Palvelujen ostot              | -13 040        | -19 300        | <b>-19 050</b> | -1,3         | -19 050        | -19 050        |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -1 158         | -2 400         | <b>-2 400</b>  |              | -2 400         | -2 400         |
| Avustukset                    |                |                |                |              |                |                |
| Vuokrat                       | -537           | -350           | <b>-600</b>    | 71,4         | -600           | -600           |
| Muut toimintakulut            |                |                |                |              |                |                |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-42 341</b> | <b>-47 660</b> | <b>-40 160</b> | <b>-15,7</b> | -40 160        | -40 160        |
| Poistot ja arvonalentumiset   |                |                |                |              |                |                |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | <i>-42 341</i> | <i>-47 660</i> | <i>-40 160</i> | <i>-15,7</i> | <i>-40 160</i> | <i>-40 160</i> |
| Vyörytyserät                  | -783           | -871           | <b>-798</b>    | -8,4         | -798           | -798           |

### Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

- \* Rakennetun ympäristön tehostettu valvonta talvikaudella.
- \* Tutkitaan mahdollisuuksia siirtyä sähköiseen asiointiin.
- \* Suunnitelmakaudella varaudutaan Suhangon kaivoshankkeen mahdolliseen käynnistymiseen ja mahdollisiin lisäresurssitarpeisiin rakennusvalvonnassa ja asiantuntijatehtävissä.

|                                       |   |
|---------------------------------------|---|
| <b>Tehtävä/tulosalue:</b>             | <b>Ympäristönsuojelu</b>  |
| <b>Tilivelvollinen:</b>               | <b>Tekninen johtaja</b>   |
| Toiminnan lyhyt kuvaus/palveluajatus: | Ympäristönsuojelupalvelut ostetaan Rovaniemen kaupungilta. Tulosityksikkö sisältää myös omat hankkeet |

| Talous                        | TP 2015        | TA 2016        | TAES 2017      | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018        | TS 2019        |
|-------------------------------|----------------|----------------|----------------|-----------------------|----------------|----------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         |                |                |                |                       |                |                |
| Myyntituotot                  |                |                |                |                       |                |                |
| Maksutuotot                   |                |                |                |                       |                |                |
| Tuet ja avustukset            |                |                |                |                       |                |                |
| Vuokratuotot                  |                |                |                |                       |                |                |
| Muut toimintatuotot           |                |                |                |                       |                |                |
| <b>Toimintakulut</b>          | <b>-31 217</b> | <b>-56 000</b> | <b>-31 270</b> | <b>-44,2</b>          | -31 270        | -31 270        |
| Henkilöstökulut               | -1 814         | -2 920         | <b>-1 670</b>  | -42,8                 | -1 670         | -1 670         |
| Palvelujen ostot              | -29 329        | -42 720        | <b>-29 300</b> | -31,4                 | -29 300        | -29 300        |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -74            | -10 360        | <b>-300</b>    | -97,1                 | -300           | -300           |
| Avustukset                    |                |                |                |                       |                |                |
| Vuokrat                       |                |                |                |                       |                |                |
| Muut toimintakulut            |                |                |                |                       |                |                |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-31 217</b> | <b>-56 000</b> | <b>-31 270</b> | <b>-44,2</b>          | -31 270        | -31 270        |
| Poistot ja arvonalentumiset   |                |                |                |                       |                |                |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | <i>-31 217</i> | <i>-56 000</i> | <i>-31 270</i> | <i>-44,2</i>          | <i>-31 270</i> | <i>-31 270</i> |
| Vyörytyserät                  | -335           | -563           | <b>-315</b>    | -44,0                 | -315           | -315           |

## Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

\* Ympäristönsuojelun yhteistyösopimusta jatketaan Rovaniemen kaupungin kanssa ja palvelutaso säilytetään hyvällä tasolla.

| Yhteenveto keskeisimmistä toiminnallisista tavoitteista   | Mittari                             | TP2015 | TA2016 | TAE2017 | TS2018 | TS2019 |
|---|-------------------------------------|--------|--------|---------|--------|--------|
| Kiinteistöjen hoito on taloudellista ja tehokasta   | euroa/m <sup>3</sup>                | 14,25  | 12,73  | 14,85   | 14,85  | 14,85  |
| Simontaipaleen lomatonttien myynti  | myydyt tontit/v                     | 0      | 5      | 5       | 5      | 5      |
| Viranomaistoimenpiteet ovat laadultaan vaikuttavia ja tehokkaita ja ne suoritetaan nopeasti                                   | käsittelyaika/toimenpide/vko        | 2      | 2      | 2       | 2      | 2      |
| Rakennus- ja toimenpidelupien käsittely   | Lupien käsittelyaika/vko            | 4      | 4      | 4       | 4      | 4      |
| Kaavateiden toimivuuden ja turvallisuuden parantaminen<br>- päällystetään vuosittain<br>- kunnossapito on hyvää ja laadukasta | Asiakaspalaute/valituksia max/vuosi | 0      | 0      | 0       | 0      | 0      |

| Tekninen Itk yhteensä         | TP 2015           | TA 2016           | TAES 2017         | Muutos-%<br>2016-2017 | TS 2018           | TS 2019           |
|-------------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | <b>2 611 475</b>  | <b>2 538 985</b>  | <b>2 394 437</b>  | <b>-5,7</b>           | <b>2 394 437</b>  | <b>2 394 437</b>  |
| Myyntituotot                  | 440 021           | 417 180           | 456 270           | 9,4                   | 456 270           | 456 270           |
| Maksutuotot                   | 31 227            | 39 200            | 39 000            | -0,5                  | 39 000            | 39 000            |
| Tuet ja avustukset            | 36 428            | 4 000             | 90 620            |                       | 90 620            | 90 620            |
| Vuokratuotot                  | 2 095 875         | 2 071 605         | 1 802 547         | -13,0                 | 1 802 547         | 1 802 547         |
| Muut toimintatuotot           | 7 924             | 7 000             | 6 000             | -14,3                 | 6 000             | 6 000             |
| <b>Toimintakulut</b>          | <b>-4 111 841</b> | <b>-3 440 570</b> | <b>-3 392 412</b> | <b>-1,4</b>           | <b>-3 362 412</b> | <b>-3 362 412</b> |
| Henkilöstökulut               | -1 247 266        | -1 068 722        | -1 076 038        | 0,7                   | -1 046 038        | -1 046 038        |
| Palvelujen ostot              | -1 315 069        | -1 166 412        | -1 181 361        | 1,3                   | -1 181 361        | -1 181 361        |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -845 600          | -820 860          | -768 170          | -6,4                  | -768 170          | -768 170          |
| Avustukset                    | -41 841           | -52 000           | -45 000           | -13,5                 | -45 000           | -45 000           |
| Vuokrat                       | -93 909           | -145 676          | -140 889          | -3,3                  | -140 889          | -140 889          |
| Muut toimintakulut            | -568 156          | -186 900          | -180 954          | -3,2                  | -180 954          | -180 954          |
| <b>Toimintakate</b>           | <b>-1 500 366</b> | <b>-901 585</b>   | <b>-997 975</b>   | <b>10,7</b>           | <b>-967 975</b>   | <b>-967 975</b>   |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -647 484          | -618 109          | -573 481          | -7,2                  | -573 481          | -573 481          |
| Tilikauden tulos              | -2 147 850        | -1 519 694        | -1 571 456        | 3,4                   | -1 541 456        | -1 541 456        |
| Vyörytyserät                  | -44 190           | -34 597           | -34 178           | -1,2                  | -34 178           | -34 178           |



**Käyttötalousosa/koko kunta yhteensä:**

| <b>Kunta yhteensä</b>         | <b>TP 2015</b> | <b>TA 2016</b> | <b>TAES 2017</b>   | <b>Muutos-%<br/>2016-2017</b> | <b>TS 2018</b> | <b>TS 2019</b> |
|-------------------------------|----------------|----------------|--------------------|-------------------------------|----------------|----------------|
| <b>Toimintatuotot</b>         | 8 619 955      | 8 420 385      | <b>8 683 904</b>   | 3,1                           | 8 383 904      | 8 383 904      |
| Myyntituotot                  | 3 715 008      | 3 617 748      | <b>4 144 661</b>   | 14,6                          | 3 844 661      | 3 844 661      |
| Maksutuotot                   | 1 774 799      | 1 822 752      | <b>1 860 895</b>   | 2,1                           | 1 860 895      | 1 860 895      |
| Tuet ja avustukset            | 535 259        | 453 148        | <b>397 676</b>     | -12,2                         | 397 676        | 397 676        |
| Vuokratuotot                  | 2 484 909      | 2 482 937      | <b>2 235 672</b>   | -10,0                         | 2 235 672      | 2 235 672      |
| Muut toimintatuotot           | 109 980        | 43 800         | <b>45 000</b>      | 2,7                           | 45 000         | 45 000         |
| <b>Toimintakulut</b>          | -37 390 433    | -37 292 317    | <b>-37 231 663</b> | -0,2                          | -36 543 659    | -36 543 659    |
| Henkilöstökulut               | -17 358 663    | -17 384 812    | <b>-17 356 078</b> | -0,2                          | -17 088 074    | -17 088 074    |
| Palvelujen ostot              | -13 263 122    | -13 194 595    | <b>-13 266 822</b> | 0,5                           | -12 876 822    | -12 876 822    |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | -2 288 120     | -2 472 170     | <b>-2 373 359</b>  | -4,0                          | -2 353 359     | -2 353 359     |
| Avustukset                    | -1 779 382     | -1 678 919     | <b>-1 301 519</b>  | -22,5                         | -1 291 519     | -1 291 519     |
| Vuokrat                       | -2 015 967     | -2 165 626     | <b>-2 585 141</b>  | 19,4                          | -2 585 141     | -2 585 141     |
| Muut toimintakulut            | -685 179       | -396 195       | <b>-348 744</b>    | -12,0                         | -348 744       | -348 744       |
| <b>Toimintakate</b>           | -28 770 478    | -28 871 932    | <b>-28 547 759</b> | -1,1                          | -28 159 755    | -28 159 755    |
| Poistot ja arvonalentumiset   | -1 301 761     | -1 400 000     | <b>-1 329 334</b>  | -5,0                          | -1 329 334     | -1 329 334     |
| <i>Tilikauden tulos</i>       | -30 072 239    | -30 271 932    | <b>-29 877 093</b> | -1,3                          | -29 489 089    | -29 489 089    |

Toimintakate

Toimintakate osoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla sekä rahoitustuotoilla, joista on vähennetty rahoituskulut.

Toimintakate on talousarviovuonna -28.547.759 euroa (toimintatuotot – toimintakulut) ja toimintakate supistuu vuoden 2016 talousarvioon nähden 1,1 % ts. 324.173 euroa. Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on 17,6 %.

Verotulot

Verotuloja arvioidaan talousarviovuonna 2017 kertyvän yhteensä n. 9.500.000 euroa. Talousarviovuonna tuloveroprosentti säilytetään ennallaan. Kiinteistöveroprosentit korotetaan vastaamaan 1.1.2017 muuttuvan kiinteistöverolain edellyttämiin alarajoihin; vakinaisen asumisen kiinteistövero 0,41 %, yleinen kiinteistövero 0,93 % ja muiden asuinrakennusten kiinteistövero 1,00 %.

Valtionosuudet

Valtionosuuksia arvioidaan talousarviovuonna kertyvän yhteensä 20.500.000 euroa, jossa on vähennystä vuoteen 2016 verrattuna 2,4 %.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ns. valtionosuus uudistuslaki (676/2014) on tullut voimaan 1.1.2015. Järjestelmää on yksinkertaistettu, määräytymisperusteita uusittu, vähennetty ja laskennallisuutta lisätty.

Järjestelmään sovelletaan ikäryhmytyksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Tämän lisäksi kunnalle myönnetään valtionosuutta lisäosien perusteella. Lisäosissa ei ole omarahoitusosuutta. Lisäosia ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisuus. Nykyinen yleinen asukaskohtainen valtionosuus poistuu kuten myös erityisen harvan asutuksen, saaristokunnan ja saamelaisten kotiseutualueen kuntien lisäosat. Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus.

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistukseen kuuluu viiden vuoden siirtymäkausi, jonka aikana valtionosuuden muutosta tasataan. Vuonna 2015 muutos voi olla enintään +/- 50 euroa asukasta kohti. Esimerkiksi kunnalta, joka laskelmien mukaan hyötyy 150 euroa asukasta, valtionosuutta on vähennettävä 100 euroa asukasta kohti, jotta enintään +50 euroa asukasta kohti toteutuu.

Vuoden 2017 valtionosuuksissa on tehty mm. seuraavat leikkaukset/muutokset:

- peruspalvelujen hintaindeksin mukainen 0,9 % indeksikorotus on otettu huomioon perushinnoissa ja laskennallisissa kustannuksissa, mutta sitä vastaava euromäärä (64 milj. euroa) on vähennetty €/asukas-tasasuuruudesta kaikilta kunnilta (-11,81 €/asukas) hallitusohjelmaan sisältyvän indeksikorotusten jädyspätökseen takia
- vuodelle 2017 kohdistuvat suorat valtionosuusleikkaukset -125 milj. euroa (-22,86 €/asukas) on otettu huomioon valtionosuusprosentissa (-0,46 %-yksikköä)
- verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 20.5.2016 verotietojen mukaisesti

- perustoimeentulotuen rahoituksen siirto kunnista Kelalle (-331 milj. euroa) ja siihen liittyvä kuntien hallintokustannusten säästöstä aiheutuva valtionosuuden vähennys (-34,5 milj. euroa) arviolta 65 euroa/asukas
- vuoteen 2017 liittyvät veromenestysten kompensaatiot +58 milj. euroa ja
- tehtävien ja velvoitteiden muutokset vuodelle 2017.

Kuntien tehtäviin ja velvoitteisiin tulee muutoksia myös vuonna 2017. Ne vaikuttavat valtionosuuteen perushintojen, laskennallisten kustannusten ja valtionosuusprosentin kautta. Ennakkolaskelmassa on otettu huomioon seuraavat muutokset:

- omais- ja perhehoidon kehittäminen (+36 milj. €)
- perhehoidonkehittäminen lähinnä ikäihmisten hoidossa (+5 milj. €)
- vanhusten kotihoito ja veteraanien kotiin vietävät palvelut (+4,8 milj. €)
- säästö omais- ja perhehoidon kehittämisestä (-19 milj. €)
- vanhuspalveluiden henkilömitoituksen tarkistaminen (-6 milj. €)
- vanhuspalvelulain muutos (-8,9 milj. €)
- alueellisen esh:n järjestämisen tehostaminen (-6,3 milj. €)
- subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden muutos (-9,2 milj. €)
- yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhteen muutos (-9,4 milj. €)
- yksityisen hoidon tuki (-0,15 milj. €)
- aikuisten hammashuolto (-1,3 milj. €)
- päivystysjärjestelmän uudistaminen (-2,0 milj. €).

Järjestelmä uudistuksen aiheuttamaa valtionosuusmenetystä huomattavasti enemmän Ranuan kunta menettää valtionosuuksia hallitusohjelmassa päätettyjen valtionosuusleikkausten vuoksi. Järjestelmämuutoksen aiheuttama menetys vuonna 2017 on noin 200.000 euroa ja muiden muutosten sekä tehtävien ja velvoitteiden menetys noin 300.000 euroa.

Valtionosuusjärjestelmän uudistus ja valtioneuvoston päättämät valtionosuusleikkaukset merkitsevät Ranuan kunnalle tämän hetken arvion mukaan viiden vuoden siirtymäkautena yhteensä noin 2 milj. euron valtionosuusmenetystä, mikä vastaa noin 5 % -yksikön tuloverokorotusta, mikäli leikkaus katettaisiin tuloverolla.

### Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos. Vuosikate ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot.

Vuosikatetta odotetaan talousarviovuonna kertyvän 1.338.241 €, ts. 335 €/asukas. Vuosikatteen osuus poistoista on 100 %.

Poistojen määrän arvioidaan olevan 1.329.334 euroa ja talousarviovuonna tilikauden ylijäämäksi arvioidaan 8.907 euroa.

Suunnitelmakaudella on tavoitteena pitää vuosikate tasossa, joka on vähintään 300 - 350 €/asukas. Vähimmäistavoitteena suunnitelmakaudella on, että vuosikate kattaa korvausinvestoinnit.

Seuraavana on esitetty tuloslaskelma sisältäen sisäiset erät (sivu 76) sekä ulkoinen tuloslaskelma, jossa sisäiset erät eivät ole mukana (sivu 77).

| <b>TULOSLASKELMA<br/>ULKOKOINEN/SISÄINEN</b> | <b>TP 2015</b>     | <b>TA 2016</b>     | <b>TAES 2017</b>   | <b>Muutos %</b> |
|--|--------------------|--------------------|--------------------|-----------------|
| <b>TOIMINTATUOTOT</b>                        |                    |                    |                    |                 |
| Myyntituotot                                 | 3 715 008          | <b>3 617 748</b>   | <b>4 144 661</b>   | 14,6            |
| Maksutuotot                                  | 1 774 799          | <b>1 822 752</b>   | <b>1 860 895</b>   | 2,1             |
| Tuet ja avustukset                           | 535 259            | <b>453 148</b>     | <b>397 676</b>     | -12,2           |
| Vuokratuotot                                 | 2 484 908          | <b>2 482 937</b>   | <b>2 235 672</b>   | -10,0           |
| Muut toimintatuotot                          | 109 981            | <b>43 800</b>      | <b>45 000</b>      | 2,7             |
| <b>TOIMINTATUOTOT</b>                        | <b>8 619 955</b>   | <b>8 420 385</b>   | <b>8 683 904</b>   | <b>3,1</b>      |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>                         |                    |                    |                    |                 |
| Henkilöstökulut                              |                    |                    |                    |                 |
| Palkat ja palkkiot                           | -13 431 773        | <b>-13 265 485</b> | <b>-13 330 972</b> | 0,5             |
| Muut henkilösivukulut                        | -4 122 548         | <b>-4 248 337</b>  | <b>-4 121 028</b>  | -3,0            |
| Henkilöstökorvaukset                         | 195 658            | <b>129 010</b>     | <b>95 922</b>      | -25,6           |
| Henkilöstökulut                              | -17 358 663        | <b>-17 384 812</b> | <b>-17 356 078</b> | -0,2            |
| Palvelujen ostot                             |                    |                    |                    |                 |
| Asiakaspalvelujen ostot                      | -6 525 999         | <b>-6 306 319</b>  | <b>-6 440 510</b>  | 2,1             |
| Muiden palvelujen ostot                      | -6 737 121         | <b>-6 888 276</b>  | <b>-6 826 312</b>  | -0,9            |
| Palvelujen ostot                             | -13 263 120        | <b>-13 194 595</b> | <b>-13 266 822</b> | 0,5             |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat                | -2 288 119         | <b>-2 472 170</b>  | <b>-2 373 359</b>  | -4,0            |
| Avustukset                                   | -1 779 381         | <b>-1 678 919</b>  | <b>-1 301 519</b>  | -22,5           |
| Muut toimintakulut                           | -2 701 150         | <b>-2 561 821</b>  | <b>-2 933 885</b>  | 14,5            |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>                         | <b>-37 390 433</b> | <b>-37 292 317</b> | <b>-37 231 663</b> | <b>-0,2</b>     |
| <b>TOIMINTAKATE</b>                          | <b>-28 770 479</b> | <b>-28 871 932</b> | <b>-28 547 759</b> | <b>-1,1</b>     |
| Verotulot                                    | 10 186 201         | <b>9 450 000</b>   | <b>9 500 000</b>   | 0,5             |
| Valtionosuudet                               | 21 597 475         | <b>21 000 000</b>  | <b>20 500 000</b>  | -2,4            |
| Rahoitustuotot ja kulut                      |                    |                    |                    |                 |
| Korkotuotot                                  | 73 109             | <b>57 000</b>      | <b>40 000</b>      | -29,8           |
| Muut rahoitustuotot                          | 302 265            | <b>66 000</b>      | <b>10 000</b>      | -84,8           |
| Korkokulut                                   | -89 283            | <b>-160 000</b>    | <b>-90 000</b>     | -43,8           |
| Muut rahoituskulut                           | -79 861            | <b>-140 000</b>    | <b>-74 000</b>     | -47,1           |
| <b>VUOSIKATE</b>                             | <b>3 219 429</b>   | <b>1 401 068</b>   | <b>1 338 241</b>   | <b>-4,5</b>     |
| Poistot ja arvonalentumiset                  |                    |                    |                    |                 |
| Suunnitelman mukaiset poistot                | -1 301 761         | <b>-1 400 000</b>  | <b>-1 329 334</b>  | -5,0            |
| Satunnaiset erät                             |                    |                    |                    |                 |
| Satunnaiset tuotot                           |                    |                    |                    |                 |
| Satunnaiset kulut                            |                    |                    |                    |                 |
| <b>TILIKAUDEN TULOS</b>                      | <b>1 917 667</b>   | <b>1 068</b>       | <b>8 907</b>       | <b>734,0</b>    |
| Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)       | 96 114             |                    |                    |                 |
| Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)        | -1 900 000         |                    |                    |                 |
| <b>TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ</b>               | <b>113 781</b>     | <b>1 068</b>       | <b>8 907</b>       | <b>734,0</b>    |

| <b>TULOSLASKELMA<br/>ULKOINEN</b>      | <b>TP 2015</b>     | <b>TA 2016</b>     | <b>TAES 2017</b>   | <b>Muutos %</b> |
|--|--------------------|--------------------|--------------------|-----------------|
| <b>TOIMINTATUOTOT</b>                  |                    |                    |                    |                 |
| Myyntituotot                           | 1 445 376          | <b>1 349 391</b>   | <b>2 001 112</b>   | 48,3            |
| Maksutuotot                            | 1 774 799          | <b>1 822 752</b>   | <b>1 860 895</b>   | 2,1             |
| Tuet ja avustukset                     | 535 259            | <b>453 148</b>     | <b>397 676</b>     | -12,2           |
| Vuokratuotot                           | 938 982            | <b>895 512</b>     | <b>723 985</b>     | -19,2           |
| Muut toimintatuotot                    | 109 981            | <b>43 800</b>      | <b>45 000</b>      | 2,7             |
| <b>TOIMINTATUOTOT</b>                  | <b>4 804 398</b>   | <b>4 564 603</b>   | <b>5 028 668</b>   | <b>10,2</b>     |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>                   |                    |                    |                    |                 |
| Henkilöstökulut                        |                    |                    |                    |                 |
| Palkat ja palkkiot                     | -13 431 773        | <b>-13 265 485</b> | <b>-13 330 972</b> | 0,5             |
| Muut henkilösivukulut                  | -4 122 548         | <b>-4 248 337</b>  | <b>-4 121 028</b>  | -3,0            |
| Henkilöstökorvaukset                   | 195 658            | <b>129 010</b>     | <b>95 922</b>      | -25,6           |
| Henkilöstökulut                        | -17 358 663        | <b>-17 384 812</b> | <b>-17 356 078</b> | -0,2            |
| Palvelujen ostot                       |                    |                    |                    |                 |
| Asiakaspalvelujen ostot                | -6 525 999         | <b>-6 306 319</b>  | <b>-6 440 510</b>  | 2,1             |
| Muiden palvelujen ostot                | -4 467 500         | <b>-4 619 919</b>  | <b>-4 682 763</b>  | 1,4             |
| Palvelujen ostot                       | -10 993 499        | <b>-10 926 238</b> | <b>-11 123 273</b> | 1,8             |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat          | -2 288 109         | <b>-2 472 170</b>  | <b>-2 373 359</b>  | -4,0            |
| Avustukset                             | -1 779 381         | <b>-1 678 919</b>  | <b>-1 301 519</b>  | -22,5           |
| Muut toimintakulut                     | -1 155 224         | <b>-974 396</b>    | <b>-1 422 198</b>  | 46,0            |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>                   | <b>-33 574 876</b> | <b>-33 436 535</b> | <b>-33 576 427</b> | <b>0,4</b>      |
| <b>TOIMINTAKATE</b>                    | <b>-28 770 479</b> | <b>-28 871 932</b> | <b>-28 547 759</b> | <b>-1,1</b>     |
| Verotulot                              | 10 186 201         | <b>9 450 000</b>   | <b>9 500 000</b>   | 0,5             |
| Valtionosuudet                         | 21 597 475         | <b>21 000 000</b>  | <b>20 500 000</b>  | -2,4            |
| Rahoitustuotot ja kulut                |                    |                    |                    |                 |
| Korkotuotot                            | 73 109             | <b>57 000</b>      | <b>40 000</b>      | -29,8           |
| Muut rahoitustuotot                    | 302 265            | <b>66 000</b>      | <b>10 000</b>      | -84,8           |
| Korkokulut                             | -89 283            | <b>-160 000</b>    | <b>-90 000</b>     | -43,8           |
| Muut rahoituskulut                     | -79 861            | <b>-140 000</b>    | <b>-74 000</b>     | -47,1           |
| <b>VUOSIKATE</b>                       | <b>3 219 429</b>   | <b>1 401 068</b>   | <b>1 338 241</b>   | <b>-4,5</b>     |
| Poistot ja arvonalentumiset            |                    |                    |                    |                 |
| Suunnitelman mukaiset poistot          | -1 301 761         | <b>-1 400 000</b>  | <b>-1 329 334</b>  | -5,0            |
| Satunnaiset erät                       |                    |                    |                    |                 |
| Satunnaiset tuotot                     |                    |                    |                    |                 |
| Satunnaiset kulut                      |                    |                    |                    |                 |
| <b>TILIKAUDEN TULOS</b>                | <b>1 917 667</b>   | <b>1 068</b>       | <b>8 907</b>       | <b>734,0</b>    |
| Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) | 96 114             |                    |                    |                 |
| Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)  | -1 900 000         |                    |                    |                 |
| <b>TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ</b>         | <b>113 781</b>     | <b>1 068</b>       | <b>8 907</b>       | <b>734,0</b>    |

## 4

## INVESTOINTIOSA

| KOHDE (1000 €, kustannusarvio brutto ja talous-<br>suunnitelmavuodet netto)     | Kustannus-<br>arvio | Talousarvio<br>2017 |       |              | Taloussuunnitelma |             |
|---|---------------------|---------------------|-------|--------------|-------------------|-------------|
|   |                     | Menot               | Tulot | Netto        | 2018              | 2019        |
| <b>Pitkävaikutteiset menot</b>  |                     |                     |       |              |                   |             |
| ATK -verkon laitteet  | -60                 | -20                 |       | -20          | -20               | -20         |
| Kanta-arkisto   | -50                 | -50                 |       | -50          |                   |             |
| Aluepelastuslaitos/investoinnit   | -45                 | -15                 |       | -15          | -15               | -15         |
| <b>Pitkävaikutteiset menot yhteensä</b>   | <b>-155</b>         | <b>-85</b>          |       | <b>-85</b>   | <b>-35</b>        | <b>-45</b>  |
| <b>Maa- ja vesialueet</b>   |                     |                     |       |              |                   |             |
| Maa-alueiden osto   | -75                 | -25                 |       | -25          | -25               | -25         |
| <b>Maa- ja vesialueet yhteensä</b>  | <b>-75</b>          | <b>-25</b>          |       | <b>-25</b>   | <b>-25</b>        | <b>-25</b>  |
| <b>Rakennukset</b>  |                     |                     |       |              |                   |             |
| Rakennusten peruskorjaukset <sup>1)</sup>                                       | -400                | -200                |       | -200         | -100              | -100        |
| Suunnittelumääräraha/eri kohteet  | -30                 | -10                 |       | -10          | -10               | -10         |
| <b>Rakennukset yhteensä</b>   | <b>-430</b>         | <b>-210</b>         |       | <b>-210</b>  | <b>-110</b>       | <b>-110</b> |
| <b>Kiinteät rakenteet ja laitteet</b>   |                     |                     |       |              |                   |             |
| Kaavateiden rakentaminen, asfaltoinnit ja kevyen liikenteen väylät              | -220                | -50                 |       | -50          | -100              | -70         |
| Uuden yläasteen liikennealueiden päällystäminen, pihatyöt, sadekatos ja varasto | -150                | -150                |       | -150         |                   |             |
| Kolomaan teollisuusalueen kehittäminen  | -220                | -220                |       | -220         |                   |             |
| Siuruajoen reittisilta  | -100                |                     |       |              |                   | -100        |
| Aapiskujan peruskorjaus   | -200                | -200                |       | -200         |                   |             |
| Petäjävaaran lähiliikuntapaikka <sup>2)</sup>                                   | -50                 |                     |       |              | -30               | -20         |
| Korkiakummun luontopolku  | -50                 |                     |       |              |                   | -30         |
| Moottorikelkkareitti Ranua-Simon kunnan raja                                    | -50                 | -50                 |       | -50          |                   |             |
| Ikosenpuiston kehittäminen  | -20                 | -10                 |       | -10          |                   |             |
| Matkailureittien kehittäminen   | -20                 |                     |       |              | -10               | -10         |
| <b>Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä</b>                                  | <b>-1080</b>        | <b>-680</b>         |       | <b>-680</b>  | <b>-140</b>       | <b>-230</b> |
| Osakkeet ja osuudet   | -20                 |                     |       |              | -10               | -10         |
| <b>Käyttöomaisuusarvopaperit yhteensä</b>                                       | <b>-20</b>          |                     |       |              | <b>-10</b>        | <b>-10</b>  |
| <b>YHTEENSÄ</b>   | <b>-1760</b>        | <b>-1000</b>        |       | <b>-1000</b> | <b>-320</b>       | <b>-420</b> |

1) Useat kohteet, tekninen lautakunta vahvistaa käyttösuunnitelman yhteydessä

2) Hankkeen käynnistäminen edellyttää 30 - 50 %:n avustus

## 5

## RAHOITUSOSA

|                                     |     | TP 2015          | TA 2016           | TAES 2017         | TS 2018        | TS 2019        |
|-------------------------------------|-----|------------------|-------------------|-------------------|----------------|----------------|
| Tulorahoitus                        |     |                  |                   |                   |                |                |
| Vuosikate                           | +/- | 3 219 428        | 1 401 068         | <b>1 338 241</b>  | 1 226 245      | 1 226 245      |
| Satunnaiset erät                    | +/- |                  |                   |                   |                |                |
| Tulorahoituksen korjauserät         | +/- | 546 495          |                   |                   |                |                |
| Investoinnit                        |     |                  |                   |                   |                |                |
| Investointimenot                    | -   | -4 966 452       | -3 700 000        | <b>-1 000 000</b> | -320 000       | -420 000       |
| Rahoitusosuudet investointimenoihin | +   | 413 420          |                   |                   |                |                |
| Pys.vas.hyödykkeiden luovutustulot  | +   | 21 396           |                   |                   |                |                |
| <b>Toiminnan rahavirta</b>          | +/- | <b>-765 713</b>  | <b>-2 298 932</b> | <b>338 241</b>    | <b>906 245</b> | <b>806 245</b> |
| <b>Rahoituksen rahavirta</b>        |     |                  |                   |                   |                |                |
| Antolainauksen muutokset            |     |                  |                   |                   |                |                |
| Antolainasaamisten lisäykset        | -   | 8 014            |                   |                   |                |                |
| Antolainasaamisten vähennykset      | +   | 12 500           | 25 000            | <b>25 000</b>     | 25 000         | 25 000         |
| Lainakannan muutokset               |     |                  |                   |                   |                |                |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys      | +   | 3 000 000        |                   |                   |                |                |
| Pitkäaikaisten lainojen vähennys    | -   | -359 860         | -559 860          | <b>-659 860</b>   | -659 860       | -659 860       |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos      | +/- |                  |                   |                   |                |                |
| Oman pääoman muutokset              | +/- |                  |                   |                   |                |                |
| <b>Vaikutus maksuvalmiuteen</b>     |     | <b>1 894 941</b> | <b>-2 833 792</b> | <b>-296 619</b>   | <b>271 385</b> | <b>171 385</b> |
| Lainakanta 31.12.                   |     | 5 132 912        | 4 573 052         | <b>3 913 192</b>  | 3 253 332      | 2 593 472      |
| Investointien tulorahoitus, %       |     | 71,04            | 37,87             | 133,82            | 383,20         | 291,96         |
| Kassavarat 31.12.                   |     | 7 963 945        | 5 130 153         | <b>4 833 544</b>  | 5 104 919      | 5 276 304      |

Talousarviovuonna ei nosteta lainaa. Investointien tulorahoitusprosentti on talousarvion perusteella 133,8 %, lainanhoitokate 1,9 (lainanhoitokyky on hyvä) ja kassan riittävyys 72 päivää.

Terveyskeskuksen peruskorjaushanke ei sisälly investointiosaan eikä rahoituslaskelman investointimenoihin. Hankkeen kustannusarvio on tämän hetken suunnitelmien perusteella laskettuna noin 7,5 milj. euroa. Terveyskeskuksen peruskorjaus rahoitetaan perinteisen taselainan sijaan leasingrahoitusratkaisulla, jonka vuoksi hanketta ei käsitellä investointina eikä kohdetta esitetä kunnan taseessa. Leasingvuokrat tullaan kirjaamaan hankkeen valmistuttua kuluna tuloslaskelmaan ja vuokravastuu ilmoitetaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

## 6

## HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

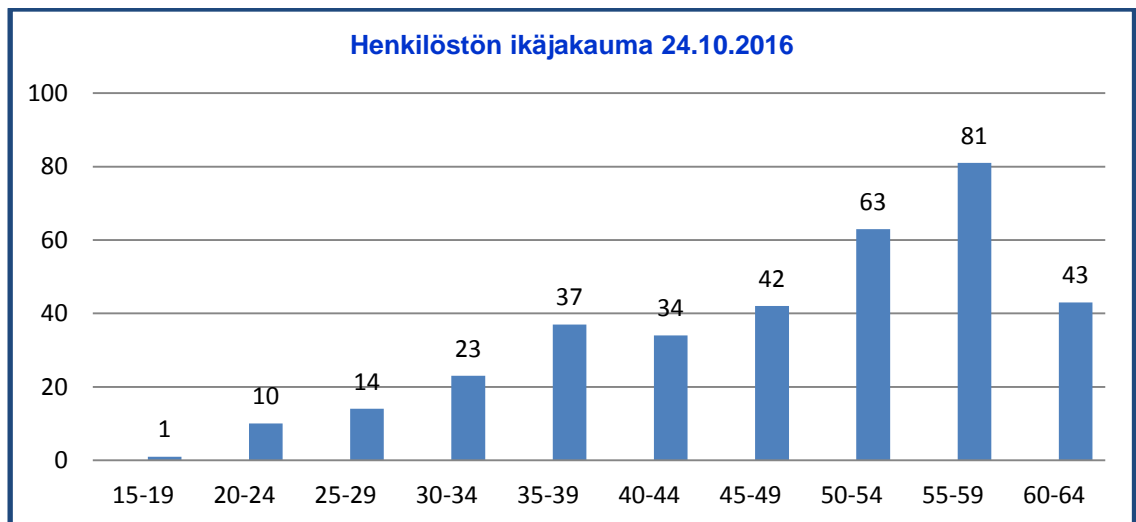
Talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella optimaalinen henkilöstöresurssi on edelleen keskeisin osa-alue kunnan toimintojen suunnittelussa ja kehittämisessä. Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa henkilöstömenojen osuus kaikista toimintakuluista on merkittävä (45 %). Kunnan henkilöstömäärän kasvu on taittunut vuonna 2016.

Kunta on tehnyt vuonna 2016 sopimuksen ELY -keskuksen kanssa 20 kuntapaikasta/vuosi vuoden 2017 loppuun. Alaikäisten maahanmuuttajien kotouttamiseksi on perustettu tukiasumisyksikkö, johon on rekrytoitu yhteensä 7 uutta vakanssia, mikä näkyy perusturvalautakunnan henkilöstömäärän kasvussa. Taulukossa 1 on eriteltyinä hallintokunnittain henkilöstösuunnitelma vuoteen 2018 saakka.

|                                    | TA2016       | TA2017       | TS2018       | TS2019       |
|------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| <u>Vakinaiset ja määräaikaiset</u> |              |              |              |              |
| Kunnanhallitus                     | 35,3         | 35,0         | 34,0         | 30,0         |
| Perusturvalautakunta               | 150,0        | 154,0        | 148,0        | 148,0        |
| Sivistyslautakunta                 | 120,0        | 118,0        | 110,0        | 110,0        |
| Tekninen lautakunta                | 27,0         | 27,0         | 24,0         | 22,0         |
| <u>Palkkatuella palkatut</u>       |              |              |              |              |
| Keskimäärin kuukaudessa            | 10,0         | 10,0         | 10,0         | 10,0         |
| <b>Yhteensä</b>                    | <b>342,3</b> | <b>344,0</b> | <b>326,0</b> | <b>320,0</b> |

Taulukko 1. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2016 – 2018.

Henkilöstön keski-ikä on korkea (48,6 v 24.10.2016) ja eläkepoistuma on huipussaan v. 2018 ja 2019. Sote –palveluiden järjestäminen siirtyy mahdollisesti vuoden 2019 alusta maakunnalle, jolloin kunnan henkilöstöstä noin 60 % siirtyy maakunnan palvelukseen. Kuviossa 1 on esitetty henkilöstön ikäjakauma 24.10.2016.



Kuvio 1. Henkilöstö ikärakenne, lähde henkilöstöhallinto-ohjelma 24.10.2016.

Talouden niukkenevat resurssit pakottavat tarkastelemaan palveluiden tuloksellisuutta ja uusia palveluntuottamismalleja. Eläkepoistuma mahdollistaa palvelutuotannon ja resurssien uudelleen arvioinnin ja suunnittelun talouden sopeuttamiseksi lähivuosina. Luonnollisen poistuman lisäksi palvelutuotantoon joudutaan tekemään rakenteellisia muutoksia. Rakennemuutos ja palvelutarpeiden ja -vaatimusten muutokset tuovat



haasteita työntekijöiden osaamisen ja esimiestyön kehittämiseen. Taulukossa 2 on esitetty eläkepoistumaennuste vuosille 2016 – 2018.

| Vuosi | Eläkepoistuma | Eläkepoistuma, % |
|-------|---------------|------------------|
| 2017  | 16            | 3,8              |
| 2018  | 19            | 4,4              |
| 2019  | 19            | 4,4              |

Taulukko 2. Eläkepoistuma, lähde Keva 31.8.2016.

Eriyisenä painopistealueena suunnitelmakaudella ovat muutosjohtamisen ja tiedolla johtamisen kehittäminen sekä henkilöstön osaamisen varmistaminen. Lisäksi panostetaan henkilöstön tuottavuusajattelun ja priorisoinnin kehittämiseen. Osaamisen kehittämisessä keskitytään hiljaisen tiedon siirtämiseen ja suunnitelmalliseen henkilöstökoulutukseen toiminnan tarpeista käsin. Koulutussuunnitelmat laaditaan vuosittain osastoittain ja aihealueittain. Tavoitteita, osaamista ja työsuoritusta edistävää koulutusta tarjotaan tasapuolisesti ja lainsäädännön vaatimusten edellyttämässä laajuudessa. Pitkäjänteisen henkilöstö- ja koulutussuunnittelun avulla voidaan ylläpitää kustannustehokas ja tuloksellinen henkilöstörakenne sekä sopeuttaa palvelutuotanto väheneviin henkilöstöresursseihin.

Työhyvinvoinnista huolehtimalla parannetaan työelämän laatua sekä lisäämällä työnantajan ja koko henkilöstön välistä yhteistyötä. Henkilöstön kokeman työtyytyväisyyden, terveyden ja hyvän työkyvyn avulla työn laatua ja tehokkuutta parannetaan ja samalla asiakastyytyväisyys sekä työn ja organisaation tuottavuus lisääntyvät. Koko henkilöstöä koskeva työhyvinvointikysely toteutetaan suunnitelmakaudella vuosittain.

Henkilöstön työssä jaksamista tuetaan erilaisilla työterveyshuollon ja työsuojelun toimintamalleilla. Toimintatapojen ja työympäristön kehittämisen sekä henkilöstön uudelleensijoittelun avulla pyritään työuria jatkamaan. Varhaisen tuen malli on aktiivisessa käytössä ja kriteereitä täsmennetään. 1.7.2016 alkaen henkilöstön työkyvyn ylläpitämistä on tuettu kulttuuri- ja liikuntapalveluiden tyky-Onlinella.

Kunnan palkkapolitiikassa noudatetaan voimassa olevia virka- ja työehtosopimuksia. Palkkausta määriteltäessä noudatetaan tasapuolista ja oikeudenmukaista linjaa ottaen huomioon käytettävissä olevat järjestelyvaraerät ja kunnan resurssit. Suunnitelmakaudella painopistealueena tehtäväkuvien päivittäminen tehtävien uudelleenjärjestelyjen vuoksi.

Kehityskeskustelut (esimies-alaiskeskustelut) käydään vuosittain kaikissa tulosityksiköissä. Kehityskeskustelujen painopisteinä ovat osaamisen kehittäminen, työnkuvan selkiyttäminen sekä molemminpuolisen palautteen antaminen. Kehityskeskusteluiden käymisestä raportoidaan kunnanhallitukselle vuosittain viimeistään joulukuun loppuun mennessä.

Henkilöstöhallinnossa nojaututaan valtuuston vahvistamaan hallintosääntöön, henkilöstöohjelmaan ja henkilöstöpoliittiseen ohjelmaan. Lisäksi noudatetaan kunnanhallituksen vahvistamaa tasa-arvosuunnitelmaa, virkavapauden ja työloman myöntämisperiaatteita sekä muita erikseen annettuja ohjeita ja periaatepäätöksiä.

## 7

# KUNTAKONSERNIIN KUULUVILLE TYTÄRYHTEISÖILLE ASETETTAVAT TAVOITTEET

Kuntalain 6 §:n mukaan:

”Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Mitä tässä laissa säädetään kunnan tytäryhteisöstä, sovelletaan myös kunnan määräysvaltaan kuuluvaan säätiöön.

Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perusturvan toiminnan.”

Kuntalain 14 §:n mukaan:

”Kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa.

Valtuuston päättää:

4) omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.”

Kuntalain 48 §:n mukaan:

”Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohton tehtävistä ja toimivallan jaosta.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.”

Lisäksi kuntalain 114 §:ssä on säännökset konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Valtuuston hyväksymät 31.3.2008 § 19 Ranuan kunnan konserniohjeet päivitetään talousarvionvuonna. Konserniohjeessa on määritelty ohjeen tarkoitus ja tavoite, soveltamisala, ohjeen sitovuus, konsernijohto ja toimielinten toimivallanjako, konserniraportointi, keskitetyt konsernitoiminnot ja konsernipalvelut, konsernin tarkastus ja valvonta, tytäryhteisöjen neuvotteluvaihto- ja tiedottamis- ja tiedottaminen konsernia koskevista asioista.

Liitteenä on yhteenveto tytäryhteisöjen vuoden 2017 talousarvioista.

### ***Kuntakonsernin takaukset, sisäinen lainananto ja konsernitili:***

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt käyttävät konsernitiliä.

Valtuusto päättää kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille myönnettävistä takauksista ja pitkäaikaisten lainojen myöntämisestä. Kunnanhallitus päättää tilapäisestä (enintään 1 vuosi) lainanannosta.

Kunnanjohtajalla on oikeus sopia ja päättää hallintojohtajan esityksestä konsernitiliin kuuluvien tytäryhteisöjen sisäisten luottolimiittien määrästä sekä talletus-, luotto- ja ylityskoroista siten, että luottolimiittien määrä ei saa ylittää 1.500.000 euroa. Vuoden 2017 alussa tehdään koko kuntakonsernin luottolimiiteistä uudet päätökset.

Kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille myönnettyjen lainojen korkomarginaali pysytetään suunnitelmakauden ajan pitkäaikaisten lainojen osalta 0,5 %:ssa.

## ***Tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet:***

### **Ranuan Vuokra-asunnot Oy:**

Talousarviovuoden tavoitteena on laatia taloussuunnitelmat sekä kiinteistöjen pitkän tähtäimen korjaus- ja kunnossapitosuunnitelmat. Talousarviovuonna uusitaan mm. Harjutien rivitalojen (3 kpl) huopakatot, Mustikkamaan alueen rivitalojen sadevesijärjestelmää korjataan ja tarvittaessa uusitaan, töistä osa voidaan suorittaa jo vuoden 2016 aikana. Lähivuosina tulee ajankohtaiseksi vaihtaa Mustikkatie 3:n peltikatot (3 rivitaloa).

Painopistealueena on asuntojen asuttuina pitäminen sekä asuntojen ja asuinympäristöjen viihtyisyyden parantaminen.

### **Ranuan Vesihuolto Oy:**

Sateisten vuosien aiheuttamat suuret vuotovesimäärät, jotka tulevat jätevedenpuhdistamolle, velvoittavat paneutumaan vuotokohtien selvittelyyn viemäriverkostossa ja vuotojen ehkäisemiseen aiempaa enemmän. Uusitaan vuotavia viemärikaivoja ja viallisia viettoviemäriinjoja. Huuhdellaan viemäreitä ja tehdään kuntotarkastuksia. Huolletaan ja korjataan vuotavia jätevedenpumppaamoita.

Uusitaan runko- sekä taloventtiileitä. Uusitaan/parannetaan vedenottamoiden ohjauslaitteita mm. taajuusmuuttajia asentamalla.

Jatketaan laitosten ympäristön raivaamista ja siistimistä.

Tulevana suurempana investointihankkeena on Multilahden vedenottamon saneeraaminen. Suunnittelu on jo aloitettu ja toteutetaan yhdessä Pohjois-Suomen Suunnittelupalvelu Oy:n kanssa. Toteutusajankohta on todennäköisesti 2019. Toiminnalliset tavoitteet ovat vesilaitosten ja verkostojen toiminnan varmistaminen ja toiminnan korkea laatu.

Talousarviovuonna selvitetään ja mahdollisesti tehdään päätöksiä Ranuan Vesihuolto Oy:n, Ranuan Lämpö Oy:n ja Ranuan Kuituverkot Oy:n sulauttamisesta yhdeksi yhtiöksi.

### **Ranuan Lämpö Oy:**

Tavoitteena on, että energiaa tuotetaan ympäristöystävällisesti, tehokkaasti ja toimitusvarmasti.

Teeritien ja Kolomaan lämpölaitosten tehokas yhteiskäyttö kotimaisilla raaka-aineilla.

Lämmöntuotannossa minimoidaan öljyn kulutus.

Kehitetään edelleen omaa raaka-aine hankintaketjua ja tehdään tiivistä yhteistyötä Ranuan Bioenergia Oy:n kanssa.

Polttoainevaraston mahdollinen rakentaminen Kolomaalle.

Lämpöenergian myynnin perusmaksut ja energian hinta pidetään ennallaan Teeritien ja Kolomaan laitosten myynnin osalta. Energian hinta on 51.88 €/MWh/alv 0 %.

Marjaniemen lämpölaitos siirtyy Ranuan Lämpö Oy:n omistukseen ja huolintaan 1.11.2016 lukien. Lämpölaitoksesta myytävän energian hinnaksi päätetään sama kuin Teeritien ja Kolomaan laitosten hinta. Marjaniemen laitoksen energian tuotanto-

kustannuksia tarkkaillaan ja tarvittaessa energian hinnasta hallitus voi päättää erisuuruisen hinnan kuin Teeritie - Kolomaan laitosten hinta on.

Tuotantokustannusten ja talouden niin vaatiessa, hallitus voi päättää energian hinnan korotuksesta talousarviovuonna.

Toimitila- ja liikehuoneistojen vuokrausliiketoiminnan mahdollinen laajeneminen kunnan kiinteistöjärjestelyjen myötä.

Talousarviovuonna selvitetään ja mahdollisesti tehdään päätöksiä Ranuan Vesihuolto Oy:n, Ranuan Lämpö Oy:n ja Ranuan Kuituverkot Oy:n sulauttamisesta yhdeksi yhtiöksi.

### **Ranuan Seudun Matkailu Oy:**

Viime vuonna valmistunut uusi Ranuan Seudun Matkailun Masterplan ja maankäyttösuunnitelma sekä tätä tarkentavana eläinpuiston masterplan antavat ideapohjaa mahdollisten eläinpuiston yhteyteen rakennettavien palveluiden sekä uusien ja vanhojen toimintojen kehittämiseksi. Masterplan ja maankäyttösuunnitelma on kehitetty huomioiden Ranuan Seudun Matkailun ja Ranuan kunnan matkailustrategia, EAZA:n vaatimukset, sekä Ranuan yrittäjät, kuntalaiset ja eläinpuiston työntekijät.

Ranuan eläinpuiston talousarviovuoden tavoitteena on 100.000 maksanutta asiakasta, sekä liikevaihtotavoite 2.855.000 EUR (+15 %).

Tavoitteena on päivittää Ranuan Seudun Matkailulle vahva kehityksen ja kasvun tavoitetila ja strategia sekä laajentaa yhtiön brändi kattamaan laajeneva palvelutarjonta.

Lähi vuosien tavoitteena Ranuan Eläinpuistolla on säilyttää asemansa Lapin suurimpana perhematkailukohteena ja tavoitella muutaman vuoden kuluttua olevansa myös Lapin kiinnostavin perhelomakohde.

Ohjelman palvelupuolella tavoitteena on laajentaa toimintaa ympärivuotisemmaksi sekä löytää uusia matkanjärjestäjiä yhteiskumppaneiksi. Tavoitteena on rakentaa yöpyville asiakkaille kattava viikko-ohjelma ympäri vuoden.

Eläinpuistoa kehitetään edelleen kunnan matkailun ympärivuotisena veturina ja eläinpuiston ympäristöä monipuolisena palvelukeskuksena. Uutena ympärivuotisena kohderyhmänä Ranuan Seudun Matkailu Oy näkee aasialaiset ryhmämatkailijat talvi-, kesä- ja syyssesongeissa.

Ranuan Seudun Matkailun tavoitteena on panostaa myös Ranuan kylämatkailuun ja uusien vetovoimaisten tuotteiden kehittämiseen.

Eläinpuiston ravintolan ja kahvilan tavoitteena on ravintolapalveluiden kehittäminen ja tuotteistaminen yhdessä eläinpuiston ja Ranuan pienyrittäjien kanssa.

Eläinpuiston alueella tavoitteena on kunnostaa ja nykyaikaistaa eläinaitauksia ja niihin liittyviä rakennelmia. Eläinpuiston uuden masterplanin myötä kehitetään eläinaitauksien maisemointia sekä virikkeellistämistä eläinpuiston eläimille. Uuden Aasiaosion suunnittelua ja rakentamista on tarkoitus myös viedä eteenpäin.

Uudet päälinjat Ranuan ja Ranuan eläinpuiston markkinointiin on laadittu vuodelle 2016. Niiden kautta vahvistetaan uutta yhtenäistä kattobrändiä ja vahvistetaan tuote-tietoisuutta eläinpuiston asiakkaille.

Tavoitteena on myös tehostaa markkinointia - oikea mainos oikeille asiakkaille periaatteella. Tarkoituksena on analysoida viime vuosien kävijäjakaumaa – suunnitella uusia alueellisia markkinointitoimenpiteitä saatujen tulosten perusteella.

Tavoitteena on lisätä Ranuan eläinpuiston ja sen oheispalvelujen tunnettavuutta sosiaalisen median avulla ja levittäytyä myös Venäjän ja mahdollisesti Kiinan sosiaalisen median järjestelmiin (Facebook, VKontakte, Weibo). Tavoitteena on myös kasvattaa ja kehittää eläinpuiston asiakasrekisteriä ja siihen liittyvää suoramarkkinointia.

#### **Ranuan Kuituverkot Oy:**

Yhtiön on saanut pääosin valmiiksi kuituverkon runkolinjaston rakentamisen koko kunnan alueelle vuoden 2016 loppuun mennessä.

Yhtiön kokonaistavoitteena on ollut saada noin 1.000 liittymäasiakasta. Vuoden 2017 aikana on tarkoitus aktiivisesti markkinoida aktiiviliittymien käyttöönottoa kuituvarauksen lunastaneisiin kohteisiin. Markkinointia kohdennetaan edelleen myös uusien aktiiviliittymien saamiseen.

Ajanjaksolla yhtiö panostaa myös operaattoriliiketoiminnan kehittämiseen, sekä tuote- ja palveluvalikoiman laajentamiseen.

Ranuan kunnan ja kuntakonserniyhtiöiden kanssa selvitetään kuituverkon hyödyntämisen eri mahdollisuuksia.

Ranuan Kuituverkot Oy on saanut Viestintävirastolta valtiontukipäätöksen rakentamishankkeeseen noin 2,3 miljoonalle eurolle. Tukea on maksettu 50 % ja lopputuki haetaan 2017 vuoden aikana.

Rakentamiseen ja verkon infrastruktuuriin liittyvissä hankinnoissa jatketaan yhteistyötä Tähtikuitu Oy Sodankylän ja osittain myös Tervolan Palveluverkot Oy:n kanssa. Yhtiö varautuu myös yhteistyön aloittamiseen uusien Lapin ja lähialueiden kuntayhtiöiden kanssa, tähdäten maakunnallisen verkon toteutumiseen.

Talousarviovuonna selvitetään ja mahdollisesti tehdään päätöksiä Ranuan Vesihuolto Oy:n, Ranuan Lämpö Oy:n ja Ranuan Kuituverkot Oy:n sulauttamisesta yhdeksi yhtiöksi.

## 8

# TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LIITTEET

*Talousarvioon ja taloussuunnitelmaan liitetään seuraavat asiakirjat:*

Tasearvio talousarviovuodelle 2017

Oppilasennusteet (20.9.2016)

Yhteenveto tytäryhteisöjen talousarvioista vuodelle 2017.

| <b>TASEARVIO</b>                              | 01.01.2017        | 31.12.2017        |
|---|-------------------|-------------------|
| <b>VASTAAVAA</b>                              |                   |                   |
| <b>A PYSYVÄT VASTAAVAT</b>                    |                   |                   |
| I Aineettomat hyödykkeet                      | 379 039           | 379 039           |
| II Aineelliset hyödykkeet                     | 22 793 744        | 22 464 410        |
| III Sijoitukset                               | 7 640 132         | 7 640 132         |
| <b>B TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>                | 27 812            | 27 812            |
| <b>C VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>                  |                   |                   |
| I Vaihto-omaisuus                             | 482               | 482               |
| II Saamiset                                   | 2 488 104         | 2 488 104         |
| III Rahoitusarvopaperit                       | 3 496 347         | 3 496 347         |
| IV Rahat ja pankkisaamiset                    | 1 633 806         | 1 337 195         |
| <b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>                     | <b>38 459 466</b> | <b>37 833 521</b> |
| <b>VASTATTAVAA</b>                            |                   |                   |
| <b>A OMA PÄÄOMA</b>                           |                   |                   |
| I Peruspääoma                                 | 12 682 101        | 12 682 101        |
| II Liittymismaksurahasto                      |                   |                   |
| III Arvonkorotusrahasto                       |                   |                   |
| IV Muut omat rahastot                         |                   |                   |
| V Edellisten tilikausien ylijäämä             | 11 304 667        | 11 305 735        |
| VI Tilikauden ylijäämä                        | 1 068             | 8 907             |
| <b>B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</b> | 7 392 729         | 7 296 615         |
| <b>C PAKOLLISET VARAUKSET</b>                 |                   |                   |
| <b>D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>              | 36 613            | 36 613            |
| <b>E VIERAS PÄÄOMA</b>                        |                   |                   |
| I Pitkäaikainen                               | 4 573 052         | 3 913 192         |
| II Lyhytaikainen                              | 2 469 236         | 2 590 358         |
| <b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>                   | <b>38 459 466</b> | <b>37 833 521</b> |

*Tasearvion tunnusluvut:*

|                                  |        |
|----------------------------------|--------|
| Omavaraisuusaste, %              | 82,7   |
| Suhteellinen velkaantuneisuus, % | 18,6   |
| Kertynyt ylijäämä, 1000 €        | 11 306 |
| Kertynyt ylijäämä, €/asukas      | 811    |
| Lainakanta 31.12., 1000 €        | 3 913  |
| Lainakanta 31.12., €/asukas      | 973    |

## KOULUJEN OPPILASMÄÄRÄN KEHITYS JA ENNUSTEET 20.9.2016

### IMPIÖ

| Lukuvuosi        | E | I        | II       | III      | IV       | V        | VI       | E-VI      |
|------------------|---|----------|----------|----------|----------|----------|----------|-----------|
| 2011-2012        | 4 | 2        | 5        | 9        | 6        | 5        | 4        | 35        |
| 2012-2013        | 8 | 5        | 2        | 5        | 10       | 7        | 5        | 42        |
| 2013-2014        | 5 | 8        | 6        | 3        | 5        | 11       | 7        | 45        |
| 2014-2015        | 1 | 5        | 9        | 6        | 3        | 5        | 11       | 40        |
| 2015-2016        | 4 | 1        | 5        | 9        | 6        | 3        | 5        | 33        |
| <b>2016-2017</b> |   | <b>2</b> | <b>1</b> | <b>3</b> | <b>9</b> | <b>4</b> | <b>2</b> | <b>21</b> |
| 2017-2018        | 4 | 1        | 2        | 1        | 3        | 9        | 4        | 24        |
| 2018-2019        | 3 | 4        | 1        | 2        | 1        | 3        | 9        | 23        |
| 2019-2020        | 1 | 3        | 4        | 1        | 2        | 1        | 3        | 15        |
| 2020-2021        | 1 | 1        | 3        | 4        | 1        | 2        | 1        | 13        |
| 2021-2022        | 4 | 1        | 1        | 3        | 4        | 1        | 2        | 16        |

### KUHA

| Lukuvuosi        | E         | I        | II       | III       | IV       | V        | VI       | E-VI      |
|------------------|-----------|----------|----------|-----------|----------|----------|----------|-----------|
| 2011-2012        | 7         | 2        | 4        | 2         | 2        | 6        | 6        | 29        |
| 2012-2013        | 23        | 1        | 2        | 4         | 2        | 2        | 6        | 40        |
| 2013-2014        | 9         | 5        | 6        | 4         | 8        | 5        | 7        | 44        |
| 2014-2015        | 14        | 9        | 4        | 6         | 4        | 8        | 5        | 50        |
| 2015-2016        | 14        | 3        | 9        | 4         | 6        | 4        | 12       | 52        |
| <b>2016-2017</b> | <b>14</b> | <b>5</b> | <b>4</b> | <b>10</b> | <b>4</b> | <b>7</b> | <b>4</b> | <b>48</b> |
| 2017-2018        | 5         | 9        | 5        | 4         | 10       | 4        | 7        | 44        |
| 2018-2019        | 7         | 5        | 9        | 5         | 4        | 10       | 4        | 44        |
| 2019-2020        | 5         | 7        | 5        | 9         | 5        | 4        | 10       | 45        |
| 2020-2021        | 11        | 5        | 7        | 5         | 9        | 5        | 4        | 46        |
| 2021-2022        | 1         | 11       | 5        | 7         | 5        | 9        | 5        | 43        |

### KIRKONKYLÄ

| Lukuvuosi        | E         | I         | II        | III       | IV        | V         | VI       | E-VI       |
|------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|----------|------------|
| 2011-2012        | 43        | 46        | 48        | 48        | 52        | 37        | 2        | 276        |
| 2012-2013        | 28        | 43        | 48        | 47        | 47        | 52        | 3        | 268        |
| 2013-2014        | 40        | 46        | 44        | 49        | 50        | 46        | 2        | 277        |
| 2014-2015        | 30        | 35        | 46        | 43        | 46        | 50        | 1        | 251        |
| 2015-2016        | 46        | 39        | 36        | 47        | 43        | 47        | 0        | 258        |
| <b>2016-2017</b> | <b>43</b> | <b>56</b> | <b>39</b> | <b>38</b> | <b>48</b> | <b>46</b> | <b>1</b> | <b>271</b> |
| 2017-2018        | 42        | 47        | 56        | 39        | 38        | 48        | 0        | 270        |
| 2018-2019        | 36        | 42        | 47        | 56        | 39        | 38        | 0        | 258        |
| 2019-2020        | 36        | 36        | 42        | 47        | 56        | 39        | 0        | 256        |
| 2020-2021        | 23        | 36        | 36        | 42        | 47        | 56        | 0        | 240        |
| 2021-2022        | 23        | 23        | 36        | 36        | 42        | 47        | 0        | 207        |



## OPPILASMÄÄRÄN YHTEENVETO

| Lukuvuosi        | E         | I         | II        | III       | IV        | V         | VI       | E-VI       |
|------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|----------|------------|
| 2011-2012        | 54        | 50        | 57        | 59        | 60        | 48        | 12       | <b>340</b> |
| 2012-2013        | 59        | 49        | 52        | 56        | 59        | 61        | 14       | <b>350</b> |
| 2013-2014        | 54        | 59        | 56        | 56        | 63        | 62        | 16       | <b>366</b> |
| 2014-2015        | 45        | 49        | 59        | 55        | 53        | 63        | 17       | <b>341</b> |
| 2015-2016        | 64        | 43        | 50        | 60        | 55        | 54        | 17       | 343        |
| <b>2016-2017</b> | <b>57</b> | <b>63</b> | <b>44</b> | <b>51</b> | <b>61</b> | <b>57</b> | <b>7</b> | <b>340</b> |
| 2017-2018        | 51        | 57        | 63        | 44        | 51        | 61        | 11       | <b>338</b> |
| 2018-2019        | 46        | 51        | 57        | 63        | 44        | 51        | 13       | <b>325</b> |
| 2019-2020        | 42        | 46        | 51        | 57        | 63        | 44        | 13       | <b>316</b> |
| 2020-2021        | 35        | 42        | 46        | 51        | 57        | 63        | 5        | <b>299</b> |
| 2021-2022        | 28        | 35        | 42        | 46        | 51        | 57        | 7        | <b>266</b> |

## YLÄKOULU

| Lukuvuosi        | 6         | 7         | 8         | 9         | Yht.       |
|------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|------------|
| 2010-2011        | 53        | 78        | 74        | 62        | <b>267</b> |
| 2011-2012        | 48        | 72        | 77        | 75        | <b>272</b> |
| 2012-2013        | 37        | 63        | 72        | 79        | <b>251</b> |
| 2013-2014        | 50        | 49        | 62        | 73        | <b>234</b> |
| 2014-2015        | 44        | 63        | 49        | 62        | <b>218</b> |
| 2015-2016        | 45        | 56        | 64        | 51        | 216        |
| <b>2016-2017</b> | <b>44</b> | <b>65</b> | <b>58</b> | <b>66</b> | <b>233</b> |
| 2017-2018        | 46        | 50        | 65        | 58        | <b>219</b> |
| 2018-2019        | 49        | 57        | 50        | 65        | <b>221</b> |
| 2019-2020        | 38        | 62        | 57        | 50        | <b>207</b> |
| 2020-2021        | 39        | 51        | 62        | 57        | <b>209</b> |
| 2021-2022        | 56        | 44        | 51        | 62        | <b>213</b> |
| 2022-2023        | 47        | 63        | 44        | 51        | <b>205</b> |
| 2023-2024        | 42        | 57        | 63        | 44        | <b>206</b> |
| 2024-2025        | 36        | 51        | 57        | 63        | <b>207</b> |
| 2025-2026        | 36        | 46        | 51        | 57        | <b>190</b> |
| 2026-2027        | 23        | 42        | 46        | 51        | <b>162</b> |
| 2027-2028        | 23        | 35        | 42        | 46        | <b>146</b> |

## E-9 YHTEENSÄ

| Lukuvuosi        | E-6 lk.    | 7-9 lk.    | YHT.       |
|------------------|------------|------------|------------|
| 2010-2011        | 423        | 214        | <b>637</b> |
| 2011-2012        | 412        | 224        | <b>636</b> |
| 2012-2013        | 412        | 214        | <b>626</b> |
| 2013-2014        | 417        | 184        | <b>601</b> |
| 2014-2015        | 385        | 174        | <b>559</b> |
| 2015-2016        | 388        | 171        | 559        |
| <b>2016-2017</b> | <b>384</b> | <b>189</b> | <b>573</b> |
| 2017-2018        | 385        | 173        | <b>558</b> |
| 2018-2019        | 374        | 172        | <b>546</b> |
| 2019-2020        | 354        | 169        | <b>523</b> |
| 2020-2021        | 338        | 170        | <b>508</b> |
| 2021-2022        | 322        | 157        | <b>479</b> |

## LUKIO

| <b>Lukuvuosi</b> | <b>1.</b> | <b>2.</b> | <b>3.</b> | <b>4.</b> | <b>Yht.</b> |
|------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-------------|
| 2009-2010        | 21        | 20        | 21        | 3         | <b>65</b>   |
| 2010-2011        | 23        | 23        | 21        |           | <b>67</b>   |
| 2011-2012        | 21        | 20        | 24        |           | <b>65</b>   |
| 2012-2013        | 30        | 19        | 19        |           | <b>68</b>   |
| 2013-2014        | 34        | 25        | 18        | 2         | <b>79</b>   |
| 2014-2015        | 23        | 28        | 25        | 1         | <b>77</b>   |
| 2015-2016        | 20        | 24        | 26        |           | <b>70</b>   |
| <b>2016-2017</b> | <b>22</b> | <b>19</b> | <b>24</b> |           | <b>65</b>   |

## PERUSOPETUKSEEN VALMISTAVA OPETUS

### Lukuvuosi

|                  |           |
|------------------|-----------|
| 2015-2016        | 32        |
| <b>2016-2017</b> | <b>31</b> |

## YHTIEN VETO KONSERNIYHTEISÖJEN TALOUSARVIOISTA VUODELLE 2017

|                                    | RANUAN<br>LÄMPÖ OY | RANUAN<br>SEUDUN<br>MATKAILU<br>OY | RANUAN<br>VESIHUOLTO<br>OY | RANUAN<br>VUOKRA-<br>ASUNNOT<br>OY | RANUAN<br>KUITUVERKOT<br>OY |
|------------------------------------|--------------------|------------------------------------|----------------------------|------------------------------------|-----------------------------|
| <b>TOIMINTATUOTOT/TULOT</b>        |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Myyntituotot                       | 1 010 000          | 2 855 000                          | 498 000                    |                                    | 420 000                     |
| Maksutuotot                        |                    |                                    | 20 000                     | 11 800                             |                             |
| Tuet ja avustukset                 |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Vuokratuotot                       |                    |                                    |                            | 1 000 000                          |                             |
| Muut tuotot                        | 10 000             | 16 000                             | 10 000                     | 1 000                              |                             |
| <b>TOIMINTATUOTOT/TULOT</b>        | <b>1 020 000</b>   | <b>2 871 000</b>                   | <b>528 000</b>             | <b>1 012 800</b>                   | 420 000                     |
| <b>TOIMINTAKULUT/MENOT</b>         |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Henkilöstökulut                    |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Palkat                             | -73 500            | -900 000                           | -150 000                   | -6 500                             | -105 900                    |
| Henkilöstösivukulut                | -13 600            | -320 000                           |                            |                                    | -25 500                     |
| Henkilöstökorvaukset               |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Henkilöstökulut                    | -87 100            | -1 220 000                         | -150 000                   | -6 500                             | -131 400                    |
| Palvelujen ostot                   |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Asiakaspalvelun ostot              |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Muiden palvelujen ostot            | -223 000           | -130 000                           | -200 000                   | -123 750                           | -138 000                    |
| Palvelujen ostot                   | -223 000           | -130 000                           | -200 000                   | -123 750                           | -138 000                    |
| Aineet,tarvikkeet ja tavarat       |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Ostot tilikauden aikana            | -425 400           | -585 000                           |                            | -321 800                           | -30 000                     |
| Aineet,tarvikkeet ja tavarat       | -425 400           | -585 000                           |                            | -321 800                           | -30 000                     |
| Avustukset                         |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Muut kulut                         | -58 650            | -645 000                           | -36 000                    | -320 050                           | -39 900                     |
| <b>TOIMINTAKULUT/MENOT</b>         | <b>-794 150</b>    | <b>-2 580 000</b>                  | <b>-386 000</b>            | <b>-772 100</b>                    | -339 300                    |
| <b>TOIMINTAKATE</b>                | 225 850            | 291 000                            | 142 000                    | 240 700                            | 80 700                      |
| Rahoitustuotot ja kulut            |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Korkotuotot                        |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Muut korkotuotot                   |                    |                                    | 800                        | 1 700                              |                             |
| Korkokulut                         | -15 000            |                                    | -11 500                    | -70 000                            | -80 000                     |
| Muut korkokulut                    | -100               | -50 000                            | -250                       | -600                               |                             |
| <b>VUOSIKATE</b>                   | 210 750            | 241 000                            | 131 050                    | 171 800                            | 700                         |
| Poistot käyttöomaisuudesta         | -210 064           | -230 000                           | -121 000                   | -109 340                           |                             |
| Satunnaiset tulot                  |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| Satunnaiset menot                  |                    |                                    |                            |                                    |                             |
| <b>TILIKAUDEN TULOS</b>            | 686                | 11 000                             | 10 050                     | 62 460                             | 700                         |
| <b>TILIKAUDEN<br/>YLI/ALIJÄÄMÄ</b> | 686                | 11 000                             | 10 050                     | 62 460                             | 700                         |